

PLAN URZĄDZENIA LASU

NADLEŚNICTWA DRETYŃ

**Sporządzony na okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2029 roku
na podstawie stanu lasu na dzień 1 stycznia 2020 roku**

TOM IB

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

WYKONAŁO:

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Szczecinku**

ul. Koszalińska 91B, 78-400 Szczecinek

Szczecinek 2019 r.

Wykonano na zlecenie

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku

Wykonawca

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku
ul. Koszalińska 91B, 78-400 Szczecinek
tel. (94) 37 408 05, faks (94) 37 408 05
e-mail: sekretariat@szczecinek.buligl.pl

Opracowanie

Daniel Świątek

Kierowanie projektem

Józef Sawicki

Kontrola końcowa

Mieczysław Kopciński

Spis treści

1. WPROWADZENIE	6
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA.....	9
2.1. Położenie Nadleśnictwa	9
2.2. Lesistość.....	14
2.3. Charakterystyka kompleksów leśnych	15
2.4. Dominujące funkcje lasów	15
2.5. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów	16
3. FORMY OCHRONY PRZYRODY	18
3.1. Istniejące formy ochrony przyrody.....	18
3.1.1. Rezerваты przyrody	19
3.1.2. Obszar chronionego krajobrazu	21
3.1.3. Obszary Natura 2000	22
3.1.4. Użytki ekologiczne	33
3.1.5. Pomniki przyrody	36
3.1.6. Ochrona gatunkowa	40
4. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE	49
4.1. Rzeźba terenu i typy gleb	49
4.2. Wody.....	51
4.2.1. Wody powierzchniowe	51
4.2.2. Wody podziemne	54
4.3. Ekosystemy wodno-błotne.....	55
4.3.1. Obszary hydrogeniczne	56
4.3.2. Źródlika	56
4.3.3. Program małej retencji.....	57
4.4. Roślinność	58
4.4.1. Potencjalna roślinność naturalna.....	58
4.4.2. Siedlika przyrodnicze Natura 2000	59
4.5. Drzewostany	62
4.5.1. Bogactwo gatunkowe	63
4.5.2. Struktura pionowa.....	65
4.5.3. Pochodzenie	66
4.5.4. Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi	66
4.5.5. Formy aktualnego stanu siedlika	70

4.5.6.	Formy degeneracji ekosystemu leśnego	72
4.5.7.	Drzewostany ponad 100-letnie	75
4.5.8.	Lasy HCVF	78
4.5.9.	Ostoje różnorodności biologicznej.....	80
4.5.10.	Drewno martwe.....	82
5.	WALORY HISTORYCZNO-KULTUROWE	84
5.1.	Stanowiska archeologiczne	84
5.2.	Cmentarze i miejsca pamięci.....	88
5.3.	Parki.....	89
6.	ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	91
6.1.	Zagrożenia abiotyczne	92
6.2.	Zagrożenia biotyczne	93
6.2.1.	Owady.....	93
6.2.2.	Patogeniczne grzyby	95
6.2.3.	Zwierzęta	96
6.3.	Zagrożenia antropogeniczne	98
6.3.1.	Stan i zanieczyszczenie powietrza	98
6.3.2.	Stan i zanieczyszczenie wód	99
6.3.3.	Inne zagrożenia środowiska leśnego	102
7.	TURYSTYKA I EDUKACJA.....	103
7.1.	Opis walorów turystycznych Nadleśnictwa.....	103
7.2.	Turystyka na terenie Nadleśnictwa	104
7.3.	Edukacja ekologiczna na terenie Nadleśnictwa	105
8.	PLAN DZIAŁAŃ	108
8.1.	Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej	108
8.1.1.	Podział na gospodarstwa	108
8.1.2.	Wytyczne w zakresie projektowania użytkowania rębego	109
8.1.3.	Wytyczne w zakresie planowania hodowlanego	109
8.2.	Ochrona różnorodności biologicznej	110
8.3.	Kształtowanie stref ekotonowych	111
8.4.	Kształtowanie stosunków wodnych	112
8.5.	Postępowanie w obiektach objętych ochroną	112
8.6.	Metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków.....	125

8.7.	Ochrona siedlisk przyrodniczych	128
8.7.1.	Chronione siedliska leśne.....	128
8.7.2.	Chronione siedliska nieleśne	135
9.	ADRESY ORGANÓW, JEDNOSTEK I ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH ZAJMUJĄCYCH SIĘ OCHRONĄ PRZYRODY	137
10.	MAPY PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY	138
11.	LITERATURA	139
12.	ZAŁĄCZNIKI	141
12.1.	Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Dretyń.....	141
12.2.	Zestawienie pododdziałów cennych ekosystemów wymagających wyłączenia z gospodarki leśnej (BIO) w Nadleśnictwie Dretyń	160
12.3.	Zestawienie pododdziałów zaliczonych do HCVF w Nadleśnictwie Dretyń	164

1. WPROWADZENIE

Niniejszy program jest integralną częścią „Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Dretyń na okres od 1.01.2020 r. do 31.12.2029 r.”

Dane inwentaryzacyjne opracowano według stanu na 1.01.2020 r.

Program sporządzony został w celu:

- zinwentaryzowania i zobrazowania bogactwa przyrodniczego lasów Nadleśnictwa;
- przedstawienia istniejących i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego;
- doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych;
- ulepszania i rozwijania metod sprawowania ochrony przyrody;
- umożliwienia w przyszłości porównań i analiz zmian środowiska przyrodniczego;
- wskazania kolejnych obiektów do objęcia ochroną;
- uświadomienia różnym grupom społecznym obecnych i potencjalnych zagrożeń środowiska przyrodniczego;
- ochrony zabytków kultury materialnej w lasach.

Program ochrony przyrody został opracowany zgodnie z wymogami ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U., 2018, poz. 2129) na podstawie „Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie” z 1996 r. (Załącznik nr 11 do Instrukcji urządzania lasu z 1994 r.) oraz „Instrukcji urządzania lasu” z 2011 r. (Załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie Instrukcji urządzania lasu).

W programie uwzględniono ogólne cele i zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach wielofunkcyjnych, określone w „Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, uchwalonej przez Sejm RP dnia 22 maja 2009 r. (M.P., Nr 34, poz. 501) oraz wymogi aktów prawnych dotyczących leśnictwa, określone w:

- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. „Prawo ochrony środowiska” (tekst jednolity Dz. U., 2019, poz. 1396),
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U., 2020, poz. 55),

- ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U., 2017, poz. 1161),
- ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U., 2018, poz. 2081),
- ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity, Dz. U., 2017, poz. 2187),

oraz aktach wykonawczych do wymienionych ustaw, takich jak:

- Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U., 1992, Nr 67, poz. 337),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U., 2012, poz. 1302),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U., 2014, poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U., 2014, poz. 1408),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U., 2016, poz. 2183),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jednolity, Dz. U., 2014, poz. 1713),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U., 2005, Nr 60, poz. 533),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U., 2011, Nr 25, poz. 133),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska

przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz. U., 2011, Nr 210, poz. 1260),

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U., 2019, poz. 1839).

Program ochrony przyrody w Nadleśnictwie Dretyń wykonano zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu, przy wykorzystaniu następujących materiałów:

- wyników V rewizji urządzenia lasu, wykonanej przez BULiGL Oddział w Szczecinku;
- informacji dostarczonych przez Nadleśnictwo Dretyń i RDLP w Szczecinku;
- informacji uzyskanych od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku;
- operatu siedliskowego sporządzonego w latach 1997-1998 przez firmę Usługi Gleboznawczo-Urządzeniowe mgr. inż. M. Nawrota ze Szczecinka;
- inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych Natura 2000 wykonanej przez Lasy Państwowe w 2007 r, a zweryfikowanej podczas prac nad projektem PUL;
- SDF-ów obszarów Natura 2000;
- opracowanych przez Nadleśnictwo zestawień drzewostanów stanowiących ostoje różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych, jako drzewostanów wyłączonych z użytkowania głównego na okres obowiązywania planu u.l. na skutek odpowiednich decyzji zarządzającego;
- istniejącego programu ochrony przyrody;
- planu ochrony dla rezerwatu;
- planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000;
- innych informacji zebranych na potrzeby „Programu”.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA

2.1. Położenie Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Dretyń podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku. Położone jest w zachodniej części województwa pomorskiego, w powiatach bytowskim i słupskim.

Grunty Nadleśnictwa Dretyń graniczą z gruntami nadleśnictw: Warcino, Trzebielino, Osusznica oraz Miastko.

Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa Dretyń wg grup użytków gruntowych

Grupa użytków gruntowych	Nadleśnictwo Dretyń
	Powierzchnia [ha]
1	2
Grunty leśne zalesione	13661,73
Grunty leśne niezalesione	249,69
Grunty związane z gosp. leśną	394,43
Lasy (razem)	14305,85
Grunty nieleśne	612,41
OGÓŁEM	14918,26

Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa Dretyń wg podziału administracyjnego

Gmina Powiat Województwo	Nadleśnictwo Dretyń
	Powierzchnia [ha]
1	2
Gmina Miastko	9833,73
Gmina Trzebielino	4053,16
Razem powiat bytowski	13886,89
Gmina Kępice	1031,37
Razem powiat słupski	1031,37
Ogółem województwo pomorskie	14918,26

Grunty Nadleśnictwa Dretyń w odniesieniu do ogólnej sieci geograficznej położone są pomiędzy:

- N 54°00'49" a 54°10'36" szerokości geograficznej północnej;
- E 16°51'58" a 17°11'45" długości geograficznej wschodniej.

Siedziba Nadleśnictwa Dretyń

Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w miejscowości Dretyń, w oddz. 177g.

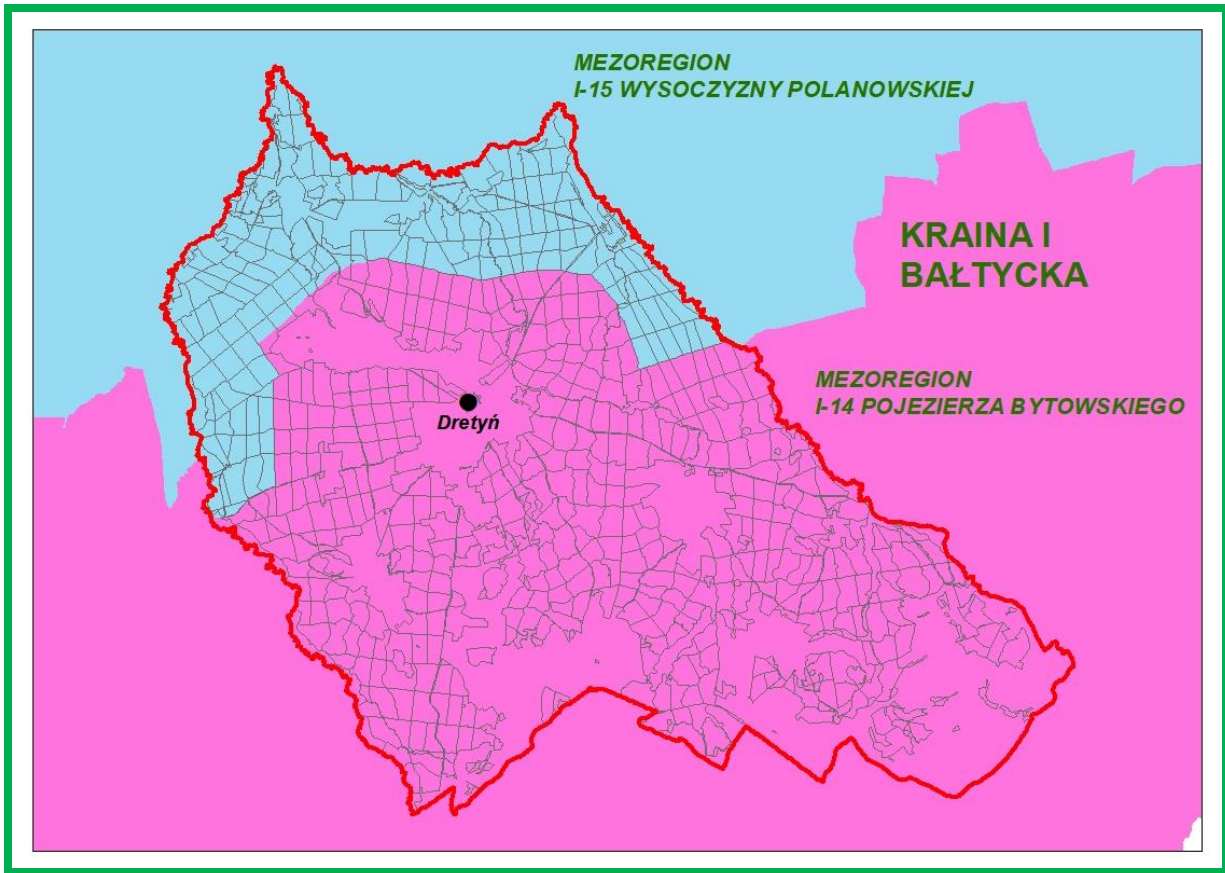
- Adres: Dretyń 84, 77-200 Miastko;
- tel.: +48 59 858 16 55, fax.: +48 59 858 16 96,
- e-mail: dretyn@szczecinek.lasy.gov.pl

Położenie Nadleśnictwa w RDLP Szczecinek

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej, na podstawach ekologiczno-fizjograficznych (SGGW 2010), obszar Nadleśnictwa Dretyn położony jest w:

- Krainie I – Bałtyckiej,
  - Mezonegionie – Pojezierza Bytowskiego (I.14),
  - Mezonegionie – Wysoczyzny Polanowskiej (I.15),

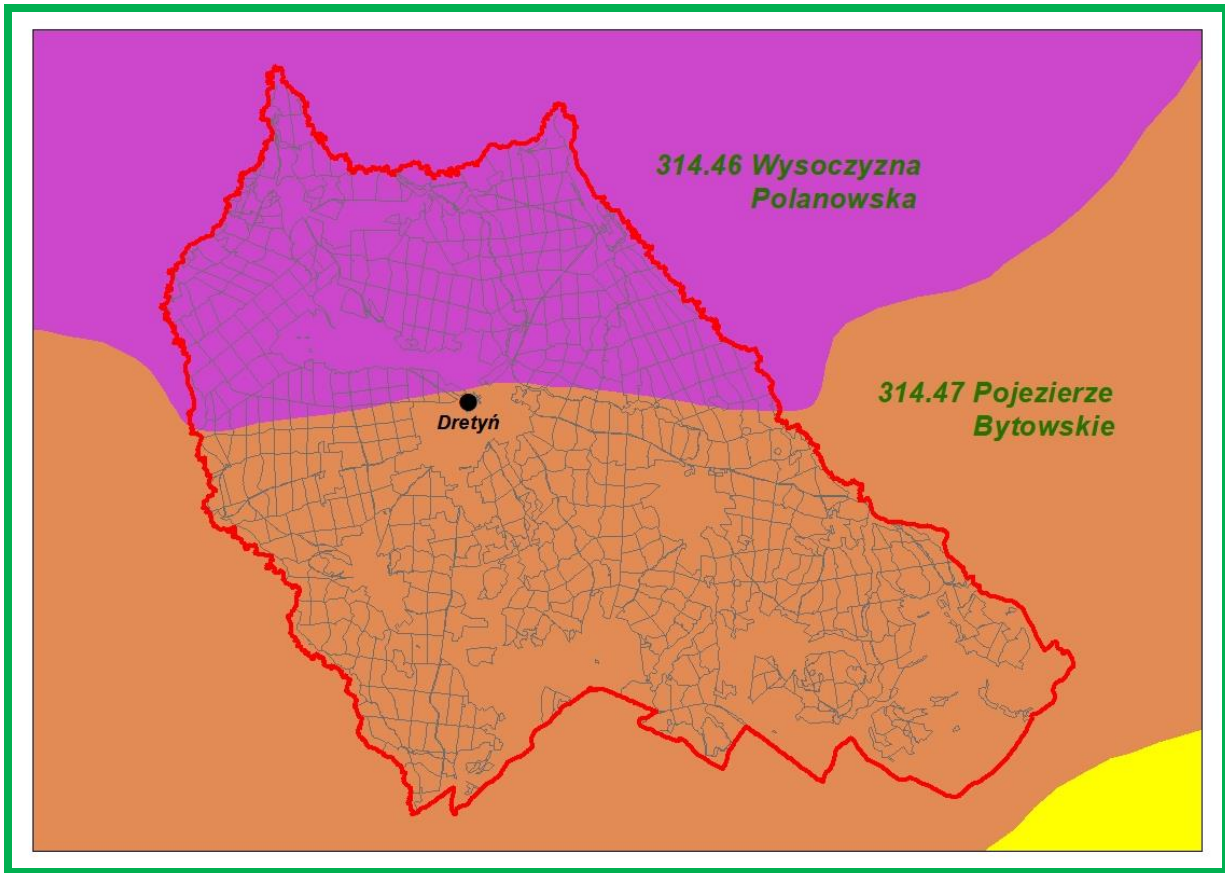

Mezoregiony przyrodniczo-leśne w zasięgu Nadleśnictwa Dretyń

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski (KONDRACKI 2002) obszar Nadleśnictwa leży w następujących jednostkach:

Położenie Nadleśnictwa Dretyń według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne

Obszar	Megaregion	Prowincja	Podprowincja	Makroregion	Mezoregion	Nazwa jednostki fizyczno-geograficznej
1	2	3	4	5	6	7
1						Europa Zachodnia
	924.3					Pozaalpejska Europa Środkowa
		31				Niż Środkowoeuropejski
			314-316			Pojezierza Południobałtyckie
				314.4		Pojezierze Zachodniopomorskie
					314.46	Wysoczyzna Polanowska
					314.47	Pojezierze Bytowskie

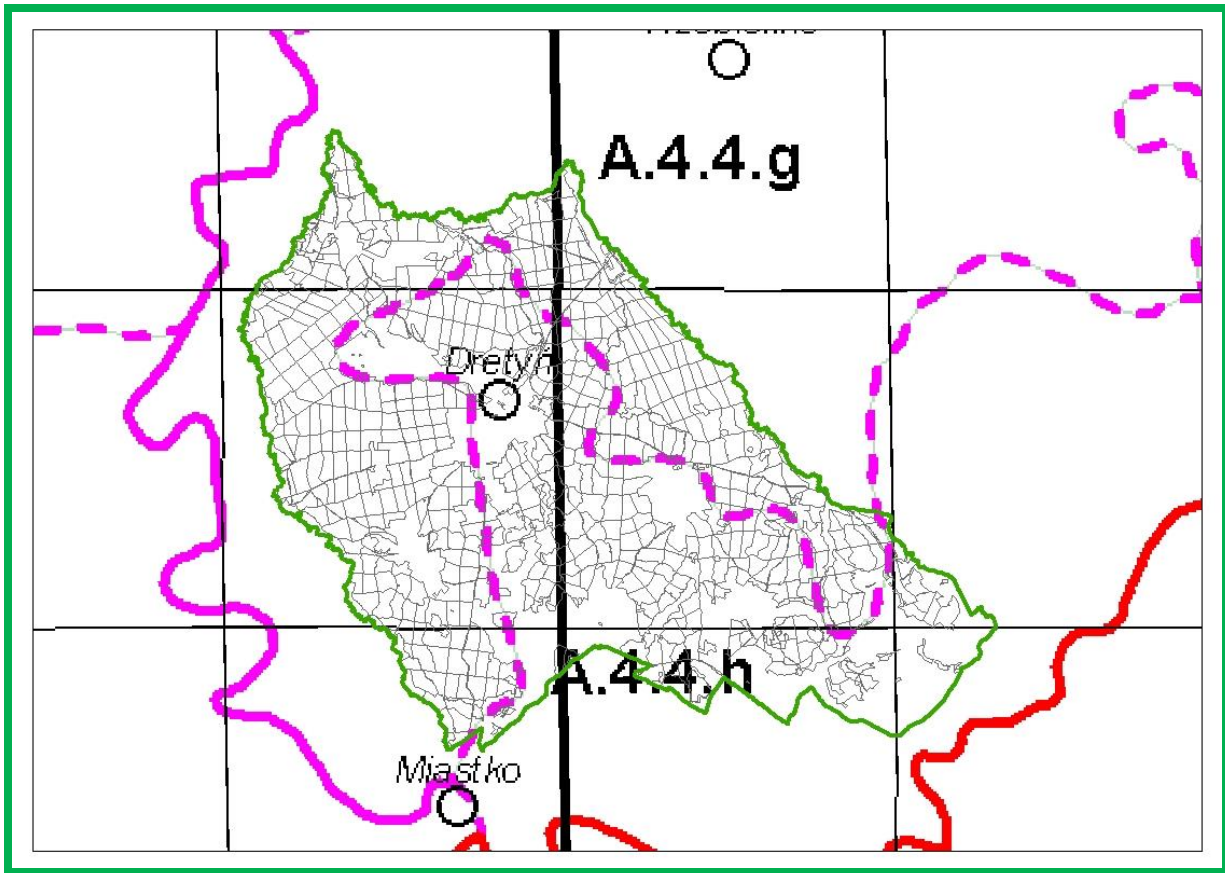

Mezoregiony fizyczno-geograficzne w zasięgu Nadleśnictwa Dretyń
Źródło: Mapa – „Polska – regiony fizycznogeograficzne” (KONDRACKI 2002)

Nazwy i zasięgi jednostek geobotanicznych w regionalizacji geobotanicznej Polski (MATUSZKIEWICZ 2008) dla Nadleśnictwa Dretyń przedstawiają tabela i mapa.

Położenie Nadleśnictwa Dretyń według podziału na jednostki geobotaniczne
(Matuszkiewicz 2008)

Dział	Kraina i podkraina	Okręg	Podokręg	Nazwy jednostek
Symbol jednostki				
1	2	3	4	5
A				Dział Pomorski
	A.4.			Kraina Pojezierzy Środkowopomorskich
		A.4.4.		Okręg Pojezierza Bytowskiego
			A.4.4.g	Podokręg Trzebieliński
			A.4.4.h	Podokręg Miastkowski

Jednostki geobotaniczne w zasięgu Nadleśnictwa Dretyń
 Źródło: „Regionalizacja geobotaniczna Polski” (MATUSZKIEWICZ 2008), fragment Arkusza A1

2.2. Lesistość

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Dretyń wynosi 14918,26 ha, natomiast powierzchnia ogólna jego zasięgu terytorialnego wynosi 21538,02 ha.

Struktura własnościowa lasów przedstawia się następująco:

- Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa w zarządzie LP – 14305,85 ha;
- Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa w zarządzie KOWR – 30,28 ha;
- Lasy niestanowiące własność Skarbu Państwa – 401,30 ha;
  - w tym – własność osób fizycznych – 375,18 ha;
  - inne – 26,12 ha.

Łącznie lasy w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa – 14737,43 ha

Lesistość w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyń wynosi 68,4%. Pozostałą powierzchnię terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa stanowią głównie użytki rolne oraz

w mniejszym stopniu – grunty pod wodami, grunty zabudowane i zurbanizowane, nieużytki i tereny różne.

2.3. Charakterystyka kompleksów leśnych

Jako kompleks leśny potraktowano zwarty obszar gruntów leśnych w zarządzie Nadleśnictwa (zalesionych i niezalesionych oraz związanych z gospodarką leśną), niepodzielony obszarami bezleśnymi. Przyjęto również, że elementy liniowe, takie jak rzeki, drogi, linie kolejowe, itp. o szerokości do ok. 50 m, położone między gruntami leśnymi, nie dzielą kompleksów leśnych.

Zestawienie liczby i wielkości kompleksów leśnych

Wielkość kompleksów [ha]	Nadleśnictwo Dretyn		
	liczba	[ha]	%
1	2	3	4
do 1,00	6	2,40	0,0
1,01 – 5,00	4	9,52	0,1
5,01 – 20,00	4	44,72	0,3
20,01 – 100,00	2	118,44	0,8
powyżej 2000,00	1	14130,77	98,8
OGÓŁEM	17	14305,85	100,0

Teren Nadleśnictwa Dretyn jest zwarty i składa się z 17 kompleksów. W strukturze powierzchniowej zdecydowanie dominuje jeden, główny kompleks, zajmujący 14130,77 ha, czyli 98,8% powierzchni gruntów leśnych. Pozostałe 16 kompleksów zajmują łącznie niewiele ponad 175 ha.

2.4. Dominujące funkcje lasów

Lasy, z natury wielofunkcyjne, zostały podzielone do celów planowania urzędniowego na 2 podstawowe (główne) grupy lasów: lasy ochronne oraz lasy gospodarcze.

W Nadleśnictwie przyjęto podział lasu na kategorie ochronności zgodnie z Decyzją Nr 12 Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2000 r. (DLOPiK.lp-0233-13/2000).

Zestawienie powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa Dretyń wg grup funkcji lasu i kategorii ochronności

Grupa funkcji	Nadleśnictwo Dretyń	
	Pow. [ha]	%
1	2	3
I. LASY OCHRONNE	2294,72	16,5
A. Lasy ochronne ogólnego przeznaczenia:		
1) glebochronne	6,76	0,0
2) wodochronne	1667,05	12,0
3) ostoje zwierząt	219,13	1,6
4) ostoje zwierząt; wodochronne	401,78	2,9
II. LASY GOSPODARCZE	11616,70	83,5
OGÓŁEM	13911,42	100,0

Lasy ochronne w ogólnej powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa stanowią 16,5%. Szczegółowy podział na kategorie ochronności, wraz z lokalizacją, przedstawiony jest w opisanu ogólnym.

2.5. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów

Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów wykonano na podstawie danych uzyskanych z opracowań:

- dla Nadleśnictwa Dretyń: „Plan urządzenia lasu na okres od 1.01.2020 r. do 31.12.2029 r.”;
- dla RDLP w Szczecinku i PGL LP: „Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych na dzień 1 stycznia 2018 r.”.

Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów

Obszar	Średni wiek	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	Przeciętny przyrost [m ³ /ha]	Udział % siedlisk borowych	Powierzchniowy udział % gatunków iglastych
1	2	3	4	5	6
Nadleśnictwo Dretyń	64	264	4,1	71,0	85,9
RDLP Szczecinek (stan na 1.01.2018 r.)	60	263	4,4	61,4	76,5
PGL Lasy Państwowe (stan na 1.01.2018 r.)	64	272	4,2	50,0	76,1

Obszar	Średni wiek	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	Przeciętny przyrost [m ³ /ha]	Udział % siedlisk borowych	Powierzchniowy udział % gatunków iglastych
1	2	3	4	5	6
Nadleśnictwo Dretyń Stan na 1.01.2010 r.	61	237	3,9	71,5	87,0

Średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa Dretyń wynosi 64 lata i jest taki sam, jak średni wiek drzewostanów zarządzanych przez Lasy Państwowe; jest on wyższy o 4 lata od średniego wieku drzewostanów w RDLP Szczecinek. Przeciętna zasobność drzewostanów Nadleśnictwa jest wyższa o 1 m³/ha od przeciętnej zasobności w RDLP, a niższa o 8 m³/ha w porównaniu z Lasami Państwowymi. Siedliska borowe w Nadleśnictwie mają udział większy o 9,6% od udziału w RDLP oraz o 21,0% od udziału w Lasach Państwowych. Również udział gatunków iglastych jest większy o 9,4% w stosunku do RDLP i o 9,8% w porównaniu do Lasów Państwowych.

Na przestrzeni ostatnich 10 lat wzrósł w Nadleśnictwie średni wiek – o 3 lata, zmniejszył się udział siedlisk borowych – o 0,5% i udział gatunków iglastych – o 1,1%; wzrosła przeciętna zasobność drzewostanów – o 27 m³/ha (11,4%).

3. FORMY OCHRONY PRZYRODY

Podstawowym zadaniem Polityki Ekologicznej Państwa jest ochrona różnorodności biologicznej przed skutkami niekontrolowanej antropopresji. Służy temu przede wszystkim ustanowienie obszarów prawnie chronionych. Obecnie około 30% terytorium Polski jest objęte różnymi formami ochrony (wg „Polityki Ekologicznej Państwa 2030”).

3.1. Istniejące formy ochrony przyrody

Na gruntach Nadleśnictwa Dretyń i w jego zasięgu terytorialnym występują następujące rodzaje chronionych obiektów przestrzennych i punktowych, powołanych na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- 1 rezerwat przyrody: „Jezioro Smołowe” – grunt obcy w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa;
- 1 obszar chronionego krajobrazu: „Źródłiskowy obszar Brdy i Wieprzy na wschód od Miastka”;
- 2 obszary Natura 2000: PLH220038 „Dolina Wieprzy i Studnicy”, PLH220041 „Miasteczkie Jeziora Lobeliowe”;
- 47 użytków ekologicznych;
- pomniki przyrody: 46 pojedynczych drzew i 4 głązy narzutowe;
- ochrona gatunkowa - 4 strefy ochrony gatunkowej.

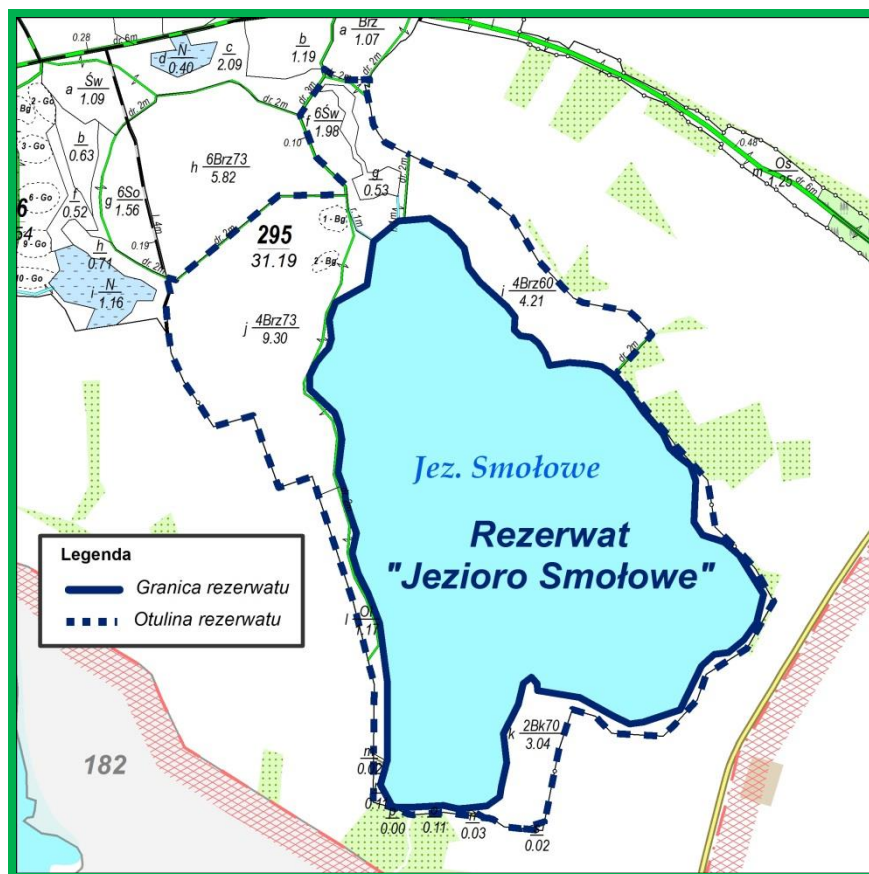
Zestawienie form ochrony przyrody w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. całkowita [ha]	Pow. w zasięgu N-ctwa [ha]	Pow. w zarządzie N-ctwa					
				lasy [ha]	%	grunty nieleśne [ha]	%	Razem [ha]	9/4 %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rezerваты przyrody	1	37,08	37,08	-	-	-	-	-	0,0
Obszary chronionego krajobrazu	1	11776,00	5432,63	2752,62	94,8	151,81	5,2	2904,43	53,5
Obszary Natura 2000- SOO	2	15721,49	4924,44	3873,63	95,5	181,29	4,5	4054,92	82,3
Użytki ekologiczne	47	48,19	48,19	5,32	11,0	42,87	89,0	48,19	100,0
Pomniki przyrody	50	-	-	-	-	-	-	-	-
Ochrona gatunkowa - strefy ochrony	4	368,22	368,22	334,85	90,9	33,37	9,1	368,22	100,0

3.1.1. Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretuń, na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie RZGW w Gdańsku, występuje jeden rezerwat przyrody – „Jezioro Smołowe”. Położony jest w powiecie bytowskim, gminie Miastko, w zasięgu leśnictwa Trzcinnó. Obejmuje obszar o powierzchni 37,08 ha. Utworzony został Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 listopada 1976 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1976 r., Nr 42, poz. 206). Obecnie obowiązującym aktem prawnym dla rezerwatu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 3 marca 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jezioro Smołowe” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2015 r., poz. 843).

Mapa sytuacyjna rezerwatu „Jezioro Smołowe”

Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie jeziora lobeliowego wraz z jego charakterystyczną roślinnością oraz populacjami cennych gatunków roślin i zwierząt.

Rezerwat zaliczono do:

I. Rodzaj rezerwatu: wodny (W);

II. Typ i podtyp rezerwatu:

a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

-typ: biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf);

-podtyp: biocenozy naturalnych i półnaturalnych (bp);

b) ze względu na dominujący typ ekosystemu:

- typ: wodny (EW);

- podtyp: jezior oligotroficznych (jo).

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczono otulinę o łącznej powierzchni 46,62 ha, której część położona jest na gruntach Nadleśnictwa.

Na terenie Nadleśnictwa Dretyń otulina położona jest w leśnictwie Trzcinnio w oddziale 295 f, g, i-s. Powierzchnia otuliny na gruntach Nadleśnictwa wynosi 20,52 ha.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 17 lutego 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 r. poz. 1082).

Rezerwat przyrody „Jezioro Smolowe”

3.1.2. Obszar chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występuje jeden obszar chronionego krajobrazu – „Źródłiskowy obszar Brdy i Wieprzy na wschód od Miastka”. Obszar ten utworzono Uchwałą Nr X/42/81 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Słupsku z dnia 8 grudnia 1981 r. dotyczącą utworzenia Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” oraz obszarów chronionego krajobrazu, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym WRN w Słupsku z 1981 r. nr 9, poz. 23. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla obszaru jest Uchwała Nr 259/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 r., poz. 2942).

Obszar położony jest na terenie dwóch nadleśnictw: Dretyń i Miastko. Zajmuje powierzchnię około 11776 ha.

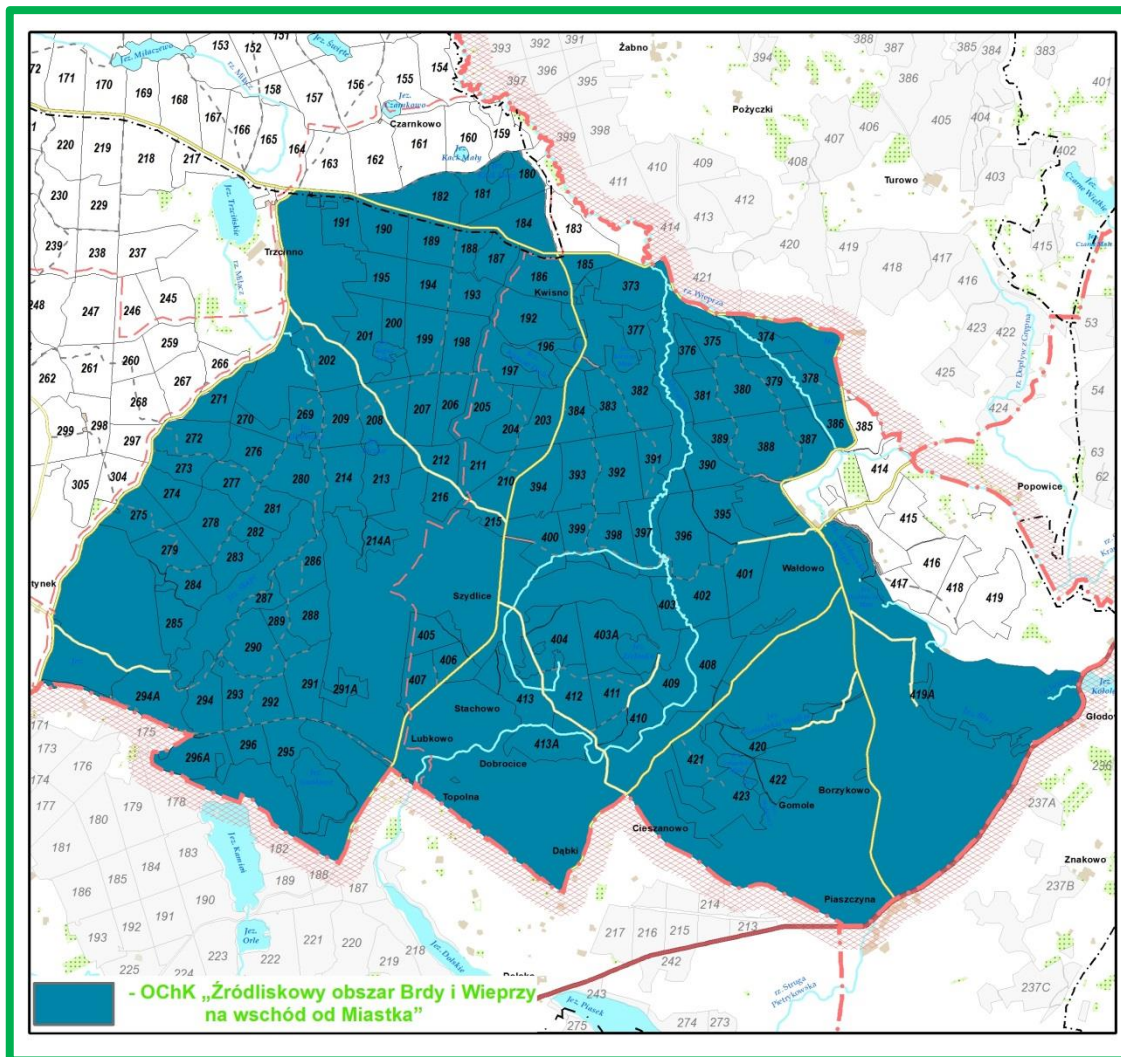
Obszar utworzono w celu ochrony krajobrazu i naturalnych walorów środowiska przyrodniczego. Obejmuje wzgórza morenowe otaczające źródliska Brdy i Wieprzy oraz liczne jeziora, w tym także lobeliowe.

W zasięgu Nadleśnictwa Dretyń OChK zajmuje powierzchnię 5432,63 ha (46,1% obszaru), z czego na gruntach Nadleśnictwa – 2904,43 ha.

Udział poszczególnych kategorii w gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo przedstawia się następująco:

- grunty zalesione i niezalesione – 2661,89 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną – 90,73 ha,
- grunty nieleśne – 151,81 ha.

Grunty Nadleśnictwa będące w zasięgu OChK „Źródłiskowy obszar Brdy i Wieprzy na wschód od Miastka” położone są w oddziałach: 180 g-l, ~a, ~b, ~h, 181, 182, 184-214, 214A, 215, 216, 269-291, 291A, 292-294, 294A, 295, 296, 296A, 373-377, 378 a-k, m, ~a, ~b, ~d, 379-384, 386-403, 403A, 404-413, 413A, 417 a-c, f, g, j, ~c, 419A, 420-423.

Mapa sytuacyjna obszaru chronionego krajobrazu „Źródłkowy obszar Brdy i Wieprzy na wschód od Miastka” w Nadleśnictwie Dretyń

3.1.3. Obszary Natura 2000

Obszar Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony ptaków, specjalny obszar ochrony siedlisk lub obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Obszary Natura 2000 powstają we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, tworząc Europejską Sieć Ekologiczną obszarów ochrony Natura 2000. Głównym celem funkcjonowania Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Drugim jej celem jest ochrona różnorodności biologicznej. Podstawą funkcjonowania programu są dwie unijne dyrektywy:

Dyrektywa Ptasia (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – wcześniej Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków) – określa kryteria do wyznaczania ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem;

Dyrektywa Siedliskowa (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory) – ustala zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie wrażliwych przyrodniczo.

W myśl wyżej przedstawionych aktów prawa każdy kraj członkowski Unii Europejskiej ma obowiązek zapewnić siedliskom przyrodniczym i gatunkom wymienionym w załącznikach dyrektywy siedliskowej i ptasiej warunki sprzyjające ochronie lub zadbać o odtworzenie ich dobrego stanu, m.in. poprzez wyznaczenie i objęcie ochroną obszarów, na których te siedliska i gatunki występują.

Dyrektywy wyznaczają dwa typy obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW) / specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO).

Obszary specjalnej ochrony ptaków są wyznaczane do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków. Określane są one indywidualnie przez każde państwo, Komisja Europejska sprawdza jedynie czy krajowa sieć obszarów uwzględnia wszystkie istotne ostoje ptaków w danym kraju, czy wyznaczone obszary stanowią spójną całość.

W przypadku specjalnych obszarów ochrony siedlisk, każde państwo członkowskie opracowuje i przedstawia Komisji Europejskiej listę leżących na jego terytorium obszarów najcenniejszych pod względem przyrodniczym, odpowiadających gatunkowo i siedliskowo wymogom zawartym w Dyrektywie Siedliskowej. Po przedłożeniu listy, obszary są wartościowane i selekcjonowane. Kluczowym elementem tej procedury jest Seminarium Biogeograficzne, podczas którego ocenia się kompletność sieci dla każdego z gatunków i siedlisk będących przedmiotami ochrony. Następnie Komisja Europejska zatwierdza w drodze decyzji obszary jako „**obszary mające znaczenie dla Wspólnoty – OZW**”. Od tego momentu przyjmują one status obszaru Natura 2000 i podlegają ochronie w ramach prawa wspólnotowego.

Według stanu na 01.01.2020 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyn występują następujące obszary Natura 2000:

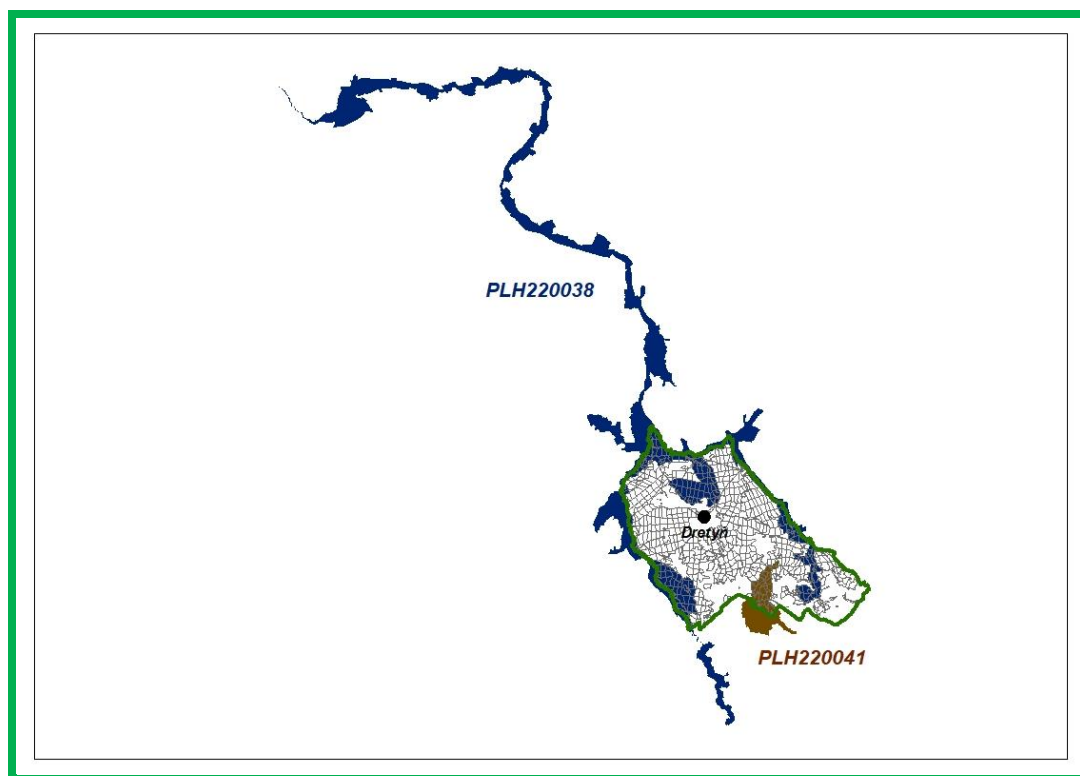
➤ obszary mające znaczenie dla wspólnoty (OZW) / specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO):

- PLH220038 „Dolina Wieprzy i Studnicy”;
- PLH220041 „Miasteckie Jeziora Lobeliowe”.

Charakterystyka obszarów przedstawiona w dalszej części opracowana została z wykorzystaniem danych i opisów zawartych w Standardowych Formularzach Danych (SDF) dla obszarów.

Zestawienie powierzchni obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

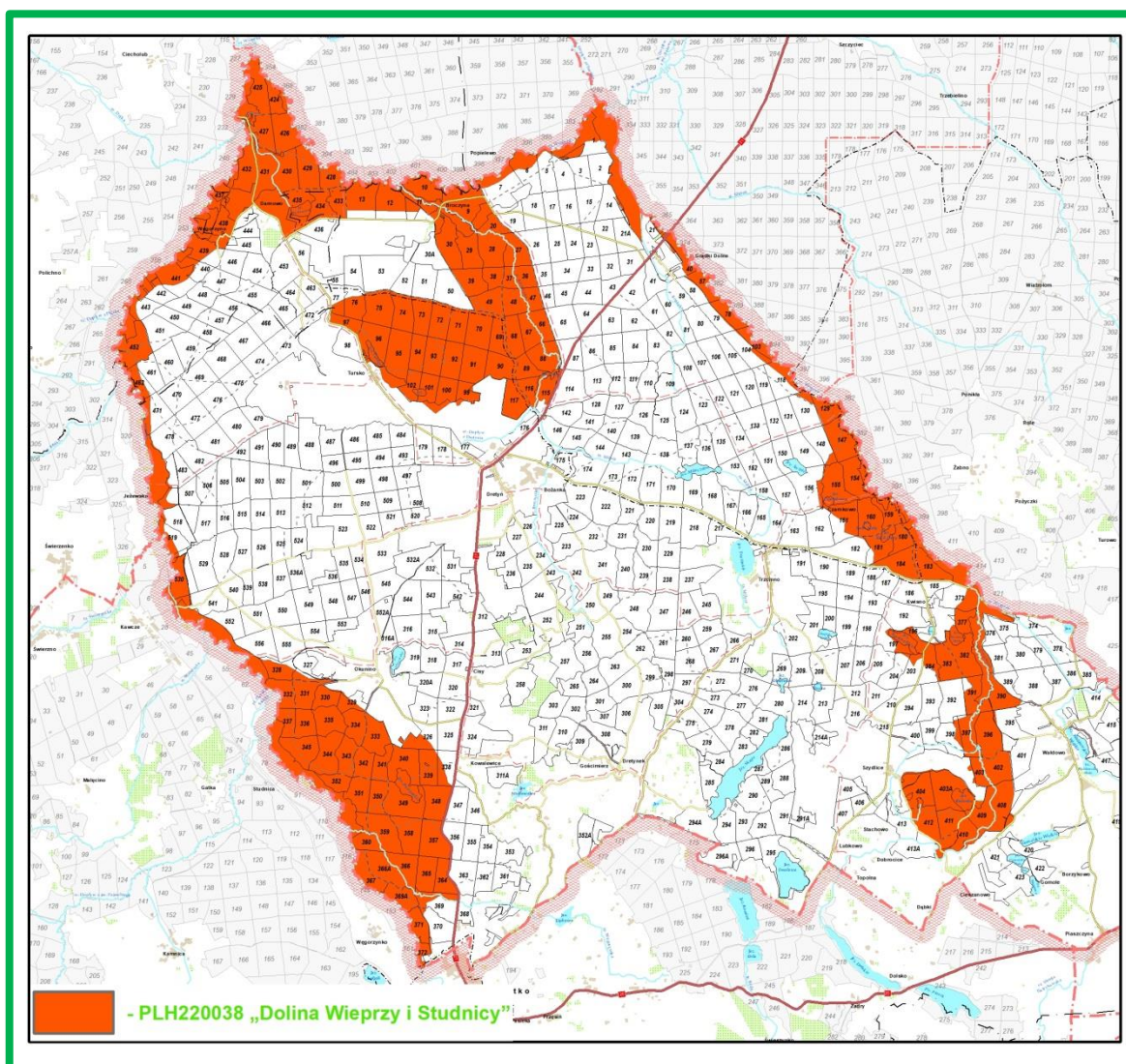
Lp.	Kod obszaru	Nazwa obszaru	Pow. całkowita (ha)	Pow. w zasięgu N-ctwa (ha)	Pow. w zarządzie Nadleśnictwa		
					lasy (ha)	grunty nieleśne (ha)	razem (ha)
1	2	3	4	5	6	7	8
SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) NATURA 2000							
1.	PLH220038	Dolina Wieprzy i Studnicy	14349,03	4268,19	3419,08	155,53	3574,61
2.	PLH220041	Miasteckie Jeziora Lobeliowe	1372,46	656,25	454,55	25,76	480,31
RAZEM			15721,49	4924,44	3873,63	181,29	4054,92

Nadleśnictwo Dretyn na tle obszarów Natura 2000

PLH220038 „Dolina Wieprzy i Studnicy”

PLH220038 „Dolina Wieprzy i Studnicy” w zasięgu Nadleśnictwa Dretyni

PLH220038 „Dolina Wieprzy i Studnicy” zajmuje powierzchnię 14349,03 ha. Obszar obejmuje część dolin rzek Wieprzy i Studnicy, od źródeł koło Wałdowa i Miastka, aż po miejscowość Staniewice koło Sławna, wraz z dużymi fragmentami zlewni tych rzek, w tym terenami źródłiskowymi. Rzeki te mają naturalny charakter, w niewielkim tylko stopniu zostały przekształcone przez człowieka. Wzniesienia morenowe w otoczeniu dolin dochodzą do ponad 200 m n.p.m. Przełomowe odcinki tych rzek mają podgórski charakter. Szczególnie głęboko wcięta jest rynną rzeki Wieprzy (od źródeł do Bożanki). W zlewni Wieprzy zachowały się duże połacie mokradeł, oraz torfowiska wysokie i bory bagienne (teren rezerwatu Torfowisko Potoczek). W dolinach rzek występują starorzecza, mezotroficzne i dystroficzne jeziora, niektóre otoczone torfowiskami mechowiskowymi

i podmokłymi oraz świeżymi łąkami. Występuje tu także jezioro lobeliowe (Jez. Byczyńskie). Na terenach bezodpływowych, liczne są małe mszary i oczka dystroficzne. Cały obszar charakteryzuje się dużą lesistością. Strome zbocza (Pradolina Pomorska) i liczne wąwozy są porośnięte grądami oraz kwaśnymi i żyznymi buczynami, a w obszarach źródłiskowych występują olsy źródłiskowe i podgórskie łągi.

W zasięgu Nadleśnictwa Dretyń PLH220038 zajmuje powierzchnię 4268,19 ha (29,7% ogólnej powierzchni SOO), z czego na gruntach Nadleśnictwa – 3574,61 ha.

Udział poszczególnych kategorii w gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo przedstawia się następująco:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 3335,81 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną – 83,27 ha,
- grunty nieleśne – 155,53 ha.

W Nadleśnictwie obszar obejmuje oddziały: 1 f-m,~b,~c, 5 g,~g,~h, 6 a,h,i,~d,~f, 7 a,b,f,r,~a,~d,~f, 8-10, 11 a-h, 12 a-c,f,~a,~b,~d,~f,~g, 13 a-k,~a,~b,~c,~d,~f,~j,~k, 20, 21 a,b,g, 27-30, 36-39, 40 a,b,d,h-j,~b,~c, 47-49, 57, 66-75, 76 f,~b,~c,~d,~g, 77 f,g,~a,~c,~i, 78, 88-97, 99-103, 104 f,h,~f,~g, 114 l,m, 115 a-g,i,j,~b,~c, 116, 117, 118 a-c,g,k,~f,~g, 129, 130 a,b,~f,~g,~h,~i, 147, 148 h,i,~d, 154, 155, 156 d,~b,~f, 159, 160, 161 a-h,k,n,o,s,t,~a,~b,~c,~d, 180, 181 a-f,h-l,~a, 183, 184, 196 f,g,h,~a,~b, 197 b,f,i,j,~f,~g, 203 a,b,~b,~d, 326 h-l,~b, 327 h,i,k,l,~c, 328 c,g-j,~b,~c, 329 f-h, 330-337, 338 d,~b,~f,~g, 339 b-o,~a,~b,~c,~d,~f, 340-345, 348-352, 357-360, 364-366, 366A, 367, 369 a-i,k,s,~a,~c,~d, 369A, 370 b,h, 371, 372 a-d,g,i,~a, 373 a-d,g,l, 374 k,~c, 377 a,b,d,~a,~b,~d,~f, 382, 383, 384 a-f,~a,~f,~g,~h,~i, 390, 391 a,c,f-m,~a,~b,~c, 396, 397 a,b,d-r,~a,~b,~c,~d,~f,~g,~h, 398 a,c,~a,~d,~j, 402, 403, 403A, 404 a-m,~a,~b,~c, 408 c-h,j-z,ax,bx,~a,~b,~c, 409-411, 412 a-l,~a,~b,~c,~d,~f,~h,~i, 424-435, 437, 438, 439 a-h, 440 a-c,f,~f, 441 a-g,~a,~b, 442 a,b,g,h,~a,~b,~g, 443 c-h, 444 j, 452, 462 a-f,~a,~b,~g,~h, 471 c,d,i,j, 478 h,~f, 483 j, 507 i,~h,~i, 518 h,~f, 519 a,d,h,i,l,~c, 530 b,h-p,~f,~h,~i, 541 g,h,~b,~g.

W SDF-ie wg aktualizacji na listopad 2019 r. dla obszaru odnotowano 23 rodzaje siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 22 stanowiące przedmioty ochrony (o znaczeniu ogólnym A, B lub C), a także 1 gatunek ssaka (o znaczeniu B), 1 gatunek gada (o znaczeniu D), 2 gatunki płazów (o znaczeniu B), 6 gatunków ryb (o znaczeniu B lub C) oraz 1 gatunek rośliny (o znaczeniu ogólnym B). Przedmioty ochrony zaznaczono w tabelach przez zacieniowanie.

Typy siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w SOO „Dolina Wieprzy i Studnicy” i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	pokrycia na całym obszarze [ha]	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wyłączeń powierzchniowych	Powierzchnia wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3110	Jezioro lobeliowe	B	36,31	-	-
2.	3140	Twardowilgotne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic	D	66,80	-	-
3.	3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	130,26	4	3,27
4.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	A	19,20	3	1,18
5.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	B	4,30	-	-
6.	3270	Zalewane muliste brzegi rzek	B	4,30	-	-
7.	4030	Suche wrzosowiska	B	12,91	-	-
8.	6120*	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	C	21,52	-	-
9.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	111,92	-	-
10.	6430	Ziołorośla nadrzeczne	C	15,78	-	-
11.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	A	1124,96	-	-
12.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	B	8,58	1	1,21
13.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	C	68,88	1	1,64
14.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	A	19,54	18	28,99
15.	7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion	A	71,75	-	-
16.	7220*	Źródlika wapienne	C	0,15	-	-
17.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	1957,20	6	5,69
18.	9110	Kwaśne buczyny	B	291,37	69	277,79
19.	9130	Żyzne buczyny	B	14,85	1	4,51
20.	9160	Grąd subatlantycki	B	39,05	11	26,44
21.	9190	Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy	B	107,62	12	35,55
22.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	20,71	16	37,83
23.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	B	63,68	52	65,89
RAZEM					194	489,99

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Gatunki objęte art.4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4
Ssaki			
1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	B
Gady			
1220	Żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>	D
Płazy			
1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	B
1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	B
Ryby			
1096	Minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	B
1099	Minóg rzeczny	<i>Lampetra fluviatilis</i>	B
5339	Różanka	<i>Rhodeus amarus</i>	C
1106	Łosoś szlachetny	<i>Salmo salar</i>	C
1149	Koza	<i>Cobitis taenia</i>	B
1163	Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>	B
Rośliny			
1831	Elisma wodna	<i>Luronium natans</i>	B

Drzewostany ponad 100-letnie

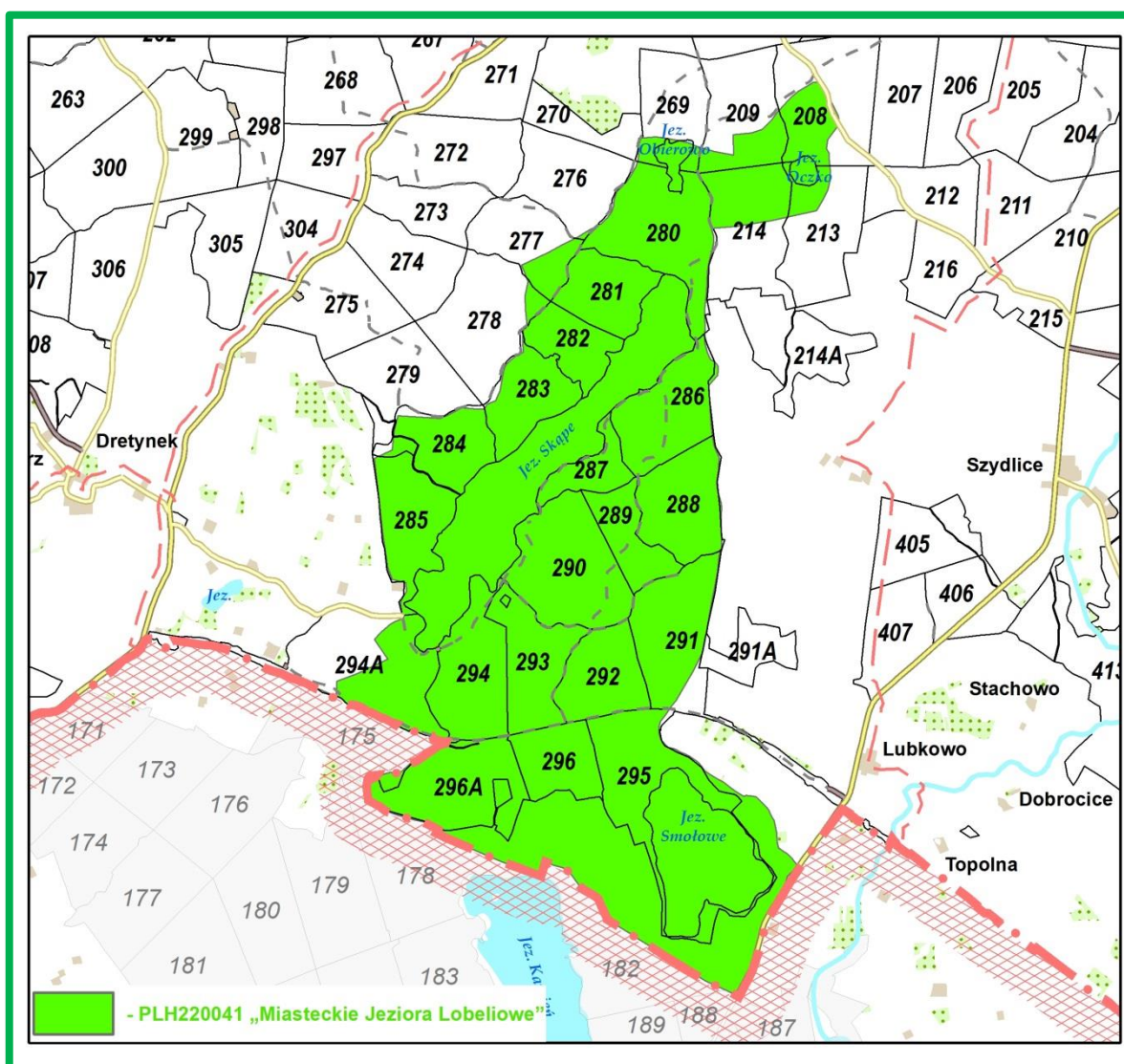
Drzewostany ponad 100-letnie w SOO „Dolina Wieprzy i Studnicy” zlokalizowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Dretyń zajmują łącznie 658,75 ha, czyli ok. 19,7% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Głównym gatunkiem panującym jest sosna (55,0%).

Zestawienie powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich wg siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony

Siedlisko	Powierzchnia [ha]	% siedliska
1	2	3
9110	205,04	73,8
9130	4,51	100,0
9160	22,04	83,4
9190	32,20	90,6
91D0	8,94	23,6
RAZEM	272,73	60,9

Obszar SOO „Dolina Wieprzy i Studnicy” posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 6 maja 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Zach., 2014, poz. 2098), zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 15 listopada 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Pom., 2018r., poz. 4414).

PLH220041 „Miasteczkie Jeziora Lobeliowe”

PLH220041 „Miasteczkie Jeziora Lobeliowe” w zasięgu Nadleśnictwa Dretyń

PLH220041 „Miasteczkie Jeziora Lobeliowe” zajmuje powierzchnię 1372,46 ha. Głównym przedmiotem ochrony obszaru są jeziora lobeliowe: Kamień, Orle, Smołowe, Skąpe i Dolskie, położone w rozległym kompleksie kwaśnych buczyn, ok. 4 km na wschód od Miastka.

Są to stosunkowo duże jeziora o różnym stopniu zachowania. W ostoi znajdują się ponadto liczne bezodpływowe zagłębienia terenu, zajęte przez płaty borów i lasów bagiennych, torfowiska wysokie i przejściowe oraz niewielkie zbiorniki wodne, w tym dystroficzne i eutroficzne.

Jeziora lobeliowe obszaru są miękkowodnymi zbiornikami o zróżnicowanej trofii. Najlepiej zachowane płaty zespołu *Isoto-Lobelietum* występują w jeziorach Smołowym i Kamień. W jeziorach Orlim, Dolskim i Skąpym płaty zespołu wykształcone są fragmentarycznie.

Jeziora dystroficzne reprezentowane są przez dwa niewielkie zbiorniki. Jeden położony jest w rozległym kompleksie torfowiskowym, drugi posiada niewielki fragment dobrze wykształconego pła torfowiska przejściowego na obrzeżach. Pod względem hydrochemicznym są to jezioro miękkowodne i skrajnie ubogie w sole mineralne, o podwyższonej zawartości substancji humusowych w wodzie.

Jeziora eutroficzne reprezentowane są przez jezioro Sęki (Oczko), położone w północnej części obszaru. Roślinność jeziora jest uboga, tworzą ją płaty zespołu rdestu ziemnowodnego *Polygonetum natantis* i wywłócznika kłosowego *Myriophylletum spicati*. W fitoplanktonie dominują sinice nitkowate.

Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą stanowią niewielki procent powierzchni obszaru. Są to centralne, bezleśne części rozległych, obecnie zmeliorowanych i zalesionych torfowisk wysokich oraz mniejsze torfowiska wysokie zajmujące bezodpływowe obniżenia terenu.

Torfowiska wysokie zdegradowane, ale zdolne do naturalnej lub stymulowanej regeneracji są to w przeszłości eksploatowane (pozyskiwanie torfu) i odwodnione, a obecnie regenerujące się fitocenozy torfowiskowe. Większość płatów jest obecnie dobrze uwodniona. Na torfowiskach tych warstwa mszysa jest dobrze wykształcona, budowana przede wszystkim przez torfowca kończystego *Sphagnum fallax* (zbiorowiska *Sphagnum fallax* - *Eriophorum angustifolium*, *Sphagnum fallax* - *Carex rostrata*), miejscami występują także inicjalne płaty zespołu torfowca magellańskiego *Sphagnetum magellanici* (wariant ze *Sphagnum fallax*).

Torfowiska przejściowe w obszarze są w większości niewielkimi fitocenozy zajmującymi małe zagłębienia terenu. Powierzchniowo dominuje zbiorowisko torfowca kończystego i wełnianki wąskolistnej (zbiorowisko *Sphagnum fallax* - *Eriophorum angustifolium*) oraz fitocenozy turzycy dzióbekowatej i torfowca kończystego (*Carex rostra* -

Sphagnum fallax). Większość płatów jest dobrze zachowana, o naturalnych stosunkach wodnych.

Kwaśne buczyny stanowią dominujący pod względem powierzchni typ siedliska przyrodniczego w obszarze. Są to drzewostany użytkowane gospodarczo, w dużej mierze dobrze zachowane. Ich struktura wiekowa jest zróżnicowana, przeważają jednak drzewostany starszych klas wieku. Cechą charakterystyczną płatów siedliska jest znikomy udział sosny.

Siedlisko bory i lasy bagienne reprezentowane jest przez fitocenozy sosnowego boru bagiennego *Vaccinio uliginosi-Pinetum* i brzeziny bagiennej *Betuletum pubescentis* o różnym stanie zachowania. Większość płatów jest włączona w system melioracji i odwadniana.

W obszarze jest 5 stanowisk elismy wodnej *Luronium natans*. W jeziorach: Kamień, Orle i Smołowe populacje są bardzo liczne i dobrze zachowane. W Jeziorze Dolskim osobniki elismy wodnej występują dość licznie, ale rzadko tworzą skupiska. W zbiorniku bez określonej nazwy, na południe od jeziora Obierowo populacja jest niewielka.

W zasięgu Nadleśnictwa Dretyń PLH220041 zajmuje powierzchnię 656,25 ha (47,8% ogólnej powierzchni SOO), z czego na gruntach Nadleśnictwa – 480,31 ha.

Udział poszczególnych kategorii w gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo przedstawia się następująco:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 436,08 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną – 18,47 ha,
- grunty nieleśne – 25,76 ha.

W Nadleśnictwie obszar obejmuje oddziały: 208 h,j,~b,~c, 209 g,~f, 213 c,d,g,~a,~c,~h, 214 a,b,k,l,~a,~b,~f, 269 d,f,~d,~f, 277 h,i,~d,~f, 278 i,~f,~g, 280-290, 291 a-i,~f,~g,~h,~i, 292-294, 294A a,b,l-r,bx-hx,~d,~h,~i,~l, 295, 296, 296A.

W SDF-ie wg aktualizacji na listopad 2019 r. dla obszaru odnotowano 10 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 7 stanowiących przedmiot ochrony (o znaczeniu ogólnym A, B lub C), a także 2 gatunki ssaków (o znaczeniu D) i 1 gatunek rośliny (o znaczeniu ogólnym B). Przedmioty ochrony zaznaczono w tabeli przez zacielenie. Ponadto w trakcie prac taksacyjnych zinwentaryzowano siedlisko przyrodnicze 7230 – górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, nie wymienione w SDF.

Typy siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w SOO „Miasteczkie Jeziora Lobeliowe” i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	pokrycie na całym obszarze [ha]	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wyłączeń powierzchniowych	Powierzchnia wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3110	Jezioro lobeliowe	A	191,88	-	-
2.	3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	D	1,92	-	-
3.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	C	0,27	-	-
4.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	D	1,51	-	-
5.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	C	5,90	-	-
6.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	B	12,22	3	0,92
7.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	C	5,49	3	1,46
8.	9110	Kwaśne buczyny	C	263,30	44	170,13
9.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	23,61	5	8,41
10.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	D	0,96	-	-
RAZEM					55	180,92
Siedlisko przyrodnicze nie wymienione w SDF						
11.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	-	-	1	1,16
OGÓŁEM					56	182,08

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Gatunki objęte art.4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4
Ssaki			
1337	Bóbr	<i>Castor fiber</i>	D
1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	D
Rośliny			
1831	Elisma wodna	<i>Luronium natans</i>	B

Drzewostany ponad 100-letnie

Drzewostany ponad 100-letnie w SOO „Miasteckie Jeziora Lobeliowe” zlokalizowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Dretyń zajmują łącznie 117,07 ha, czyli ok. 26,8% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Gatunkiem panującym w tych drzewostanach jest buk (100,0%).

Zestawienie powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich na siedliskach przyrodniczych

Siedlisko	Powierzchnia [ha]	% siedliska
1	2	3
9110	55,21	32,5
RAZEM	55,21	32,5

Obszar SOO „Miasteckie Jeziora Lobeliowe” posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Nr 45 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 6 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Pom., 2013r., poz. 4713), zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 14 lutego 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Pom., 2017r., poz. 616).

3.1.4. Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na terenie Nadleśnictwa Dretyń za użytki ekologiczne, zatwierdzone uchwałami odpowiednich rad miejskich i gmin, uznano 47 pododdziałów, których łączna powierzchnia wynosi 48,19 ha.

Wykaz użytków ekologicznych w Nadleśnictwie Dretyń

Lp.	Oddz. poddz.	Pow. [ha]	Rodzaj pow. w SILP	Opis obiektu, walory przyrodnicze
1	2	3	4	5
Gmina Trzebielino				
<i>Uchwała Nr 65/XVI/99 Rady Gminy w Trzebielinie z dnia 24 listopada 1999 r.</i>				
<i>Uchwała Nr 80/XVII/2004 Rady Gminy w Trzebielinie z dnia 25 marca 2004 r.</i>				
1.	2 g	2,24	E-Ps	Pastwisko VI
2.	3 f	2,21	E-Ps	Pastwisko VI
3.	4 d	0,74	E-Ps	Pastwisko VI
4.	12 a	0,64	E-Ł	Łąka IV
5.	13 c	0,81	E-Ł	Łąka IV
6.	13 f	1,03	E-Ł	Łąka IV
7.	81 i	0,95	E-Ps	Pastwisko IV
8.	81 j	0,75	E-Ps	Pastwisko IV
9.	82 f	0,72	E-Ps	Pastwisko IV
10.	82 h	0,99	E-Ps	Pastwisko IV
11.	153 k	0,31	E-Ps	Pastwisko IV
12.	159 c	1,50	E-Ł	Łąka VI
13.	159 j	0,74	SZCZ CHR	E/Ls - dawny park z licznymi drzewami pomnikowymi
14.	161 p	2,97	E-N	Bagno – SP - 7140
15.	181 i	0,46	E-Ps	Pastwisko IV
RAZEM		17,06 ha		
Gmina Kępice				
<i>Uchwała Nr XV/115/2003 Rady Miejskiej w Kępicach z dnia 27 listopada 2003 r.</i>				
16.	429 a	1,52	SZCZ CHR	E/Ls
17.	429 j	0,74	SZCZ CHR	E/Ls – SP - 91D0
18.	430 g	0,97	SZCZ CHR	E/Ls – SP - 91D0
19.	437 g	0,60	E-Ps	Pastwisko VI
20.	437 i	0,18	E-Ł	Łąka VI
21.	452 c	0,70	E-Ł	Łąka IV
RAZEM		4,71 ha		
Gmina Miastko				
<i>Uchwała Nr 9/IV/2004 Rady Miejskiej w Miastku z dnia 27 lutego 2004 r.</i>				
22.	250 j	1,12	E-Ł	Łąka V
23.	296 Aj	2,14	E-Ł	Łąka V
24.	296 Am	0,69	E-Ł	Łąka V
25.	296 As	0,26	E-Ł	Łąka IV
26.	311 a	2,47	E-Ps	Pastwisko VI
27.	311 Ac	0,68	E-Ps	Pastwisko V
28.	311 Af	0,17	E-Ps	Pastwisko V

Lp.	Oddz. poddz.	Pow. [ha]	Rodzaj pow. w SILP	Opis obiektu, walory przyrodnicze
1	2	3	4	5
29.	311 Ah	0,58	E-Ps	Pastwisko V
30.	339 d	1,30	E-Ps	Pastwisko IV
31.	369 f	1,16	E-Ps	Pastwisko IV – SP - 7230
32.	369 h	1,29	E-Ł	Łąka V – SP - 7230
33.	372 a	2,31	E-Ps	Pastwisko VI
34.	372 i	0,28	SZCZ CHR	E/Ls
35.	374 c	0,35	E-Ps	Pastwisko IV
36.	374 i	0,32	SZCZ CHR	E/Ls – SP – 91E0
37.	374 k	0,75	SZCZ CHR	E/Ls – SP – 91E0
38.	397 f	0,58	E-Ps	Pastwisko IV
39.	402 k	1,21	E-Ps	Pastwisko IV – SP - 7110
40.	408 k	2,00	E-Ps	Pastwisko V – SP - 7140
41.	408ax	0,27	E-Ps	Pastwisko V
42.	409 d	3,05	E-Ł	Łąka VI – SP - 7140
43.	410 a	1,79	E-Ł	Łąka V – SP - 7230
44.	410 l	0,47	E-Ł	Łąka IV – SP - 7140
45.	410p	0,19	E-Ł	Łąka V
46.	411 h	0,45	E-Ł	Łąka IV – SP - 7140
47.	487 h	0,54	E-Ps	Pastwisko VI
RAZEM		26,42 ha		
RAZEM NADLEŚNICTWO:		48,19 ha		

Pozycje w zestawieniach: 13, 16-18, 34, 36, 37 to zatwierdzone użytki ekologiczne, które w ewidencji gruntów figurują jako las. Łączna powierzchnia tych obiektów wynosi 5,32 ha.

Użytki ekologiczne w gminie Miastko (obszar wiejski), w sumie 20 pozycji, wymagają korekty powierzchni ze względu na przeprowadzoną kompleksową modernizację ewidencji gruntów i budynków. Dotychczasowa powierzchnia użytków ekologicznych w gminie Miastko wynosiła 25,98 ha, a obecnie wynosi 26,42 ha.

Użytek ekologiczny
(oddz. 153h)

3.1.5. Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Dretyń do pomników przyrody zaliczono 46 pojedynczych drzew i 4 głazy narzutowe.

Wykaz pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Dretyń

Lp	Podstawa prawna (Rozporządzenie Wojewody Uchwała Rady Miasta Uchwała Rady Gminy)	Nr poz. w gmin. lub woj. rejestrze pomników przyrody	POŁOŻENIE		OPIS OBIEKTU				
			leśnictwo oddz. pododdz.	powiat gmina	gatunek	wiek	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
POMNIKI PRZYRODY OŻYWIONEJ									
1.	Uchwała nr 66/XVI/99 Rady Gminy Trzebielino z dnia 24 listopada 1999 r.	45	Bożanka 14i	bytowski Trzebielino	Lipa drobnolistna	170	tylko pień		5
2.		61	Bożanka 57a		Lipa drobnolistna	130	232	18	2
3.		62			Lipa drobnolistna	130	360	19	2
4.		63			Lipa drobnolistna	130	255	22	2
5.		64			Lipa drobnolistna	130	363	23	2
6.		65			Lipa drobnolistna	130	480	21	2
7.		66			Bożanka 57c	Lipa drobnolistna	130	386	20
8.		67	Lipa drobnolistna			130	323	19	2
9.		68	Lipa drobnolistna			130	262	19	2
10.		69	Lipa drobnolistna			130	364	20	2
11.		70	Lipa drobnolistna			130	530	22	2
12.		71	Lipa drobnolistna			130	517	22	2
13.		72	Bożanka 57d		Lipa drobnolistna	130	220	20	2
14.		73	Bożanka 58a		Lipa drobnolistna	130	283	23	2
15.		74			Lipa drobnolistna	130	375	21	2
16.		75			Lipa drobnolistna	130	190	16	2
17.		76			Lipa drobnolistna	130	192	18	2
18.		77			Lipa drobnolistna	130	202	15	2
19.		78			Lipa drobnolistna	130	234	21	2
20.		79			Lipa drobnolistna	130	180	13	2
21.		80			Lipa drobnolistna	130	160	11	2
22.		81			Lipa drobnolistna	130	242	22	2
23.		82			Lipa drobnolistna	130	247	15	2
24.		83	Lipa drobnolistna		130	387	23	2	
25.		58	Trzcinnio 159g		Dąb szypułkowy	220	400	24	2
26.		46	Trzcinnio 159j		Jodła pospolita	170	220	30	2

27.	Uchwała nr 66/XVI/99 Rady Gminy Trzebielino z dnia 24 listopada 1999 r.	47	Trzcinnno 159j	bytowski Trzebielino	Jodła pospolita	170	175	25	2
28.		50			Choina kanadyjska	170	210	27	2
29.		51			Kasztanowiec zwyczajny	170	180	23	3
30.		52			Lipa drobnolistna	200	290	28	2
31.		53			Dąb szypułkowy	200	295	27	2
32.		54			Klon zwyczajny	170	215	26	2
33.		55	Klon zwyczajny		170	210	27	2	
34.		56	Klon zwyczajny		170	240	27	2	
35.		57	Dąb czerwony		200	310	28	2	
36.		84	Dretyń 175d		Dąb szypułkowy	220	425	27	2
37.		86			Dąb szypułkowy	220	425	27	2
38.		87			Dąb szypułkowy	220	405	28	2
39.		88	Dretyń 175g		Dąb szypułkowy	220	385	29	2
40.	Uchwała Nr 6/III/2000 Rady Miasta i Gminy w Miastku z dnia 11 lutego 2000 r.	6	Dretyń 238b	bytowski Miastko	Buk zwyczajny	220	365	26	2
41.		5	Trzcinnno 273b		Buk zwyczajny	220	425	27	2
42.		10	Kowalewice 309f		Buk zwyczajny	220	455	29	2
43.		9	Wałdowo 417c		Dąb szypułkowy	200	374	29	2
44.		7	Węgorzyno 471j		Dąb szypułkowy	220	412	24	2
45.		8			Dąb szypułkowy	220	zmurszała kłoda		5
46.	Uchwała Nr XVI/98/99 Rady Miejskiej w Kępicach z dnia 25 listopada 1999 r.	1	Węgorzyno 432i	słupski Kępice	Dąb szypułkowy	220	445	25	2
POMNIKI PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ									
1.	Uchwała nr 66/XVI/99 Rady Gminy Trzebielino z dnia 24 listopada 1999 r.	90	Tursko 67h	bytowski Trzebielino	Głaz narzutowy	-	620	0,7	-
2.	Uchwała Nr 6/III/2000 Rady Miasta i Gminy w Miastku z dnia 11 lutego 2000 r.	11	Tursko 70d	bytowski Miastko	Głaz narzutowy		850	1,2	
3.	Orzeczenie Nr 160 prezydium WRN w Koszalinie z dnia 30 czerwca 1971r. (Dz. Urz. WRN w Słupsku Nr 8 z dnia 15 grudnia 1978 r.,	32	Dretyń 128f	bytowski Trzebielino	Głaz narzutowy		850	1,5	

	poz. 14)								
4.	Orzeczenie Nr 244 prezydium WRN w Koszalinie dnia 2 września 1972r. (Dz. Urz. WRN w Słupsku Nr 8 z dnia 15 grudnia 1978 r., poz. 14)	83	Trzcinnó 208f	bytowski Miastko	Głaz narzutowy		970	1,2	

Stan zdrowotny pomników przyrody ożywionej przedstawiony jest liczbowo wg uproszczonej skali Pacyniaka i Smólskiego, i tak:

- 1 – oznacza drzewo zdrowe, bez ubytków i obecności szkodników;
- 2 – oznacza drzewo z częściowo obumierającymi cieńszymi gałęziami w wierzchołkowej partii korony, z pojedynczymi szkodnikami;
- 3 – drzewo mające w 50% obumarłą koronę lub pień, w znacznym stopniu zaatakowane przez szkodniki;
- 4 – drzewo mające w 70% obumarłą koronę lub pień, z dużymi ubytkami tkanki drzewnej;
- 5 – drzewo mające w ponad 70% obumarłą koronę lub pień, z licznymi dziuplami oraz martwe.

Pomnik przyrody – Leśnictwo Bożanka oddz. 57c

3.1.6. Ochrona gatunkowa

1. *Ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów.*
2. *Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.*

Pełna lista gatunków chronionych i rzadkich, występujących na terenie Nadleśnictwa Dretyń nie jest znana, ze względu na brak specjalistycznych opracowań florystycznych i faunistycznych, obejmujących całą powierzchnię Nadleśnictwa.

Dane przedstawione w dalszej części są wynikiem m.in. obserwacji dokonanych przez pracowników BULiGL w trakcie terenowych prac urządzeniowych, inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych i gatunków Natura 2000 wykonanej przez pracowników Nadleśnictwa w 2007 r., materiałów do PZO dla obszarów Natura 2000, jak również wynikiem analizy planu ochrony rezerwatu przyrody.

Zestawienie gatunków podlegających ochronie na gruntach Nadleśnictwa Dretyń

Grupa organizmów	Gatunki objęte ochroną ścisłą	Gatunki objęte ochroną częściową	Razem	Gatunki wymienione w załącznikach Dyrektyw EU*	Gatunki ujęte w Czerwonych Księgach lub Listach
1	2	3	5	6	7
Porosty	–	1	1	–	–
Widłaki	–	1	1	–	–
Rośliny naczyniowe	4	5	9	–	3
Owady	2	–	2	2	1
Płazy	4	5	9	2	9
Gady	1	4	5	1	3
Ptaki	22	–	22	9	22
Ssaki	6	9	15	5	15

*Gatunki z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej i z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej

a) Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa Dretyn stwierdzono stanowiska **9** gatunków roślin objętych prawną ochroną, w tym: **4** – ściśłą, **5** – częściową.

Gatunki roślin chronionych występujące na gruntach Nadleśnictwa Dretyn

Lp.	Gatunek: nazwa polska nazwa łacińska	Lokalizacja: oddział, pododdział	Liczba wyłączeń	Status ochronności		NATURA 2000	Kategorie zagrożenia PCKR/CL
				ochrona ściśła	ochrona częściowa		
1	2	3	4	5	6	7	8
POROSTY							
1.	Chrobotki <i>Cladonia ssp.</i>	451f,i,j; 459a,c,d; 460a,g; 461a; 469b; 470b; 482b; 506c; 519j; 530a,c,h; 540a,c,g;	20		X		
WIDŁAKI							
2.	Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	76b; 161s; 239a; 278d,n; 279c; 290d,g; 292c; 294d; 296d; 311Ak; 354c; 361d; 362b,c; 403Ah,i,l; 412f; 416a; 420b,f,r; 422h; 423a,b,d; 451h; 478b;	30		X		
ROŚLINY NACZYNIOWE							
3.	Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>	17b,c,d; 18c,g; 39h,i; 58c,d; 76b; 79c; 108g; 110g; 153c; 155j; 161c,s; 198b,h,i; 214Ac,i; 247c; 264c; 278f,m; 279c; 290d; 291d,f; 294d,h; 296f,i; 360i; 366Ad; 380f; 396d; 400b; 411d; 419j; 420b,d,f; 421f; 422c,i; 423b; 452t; 461a;	50		X		
4.	Dzwonek szerokolistny <i>Campanula latifolia</i>	370d;	1		X		
5.	Grzybień białe <i>Nymphaea alba</i>	252i; 270f; 320g;	3		X		
6.	Lilia bulwkowata <i>Lilium bulbiferum</i>	370d;	1	X			CL – R
7.	Mącznica lekarska <i>Arctostaphylos uvaursi</i>	420f;	1	X			
8.	Podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i>	554k;	1		X		
9.	Rosiczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifolia</i>	161c; 231b; 248j; 250m; 264c; 291f; 296i; 315j; 361f; 419j; 420f; 422c;	12	X			CL – V

Lp.	Gatunek: nazwa polska nazwa łacińska	Lokalizacja: oddział, pododdział	Liczba wyłączeń	Status ochronności		NATURA 2000	Kategorie zagrożenia PCKR/CL
				ochrona ścisła	ochrona częściowa		
1	2	3	4	5	6	7	8
10.	Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>	366Aa,n; 369Ad;	3		X		
11.	Wrzosiec bagienny <i>Erica tetralix</i>	264c; 291f; 452t;	3	X			CL – [V]

Kategorie zagrożeń określono na podstawie:

PCKR – „Polskiej Czerwonej Księgi Roślin” (2014),
CL – „Czerwonej listy roślin i grzybów Polski” (2006).

Poszczególne kategorie zagrożeń oznaczają:

- według PCKR:

- CR – krytycznie zagrożone,
- EN – zagrożone,
- VU – narażone,
- LR – niższego ryzyka;

- według CL:

- E – wymierające - krytycznie zagrożone - gatunki mocno zagrożone wymarciem, których przeżycie jest mało prawdopodobne, jeśli nadal będą działać czynniki zagrożenia, należą tu gatunki określone jako CR – krytycznie zagrożone;
- V – narażone - gatunki zagrożone, które w najbliższej przyszłości zostaną przesunięte do kategorii wymierających – krytycznie zagrożonych, jeśli nadal będą działać czynniki zagrożenia;
- [V] – narażone - gatunki zagrożone na izolowanych stanowiskach, poza głównym obszarem występowania;
- R – rzadkie – potencjalnie zagrożone – gatunki o ograniczonych zasięgach geograficznych.

b) Zwierzęta chronione

Na terenie Nadleśnictwa Dretyń stwierdzono występowanie **54** gatunków zwierząt objętych prawną ochroną, w tym: **2 owady, 10 płazów, 5 gadów, 22 ptaki i 15 ssaków.**

Gatunki zwierząt chronionych występujących na gruntach Nadleśnictwa Dretyń

Lp.	Nazwa polska Nazwa łacińska	Miejsca występowania na gruntach Nadleśnictwa	Rodzaj ochrony	Gatunek wymagający wyznaczenia obszaru N2000	Kategoria zagrożenia
1	2	3	4	5	6
BEZKRĘGOWCE					
OWADY					
1.	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	118g; 147m; 420c; 452j;	s	SOO	NT
2.	Zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	99d; 160k;	s	SOO	
KRĘGOWCE					
PŁAZY					
1.	Grzebiuszka ziemna (1) <i>Pelobates fuscus</i>	Teren całego Nadleśnictwa.	s		LC
2.	Kumak nizinny (1) <i>Bombina bombina</i>	Spotykany w stawach i oczkach wodnych na terenie Nadleśnictwa; Obserwowany w pododdziale: 420b.	s*	SOO	LC
3.	Ropucha paskówka (1) <i>Epidalea calamita</i> (<i>Bufo calamita</i>)	Występuje na pograniczu borów sosnowych.	s		LC
4.	Ropucha szara (1) <i>Bufo bufo</i>	Teren całego Nadleśnictwa	cz		LC
5.	Traszka grzebieniasta (1) <i>Triturus cristatus</i>	Obserwowana w pododdziałach: 320g; 420a; 452h;	s*	SOO	LC
6.	Żaba jeziorkowa (1)(4) <i>Pelophylax lessonae</i> (<i>Rana lessonae</i>)	Gatunek spotykany w większości rzek, jezior i stawów na terenie Nadleśnictwa	cz		LC
7.	Żaba moczarowa (1) <i>Rana arvalis</i>	Gatunek spotykany w jeziorach i stawach na terenie Nadleśnictwa	s		LC
8.	Żaba śmieszka (1)(4) <i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)	Gatunek spotykany w jeziorach i stawach na terenie Nadleśnictwa	cz		LC
9.	Żaba trawna (1) <i>Rana temporaria</i>	Gatunek spotykany w większości rzek, jezior i stawów na terenie Nadleśnictwa	cz		LC
10.	Żaba wodna (1)(4) <i>Pelophylax esculentus</i> (<i>Rana esculenta</i>)	Gatunek spotykany w większości rzek, jezior i stawów na terenie Nadleśnictwa	cz		LC

Lp.	Nazwa polska Nazwa łacińska	Miejsca występowania na gruntach Nadleśnictwa	Rodzaj ochrony	Gatunek wymagający wyznaczenia obszaru N2000	Kategoria zagrożenia
1	2	3	4	5	6
GADY					
1.	Jaszczurka zwinka (1) <i>Lacerta agilis</i>	Teren całego Nadleśnictwa	cz		LC
2.	Padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i> (1)	Teren całego Nadleśnictwa	cz		
3.	Zaskroniec zwyczajny (1) <i>Natrix natrix</i>	Teren całego Nadleśnictwa	cz		LC
4.	Żmija zygzakowata (1)(4) <i>Vipera berus</i>	Teren całego Nadleśnictwa	cz		
5.	Żółw błotny(1) (2) <i>Emys orbicularis</i>	Leśnictwo Węgorzyno	s*	SOO	NT
PTAKI					
1.	Bielik (2) (3) <i>Haliaeetus albicilla</i>	Leśnictwo Plewiska.	s,o	OSO	LC
2.	Błotniak stawowy (2)(3) <i>Circus aeruginosus</i>	Trzcinowiska wokół jezior i stawów rybnych, torfowiska z zaroślami wierzbowymi, oczka wodne wśród pól uprawnych	s*	OSO	LC
3.	Bocian biały (2) <i>Ciconia ciconia</i>	Miejscowości na terenie całego Nadleśnictwa	s*	OSO	LC
4.	Bocian czarny (2)(3) <i>Ciconia nigra</i>	Leśnictwo Tursko	s*,o	OSO	LC
5.	Dzierzba gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	Brzegi lasów, młodniki i otwarte przestrzenie	s		LC
6.	Dzierzba srokosz (2) <i>Lanius excubitor</i>	Brzegi lasów, młodniki i otwarte przestrzenie	s		LC
7.	Dzięcioł czarny (2) <i>Dryocopus martius</i>	Spotykany na większości gruntów Nadleśnictwa	s*	OSO	LC
8.	Dzięcioł duży (2) <i>Dendrocopos major</i>	Spotykany na większości gruntów Nadleśnictwa	s		LC
9.	Dzięcioł średni (2) <i>Dendrocopos medius</i>	Spotykany na większości gruntów Nadleśnictwa	s*	OSO	LC
10.	Jastrząb (2)(3) <i>Accipiter gentilis</i>	Spotykany na większości gruntów Nadleśnictwa	s		LC
11.	Kos (2) <i>Turdus merula</i>	Spotykany na większości gruntów Nadleśnictwa	s		LC

Lp.	Nazwa polska Nazwa łacińska	Miejsca występowania na gruntach Nadleśnictwa	Rodzaj ochrony	Gatunek wymagający wyznaczenia obszaru N2000	Kategoria zagrożenia
1	2	3	4	5	6
12.	Krogulec (2)(3) <i>Accipiter nisus</i>	Lasy, parki na gruntach Nadleśnictwa	s		LC
13.	Łabędź niemy (2) <i>Cygnus olor</i>	Gatunek spotykany na większości rzek, jezior i stawów na terenie Nadleśnictwa	s		LC
14.	Myszołów (2)(3) <i>Buteo buteo</i>	Spotykany na większości gruntów Nadleśnictwa	s		LC
15.	Orlik krzykliwy (2)(3) <i>Aquila pomarina</i>	Leśnictwo Węgorzyno	s*,o	OSO	LC
16.	Perkoz dwuczuby (2) <i>Podiceps cristatus</i>	Stosunkowo liczny nad jeziorami	s		LC
17.	Perkozek (2) <i>Tachybaptus ruficollis</i>	Małe, śródlądowe, zarośnięte zbiorniki wodne	s		LC
18.	Pliszka siwa (2) <i>Motacilla alba</i>	Spotykany na większości gruntów Nadleśnictwa	s		LC
19.	Sikora bogatka <i>Parus major</i>	Lasy, parki, ogrody i sady	s		LC
20.	Sikora sosnowka <i>Parus ater</i>	Stare bory świerkowe i jodłowe lub lasy mieszane z tymi drzewami	s		LC
21.	Zimorodek (2) <i>Alcedo atthis</i>	Gatunek spotykany przy rzekach i strumieniach na gruntach Nadleśnictwa	s	OSO	LC
22.	Żuraw (2) <i>Grus grus</i>	Spotykany na większości gruntów Nadleśnictwa; obserwowany w pododdziałach: 27i; 87d; 237h; 244r; 246d; 270f; 384d; 390a; 394h; 396h; 398f; 399a,c; 400b; 438n.	s	OSO	LC
SSAKI					
1.	Bóbr europejski (1) <i>Castor fiber</i>	Spotykany w dolinach rzek na terenie Nadleśnictwa; obserwowany w pododdziałach: 10b; 13d; 136h; 269d; 295i,j,k,o,r; 420s; 425f; 428c; 429a,d.	cz	SOO	LC
2.	Jeż wschodni (1) <i>Erinaceus roumanicus</i>	Spotykany na terenie całego Nadleśnictwa	cz		LC
3.	Kret (1) <i>Talpa europaea</i>	Spotykany na terenie całego Nadleśnictwa	cz		LC
4.	Mopek zachodni (1)(3) <i>Barbastella barbastellus</i>	Spotykany na terenie całego Nadleśnictwa	s*	SOO	LC

Lp.	Nazwa polska Nazwa łacińska	Miejsca występowania na gruntach Nadleśnictwa	Rodzaj ochrony	Gatunek wymagający wyznaczenia obszaru N2000	Kategoria zagrożenia
1	2	3	4	5	6
5.	Mroczek późny (1)(3) <i>Eptesicus serotinus</i>	Spotykany na terenie całego Nadleśnictwa	s*		LC
6.	Nocek duży (1)(3) <i>Myotis myotis</i>	Spotykany na terenie całego Nadleśnictwa	s*	SOO	LC
7.	Nocek rudy (1)(3) <i>Myotis daubentonii</i>	Spotykany na terenie całego Nadleśnictwa	s*		LC
8.	Nocek wąsatek (1)(3) <i>Myotis mystacinus</i>	Spotykany na terenie całego Nadleśnictwa	s*		LC
9.	Ryjówka aksamitna (1) <i>Sorex araneus</i>	Spotykana na terenie całego Nadleśnictwa	cz		LC
10.	Ryjówka malutka (1) <i>Sorex minutus</i>	Spotykana na terenie całego Nadleśnictwa	cz		LC
11.	Rzęsorek mniejszy (1) <i>Neomys anomalus</i>	Spotykany na terenie całego Nadleśnictwa	cz		LC
12.	Rzęsorek rzeczek (1) <i>Neomys fodiens</i>	Spotykany na terenie całego Nadleśnictwa	cz		LC
13.	Wiewiórka (1) <i>Sciurus vulgaris</i>	Spotykany na terenie całego Nadleśnictwa	cz		LC
14.	Wilk (1) <i>Canis lupus</i>	Spotykany na terenie całego Nadleśnictwa	s*,o	SOO	LC
15.	Wydra (1) <i>Lutra lutra</i>	Obserwowana w pododdziałach: 21a,b; 371b; 403AI.	cz	SOO	LC

Objaśnienia:

- s – gatunek objęty ochroną ścisłą;
  - s* – gatunki zwierząt wymagające ochrony czynnej;
  - cz – gatunek objęty ochroną częściową;
  - o – gatunek wymagający ustalenia strefy ochrony jego ostoi lub stanowiska;
  - SOO – gatunek, którego ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony siedlisk;
  - OSO – gatunek, którego ochrona wymaga wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków;
- (1) – gatunek, którego dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 2 Rozporządzenie MŚ z dnia 16.12.2016 r.
- (2) – gatunek, którego dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 3 Rozporządzenie MŚ z dnia 16.12.2016 r.

- (3) – gatunek, którego dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 4 Rozporządzenie MŚ z dnia 16.12.2016 r.
- (4) – gatunek, którego dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 9 pkt 6 Rozporządzenie MŚ z dnia 16.12.2016 r.

Oznaczenia kategorii zagrożenia według „Światowej Czerwonej Listy Gatunków Zagrożonych (IUCN Red List of Threatened Species – wersja 2008):

CR – gatunki krytycznie zagrożone,

NT – gatunki bliskie zagrożenia,

EN – gatunki zagrożone,

LC – gatunki najmniejszej troski,

VU – gatunki narażone,

DD – gatunki o nieokreślonym stopniu zagrożenia.

c) Strefy ochrony

W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalane strefy ochrony.

Załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. określa gatunki dziko występujących zwierząt, dla których wymagane jest ustalenie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania.

Na terenie Nadleśnictwa Dretyni aktualnie zatwierdzone są 4 strefy obejmujące ochroną miejsca lęgowe bielika, orlika krzykliwego i żółwia błotnego.

Podstawą prawną wyznaczenia granic stref ochrony były:

➤ dla bielika:

- Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z dnia 26 października 1998 r. (znak sprawy: OS.III-6132-2/6-1/98),

➤ dla orlika krzykliwego:

- Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z dnia 26 października 1998 r. (znak sprawy: OS.III-6132-2/6-1/98),

➤ dla żółwia błotnego (dwie):

- Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z dnia 27 października 1998 r. (znak sprawy: OS.III-6132-2/6-2/98).

Gatunki zwierząt, dla których w Nadleśnictwa Dretyń ustalono strefy ochrony

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Lokalizacja: leśnictwo	Strefa ochrony całorocznej	Strefa ochrony okresowej	Okresowy termin ochrony
				powierzchnia [ha]		
1	2	3	4	5	6	7
1.	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Plewiska	37,34	50,19	1.01 – 31.07
2.	Orlik krzykliwy	<i>Clanga pomarina</i>	Węgorzyno	34,48	128,68	1.03 – 31.08
3.	Żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>	Węgorzyno	-	50,30	15.03 – 31.10
4.	Żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>	Węgorzyno	-	67,23	15.03 – 31.10
OGÓŁEM				71,82	296,40	-

4. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE

4.1. Rzeźba terenu i typy gleb

Teren Nadleśnictwa Dretyń jest bardzo zróżnicowany. Równiny, pagórki, a nawet wzgórza przeplatają się ze sobą tworząc mozaikę krajobrazów, wzbogaconą dolinami i jarami rzek i strumieni, a także licznymi jeziorami, z których wiele uległo procesowi zarastania i zabagniania, tworząc oczka wodne, bagna i torfowiska.

Pokrywa geologiczna Nadleśnictwa jest efektem działania lądolodu i jego wód roztopowych. Jest to obszar młodoglacjalny ukształtowany przez ostatnie zlodowacenie bałtyckie, stadiał pomorski. Rzeźbę terenu urozmaica współczesna holocenińska działalność erozyjna i akumulacyjna rzek i jezior oraz działalność eoliczna.

Biorąc pod uwagę kryteria morfogenetyczne i litologiczne, wyróżniono na terenie Nadleśnictwa Dretyń następujące jednostki geologiczno-glebowe:

- formy morenowe;
- utwory wodnolodowcowe;
- utwory eoliczne;
- współczesne osady bagienne.

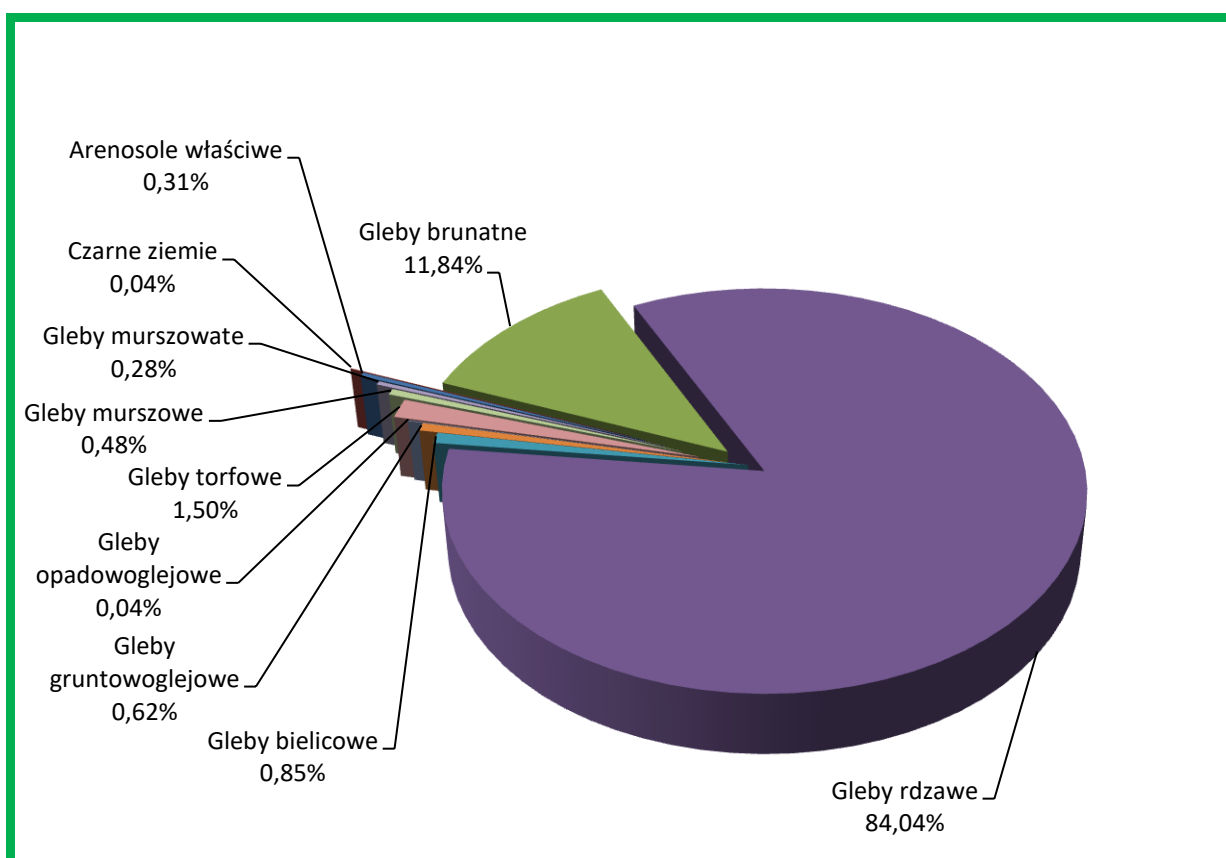
Nadleśnictwo posiada operat siedliskowy, opracowany w latach 1997-1998 przez firmę Usługi Gleboznawczo-Urządzeniowe mgr inż. Mieczysław Nawrot ze Szczecinka. Gleby opisano zgodnie z „Klasyfikacją gleb leśnych”, PTG, wydanie IV z 1989r. W poprzednich pracach urzędzeniowych klasyfikację i opisy gleb dostosowano do klasyfikacji CILP 2000.

W Nadleśnictwie na gruntach zalesionych i niezalesionych wyróżniono 10 typów gleb.

Zestawienie powierzchni typów gleb w Nadleśnictwa Dretyń

Lp.	Typ Gleby	Razem N-ctwo	
		pow. [ha]	udział %
1	2	3	4
1.	Arenosole właściwe	42,59	0,31
2.	Czarne ziemie	5,27	0,04
3.	Gleby brunatne	1647,92	11,84
4.	Gleby rdzawe	11691,54	84,04
5.	Gleby bielcowe	118,03	0,85
6.	Gleby gruntowoglejowe	86,46	0,62

Lp.	Typ Gleby	Razem N-ctwo	
		pow. [ha]	udział %
1	2	3	4
7.	Gleby opadowoglejowe	5,14	0,04
8.	Gleby torfowe	208,92	1,50
9.	Gleby murszowe	66,70	0,48
10.	Gleby murszowate	38,85	0,28
Razem		13911,42	100,00

Udział typów gleb w Nadleśnictwie Dretyn

Zdecydowanie dominującym typem gleb w Nadleśnictwie Dretyn są gleby rdzawe, zajmujące 84,04% powierzchni gruntów leśnych. Wykazują one zróżnicowanie cech morfologicznych i zdolności produkcyjnych, w zależności od substratu glebowego i kierunku rozwoju procesów glebotwórczych. Powstały głównie na piaskach sandrowych i zwałowych, tworząc siedliska Bśw, BMśw oraz mniej żyznego LMśw. Gleby brunatne, wytworzone w większości z utworów morenowych, zajmują w sumie 11,84% powierzchni i są związane przeważnie z siedliskami żyznych LMśw oraz Lśw. Pewne znaczenie gospodarcze mają jeszcze gleby torfowe (1,50%). Pozostałe gleby występują sporadycznie na niewielkich powierzchniach,

niemniej nawet niewielki ich udział wpływa dodatnio na różnorodność biologiczną obszarów leśnych.

Gleby porolne na gruntach leśnych wyodrębniono na 4031,75 ha, to jest na 29,0% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa.

4.2. Wody

4.2.1. Wody powierzchniowe

Prawie cały obszar Nadleśnictwa Dretyń należy do zlewni rzek Przymorza, tylko niewielki fragment w południowo-wschodniej części leży w dorzeczu Wisły.

Podział hydrograficzny obszaru Nadleśnictwa Dretyń (nazwy rzek w zasięgu Nadleśnictwa oznaczono kolorem)

Lp.	Nr zlewni	Nazwa zlewni	Rząd rzeki	Nazwa zbiornika z obszaru Nadleśnictwa
1	2	3	4	5
1.	2	Wisła	I	
2.	29	Wisła od Drwęczy do ujścia		
3.	292	Brda	II	
4.	2921	Brda do Jez. Charzykowskiego		
5.	29211	Brda do Rudej		
6.	292111	Brda do Jez. Głębokiego		Jez. Smołowe
7.	4	Przymorze		
8.	46	Wieprza	I	
9.	461	Wieprza do Pokrzywnej		
10.	4611	Wieprza do wypływu z jez. Bluj		Jez. Bluj
11.	4613	Wieprza od wypływu z jez. Bluj do Strugi Kramarzyńskiej		Jez. Wałdowskie Wielkie Jez. Wałdowskie Małe
12.	4614	Struga Kramarzyńska	II	
13.	4616	Doszenica	II	
14.	46162	Dopływ z Jez. Dolskiego	III	Jez. Zielonka Jez. Gomolskie Wielkie Jez. Gomolskie Małe Jez. Wałdowo
15.	46169	Doszenica od dopł. z Jez. Dolskiego do ujścia		Jez. Kwisno Małe
16.	4617	Wieprza od Doszenicy do Bożanki		Jez. Kack Mały Jez. Kack Duży Jez. Bagno Leśne Jez. Kwisno Duże

Lp.	Nr zlewni	Nazwa zlewni	Rząd rzeki	Nazwa zbiornika z obszaru Nadleśnictwa
1	2	3	4	5
17.	4618	Bożanka	II	Jez. Świąte
18.	4634	Broczynka	II	
19.	46342	Miłacz	III	
20.	463420	Zlewnia bezodpływowego Jez. Skąpe		Jez. Skąpe
21.	463429	Miłacz do ujścia bez zlewni bezodpływowego Jez. Skąpe		Jez. Miłaczewo Jez. Czarnkowo Jez. Trzczańskie Jez. Obierowo Jez. Oczko
22.	46344	Dopływ z Dretynia	III	
23.	464	Studnica	II	
24.	46432	Węgorzynka	III	
25.	464390	Zlewnia bezodpływowego Jez. Byczyńskiego		Jez. Byczyńskie
26.	4645	Studnica od Pierskiej Strugi do Świerzynki		
27.	46451	Studnica od Pierskiej Strugi do dopływu z Kamienicy		
28.	464510	Zlewnia bezodpływowego Jez. Okunińskiego		Jez. Okunińskie Jez. Kamaszyna Jez. Michowskie
29.	46471	Studnica od Świerzynki do Białki		Jez. Gierzing
30.	46478	Struga Darnowska	III	Jez. Darnowskie Jez. Tursko

Źródło: <https://danepubliczne.gov.pl/dataset/komputerowa-mapa-podzialu-hydrograficznego-polski>

Rzeki

Zlokalizowane na obszarze Nadleśnictwa rzeki i ciek wodne charakteryzują się stosunkowo wartkim nurtem, płyną w większości w zagłębieniach terenowych o stromych zboczach. Wszystkie rzeki, z uwagi na liczne, aktywne źródła, jak również z uwagi na dość dużą ilość opadów, są przez cały rok zasobne w wodę. Charakterystyczną cechą tego obszaru jest również obecność wielu fragmentów bezodpływowych.

Jeziora

Obszar Nadleśnictwa Dretyn jest dość bogaty w jeziora. W jego zasięgu występuje kilkadziesiąt jezior i zbiorników wodnych, m.in. jeziora: Bagno Leśne, Bluj, Byczyńskie*,

Czarnkowo, Darnowskie, Gierzing, Gomolskie Małe, Gomolskie Wielkie, Kack Mały, Kack Duży, Kamaszyna, Kwisno Małe, Kwisno Duże*, Michowskie, Miłaczewo, Obierowo, Oczko, Okunińskie, Skąpe, Smołowe*, Świąte, Trzczańskie, Tursko, Wałdowskie Małe, Wałdowskie Wielkie, Wałdowo, Zielonka.

* jeziora lobeliowe

Wykaz gruntów pod wodami w stanie posiadania Nadleśnictwa

Lp.	Oddział, poddz.	Pow. [ha]	Rodzaj powierzchni	
			SILP	ewid. gruntów
1	2	3	4	5
1.	10i	0,08	Rzeka	Wp
2.	99d	1,82	Staw rybny	Wsr-R
3.	129h	0,03	Rzeka	Wp
4.	226b	0,58	Staw rybny	Wsr-R
5.	298f	0,46	Staw rybny	Wsr-R
6.	311An	3,65	Jezioro (Jez. Kamaszyna)	Ws
7.	311Ao	1,92		
8.	363n	0,47	Staw rybny	Wsr-Ł
9.	368l	0,57	Staw rybny	Wsr-Ł
10.	397r	0,12	Rzeka	Wp
11.	408bx	0,19	Rzeka	Wp
12.	409c	0,36	Rzeka	Wp
13.	439c	1,91	Staw rybny	Wsr-R
14.	440h	2,18	Zbiornik	Ws
15.	441f	10,33	Jezioro	Ws
16.	448b	3,33	Zbiornik	Ws
17.	452h	0,56	Staw rybny	Wsr-Ł
18.	452w	1,35	Jezioro	Ws
19.	463h	1,97	Jezioro	Ws
20.	507d	3,05	Jezioro	Ws
OGÓŁEM		34,93		

W stanie posiadania Nadleśnictwa wody (bez rowów i bagien) zajmują łącznie powierzchnię 34,93 ha. Ponadto na gruntach Nadleśnictwa i w jego zasięgu występują inne mniejsze zbiorniki wodne, najczęściej bez nazwy, małe oczka wytopiskowe powstałe po bryłach „martwego lodu”, niewielkie stawy rozlokowane w obrębie lasów i pól oraz nieduże zbiorniki wypełnione wodą lub też w daleko posuniętym procesie tworzenia się torfowiska.

4.2.2. Wody podziemne

Stosunki wodne na obszarze Nadleśnictwa Dretyń kształtowane są głównie przez opady atmosferyczne i zależą od ich intensywności. Wpływ wody gruntowej na siedliska leśne obrazują warianty uwilgotnienia siedlisk.

Wpływ wody gruntowej na siedliska leśne w Nadleśnictwie Dretyń

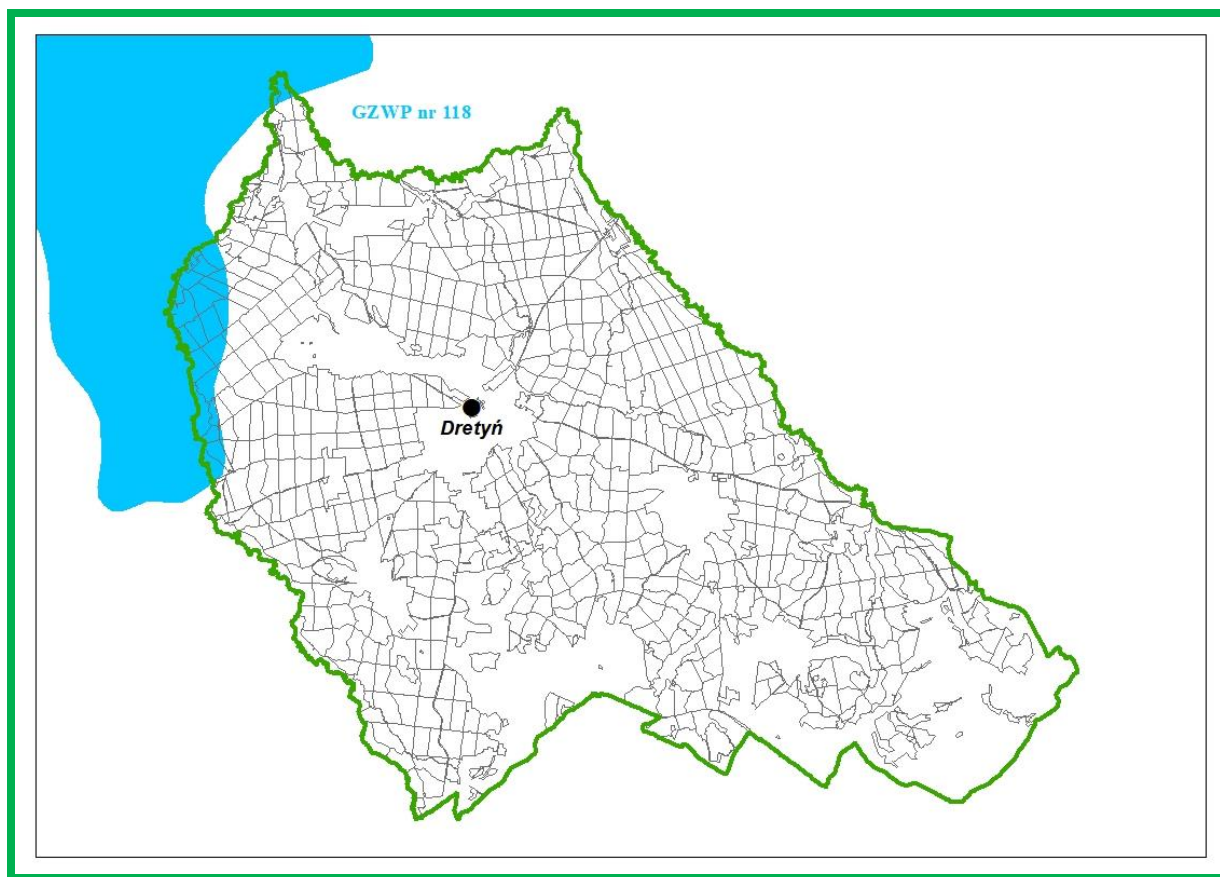
Wpływ wody gruntowej, opadowej lub zalewowej na siedlisko	Typ siedliskowy lasu i wariant uwilgotnienia	Nadleśnictwo	
		pow. [ha]	[%]
1	2	3	4
bardzo słaby (bez wyraźnego wpływu)	Bśw 1 BMśw 1 LMśw 1 Lśw 1	13175,42	94,7
słaby	Bśw 2 BMśw 2 LMśw 2 Lśw 2	241,81	1,7
umiarkowany	BMw 1 LMw 1	94,79	0,7
dość silny	LMw 2 Lw 2	55,66	0,4
dość silny wskutek odwodnienia	Bb 1 BMb 1 LMb 1 OI 1	179,46	1,3
silny	BMb 2 LMb 2 OI 2	138,18	1,0
bardzo silny	Bb 3 BMb 3 LMb 3 OI 3	20,10	0,2
umiarkowany wskutek braku zalewu	OIJ	6,00	0,0
RAZEM		13911,42	100,0

W Nadleśnictwie Dretyń siedliska bez wyraźnego wpływu wód gruntowych, tj. takie na których dominującą rolę odgrywa woda opadowa, zajmują 94,7% powierzchni gruntów leśnych. Są to bory świeże, bory mieszane świeże, lasy mieszane świeże i lasy świeże w pierwszym wariantcie uwilgotnienia. Siedliska świeże w drugim wariantcie uwilgotnienia, czyli znajdujące się pod słabym wpływem wody gruntowej, zajmują 1,7%, siedliska wilgotne

i bagienne, różnej żyzności, o umiarkowanym i dość silnym wpływie wód gruntowych 2,4%, resztę, to jest 1,2% zajmują siedliska silnie i bardzo silnie związane z wodą gruntową.

Na terenie Nadleśnictwa zlokalizowany jest fragmenty Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 118 „Polanów”. Jest to zbiornik międzymorenowy, trzeciorzędowy, którego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 40000 m³/d, a powierzchnia 160,5 km².

Fragment zbiornika usytuowany jest w północno-zachodniej części Nadleśnictwa.

Zasięg GZWP na tle Nadleśnictwa Dretyń
(źródło: Państwowy Instytut Geologiczny)

4.3. Ekosystemy wodno-błotne

Ekosystemy wodno-błotne to wszelkiego rodzaju mokradła, na których występuje roślinność wilgociolubna (higrofilna) lub utwory powierzchniowe, akumulowane w efekcie oddziaływania wody (torfy, muły, namuły). Integralną częścią mokradeł są ciek i zbiorniki wodne.

Ekosystemy wodno-błotne odgrywają szczególną rolę w kształtowaniu środowiska przyrodniczego, polegającą np. na:

- regulowaniu stosunków wodnych;

- retencjonowaniu wód;
- ograniczaniu pożarów;
- magazynowaniu dużej ilości węgla i azotu, ograniczając przez to np. skutki efektu cieplarnianego;
- uczestniczeniu w obiegu pierwiastków, dzięki czemu poprawiają również jakość wód;
- zwiększaniu różnorodności biologicznej,
- zwiększaniu zróżnicowania siedlisk istotnych dla wielu zagrożonych gatunków.

4.3.1. Obszary hydrogeniczne

Zestawienie obszarów hydrogenicznych w Nadleśnictwie Dretyń

Rodzaj powierzchni	Nadleśnictwo	
	Liczba	Pow. [ha]
1	2	3
Bagna nie stanowiące wyłączeń (PNSW)	347	40,70
Bagna stanowiące pododdziały	337	294,04
Siedliska bagienne (Bb, BMb, LMb)	120	233,01
Siedliska olsowe (OI, OIJ)	82	110,73
Rowy, Rowy-R	99	9,65
Jeziora, zbiorniki, wody, stawy rybne, rzeka	21	34,93
Razem	1006	723,06

4.3.2. Źródłiska

Ważną rolę w biocenozach mokradłowych odgrywają również źródłiska. Przyjmują one różną postać: od niewidocznych, podziemnych wypływów, przez wolno sączące się wysięki, po żywe, obficie bijące źródła i rozmyte wodami siedliska olsowe. Źródła stanowią unikalne biotopy, charakteryzujące się stabilnością temperatury w okresie rocznym i występowaniem specyficznych organizmów roślinnych i zwierzęcych. Ze względu na szczególną rolę ekosystemy źródłiskowe zasługują na ochronę.

Na gruntach Nadleśnictwa Dretyń źródłiska wyszczególniono w 48 pododdziałach. Ich występowanie odnotowano w opisach taksacyjnych lasu. Większość pododdziałów (41) pozostało bez wskazówek gospodarczych, w 5 pododdziałach projektuje się zabiegi pielęgnacyjne (CW, TP), w 2 pododdziałach użytkowanie rębne (Rb IIA). Należy pamiętać, by

w sąsiedztwie źródła pozostawić bez użytkowania rębnego pasy drzewostanów (ekotony, biogrupy) o szerokości około jednej wysokości drzew.

4.3.3. Program małej retencji

Lasy wpływają korzystnie na stabilność układu hydrograficznego. Powodują zatrzymanie wód opadowych w ściółce i próchnicy nawet na długie okresy. W trosce o ochronę wód i o stabilność bilansu wodnego uznano lasy wodochronne o łącznej powierzchni 2068,83 ha. Obejmują one ciągi mokradeł (siedlisk bagiennych i podmokłych), tereny w sąsiedztwie cieków, źródeł wodnych oraz naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych. Gospodarka leśna na tych terenach powinna być podporządkowana celowi ochronnemu i odnosić się głównie do zachowania cieków wodnych w ich naturalnych korytach, ochrony śródleśnych bagien, drobnych zbiorników wodnych oraz utrzymywania w sprawności przepustów pod drogami. Sposobem gospodarczym można wykonać małe zbiorniki zasilane wodami gruntowymi w bezodpływowych zagłębieniach i obniżeniach terenu, położone poza istniejącą siecią hydrograficzną oraz instalować urządzenia melioracji wodnych niezwiązane z poborem wody (np. odpływ regulowany). Wykonanie innych urządzeń małej retencji wymaga sporządzenia dokumentacji technicznej obejmującej m. in. operat wodnoprawny.

W Nadleśnictwie Dretyń w ramach małej retencji wykonano 15 zbiorników wodno-bagiennych, zlokalizowanych w następujących pododdziałach:

Wykaz obiektów małej retencji w stanie posiadania Nadleśnictwa

Lp.	Oddział	Leśnictwo	Powierzchnia ha	Kat. gruntu
1	2	3	4	5
1.	107b	Bożanka	0,32	Ls
2.	107d		0,16	N
3.	110c		0,14	Ls
4.	174b	Dretyń	0,08	Ls
5.	175g		0,20	Lz
6.	187d	Trzcinnno	0,23	Lz
7.	188a		0,17	Lz
8.	193b		0,38	Lz
9.	220l	Dretyń	0,12	Ls
10.	438k	Węgorzyno	0,08	N
11.	440h		2,18	Ws
12.	448b		3,33	Ws

Lp.	Oddział	Leśnictwo	Powierzchnia ha	Kat. gruntu
1	2	3	4	5
13.	451d	Węgorzyno	0,10	N
14.	452b		0,07	Ls
15.	452h		0,56	Wsr-Ł
Razem			8,12	

4.4. Roślinność

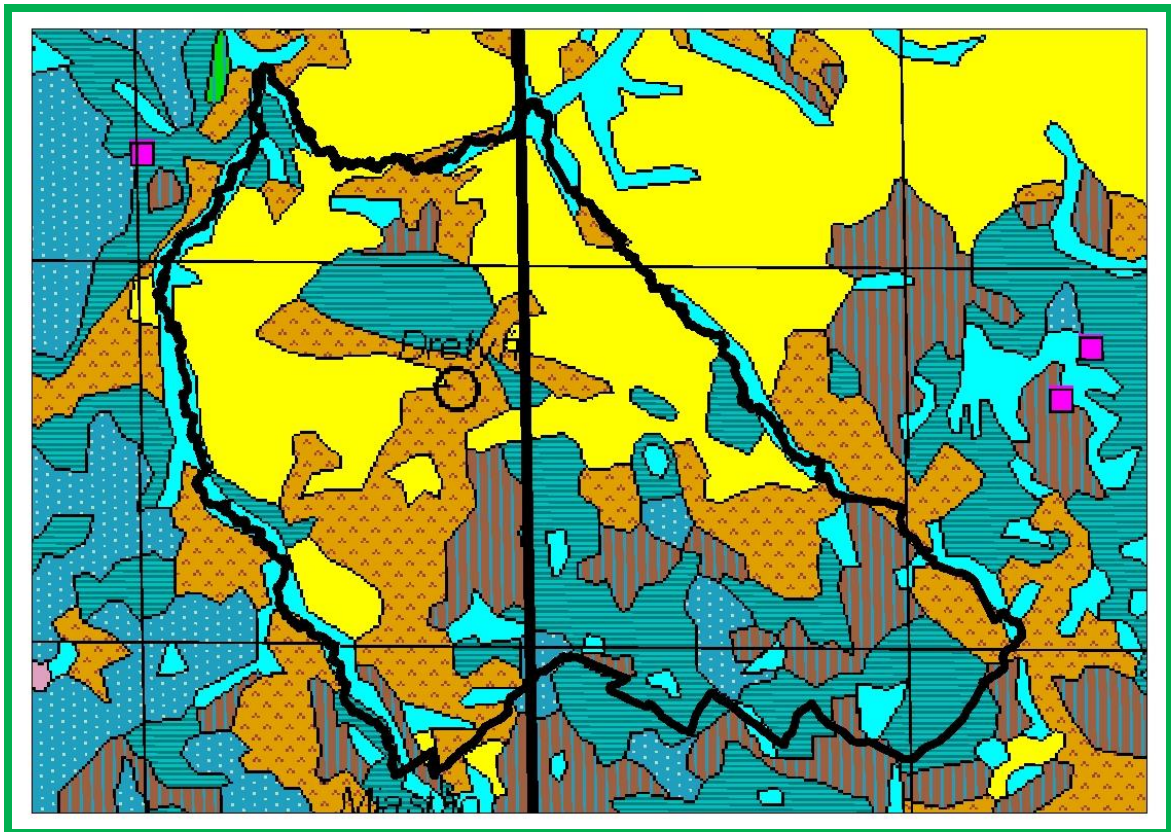
4.4.1. Potencjalna roślinność naturalna

Potencjalna roślinność naturalna (wg Tüxena) jest hipotetycznym stanem roślinności, opisanym fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, który zostałby osiągnięty, gdyby tendencje rozwojowe aktualnie istniejącej roślinności mogły się zrealizować natychmiast i bez ograniczeń. Stan ten wystąpiłby jedynie w przypadku, gdyby działalność człowieka oddziaływująca na roślinność całkowicie ustała, a także gdyby nie zachodziły inne zakłócenia zewnętrzne.

Mapa potencjalnej roślinności naturalnej nie jest więc mapą rekonstruującą roślinność pierwotną ani mapą prognostyczną, lecz mapą dzisiejszego potencjału ekologicznego środowiska fizycznogeograficznego.

W wyniku wieloletnich prac zespołu geobotaników polskich powstała mapa potencjalnej roślinności naturalnej. Druk mapy (w skali 1:300 000) pod kierownictwem Jana Marka Matuszkiewicza zrealizowano w 1995 roku, w ramach projektu finansowanego przez Komitet Badań Naukowych.

W 2008 r. mapa źródłowa (12 wydrukowanych arkuszy) została, na drodze szeregu działań, przetworzona do postaci plików rastrowych. Opracowano nową legendę barwną oraz nowy podział arkuszowy (16 arkuszy). Zróznicowanie potencjalnej roślinności naturalnej w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyń obrazuje fragment arkusza A1.

Układ potencjalnej roślinności naturalnej w zasięgu Nadleśnictwa Dretyń
 (źródło: Jan Marek Matuszkiewicz, *Potencjalna roślinność naturalna Polski*, IGiPZ PAN, Warszawa 2008)

Legenda mapy roślinności potencjalnej

Lp.	Symbol	Kod	Nazwa polska typu zbiorowiska potencjalnego	Nazwa łacińska
1	2	3	4	5
1.		05	Niżowy łąg jesionowo-olszowy	Fraxino-Alnetum (Circaeo-Alnetum)
2.		29	Żyzna buczyna niżowa	Melico-Fagetum
3.		37	Uboga buczyna niżowa	Luzulo pilosae-Fagetum
4.		44	Acydofilny pomorski las bukowo-dębowy	Fago-Quercetum petraeae
5.		47	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe	Querco-Pinetum
6.		49	Suboceaniczne śródładowe bory sosnowe w kompleksie boru świeżego	Leucobryo-Pinetum

4.4.2. Siedliska przyrodnicze Natura 2000

Siedlisko przyrodnicze to obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne.

Na podstawie Art. 13 ust. 1 *Ustawy o lasach* wydane zostało *Zarządzenie nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 lipca 2006 r. w sprawie ustalenia systemu okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt, innych organizmów i siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie wskaźnikowe przy ocenie stanu lasów oraz prognozowania zmian w ekosystemach leśnych* (znak: ZO-732-2-18/2006). Następnie 25 lipca 2006 roku Dyrektor Generalny Lasów Państwowych wydał *Decyzję nr 61 w sprawie przeprowadzenia w roku 2006 – 2007 powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory* (znak: ZO-732-2-19/2006) a 7 sierpnia 2006 r. *Decyzję nr 63* wprowadzającą jednolity tekst *Decyzji 61*.

Celem inwentaryzacji było uzyskanie możliwie wiarygodnych danych o występowaniu na całym terenie Lasów Państwowych siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i oszacowanie ich stanu.

Metodyka przyjęta podczas inwentaryzacji dopuszczała dwojaki sposób przedstawiania wyników:

- powierzchniowy, gdy siedlisko dominuje w wyłączeniu (zajmuje więcej niż 50% jego powierzchni),
- punktowy, gdy siedlisko zajmuje mniej niż 50% powierzchni w wyłączeniu.

Taki sposób inwentaryzacji dopuszczał występowanie w pododdziale (wyłączeniu) więcej niż jednego siedliska.

Wyniki uzyskane w 2007 r. były kilkakrotnie korygowane. Korekty konturów, lokalizacji oraz poprawności określenia typów siedlisk, głównie na gruntach leśnych, dokonano również podczas planowania urzędniowego i prac siedliskowych.

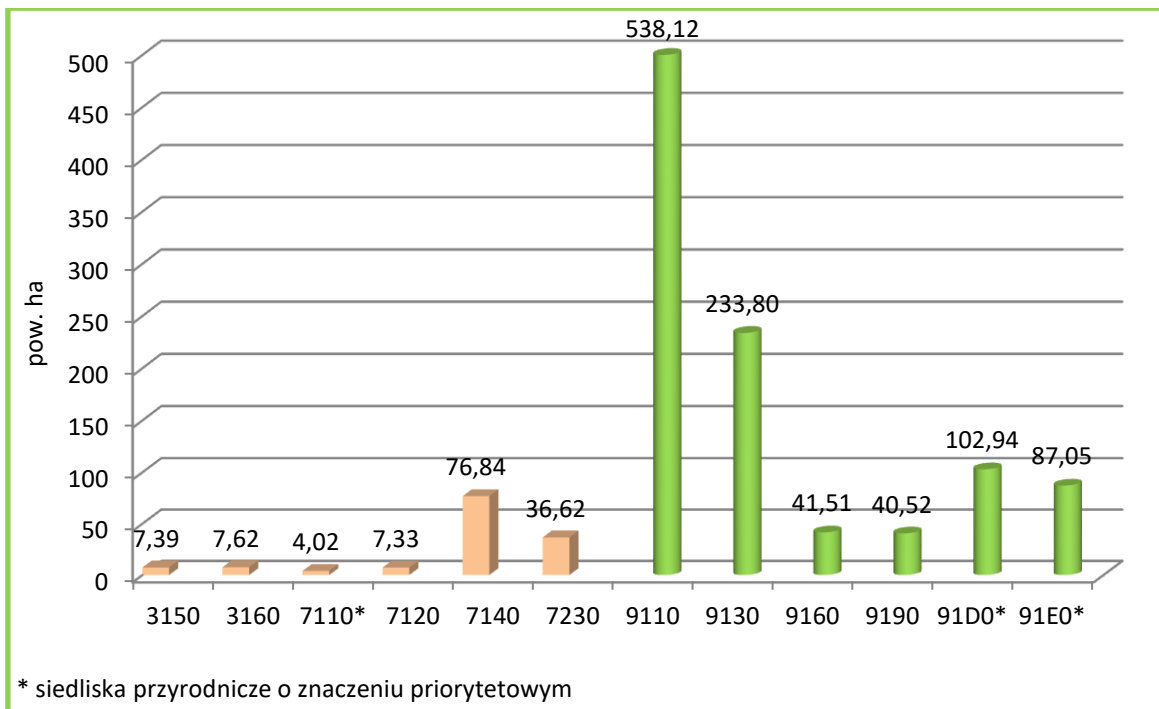
Aktualny obraz występowania siedlisk przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa przedstawiono w tabeli.

Lokalizacja siedlisk przyrodniczych została odnotowana w opisach taksacyjnych oraz przedstawiona na „Mapie siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000”.

Zestawienie powierzchni siedlisk przyrodniczych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Dretyn

Lp.	Siedlisko		Wyłączenia z siedliskiem poza granicami OZW	Wyłączenia z siedliskiem w granicach OZW	Łącznie
	Kod	Nazwa	Liczba pododdziałów / Powierzchnia w ha		
1	2	3	4	5	6
1.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	3 / 4,12	4 / 3,27	7 / 7,39
2.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	6 / 6,44	3 / 1,18	9 / 7,62
3.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	6 / 2,81	1 / 1,21	7 / 4,02
4.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	4 / 4,77	4 / 2,56	8 / 7,33
5.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	58 / 46,39	21 / 30,45	79 / 76,84
6.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzowisk i mechowisk	21 / 29,77	7 / 6,85	28 / 36,62
RAZEM			98 / 94,30	40 / 45,52	138 / 139,82
10.	9110	Kwaśne buczyny	26 / 90,20	113 / 447,92	139 / 538,12
11.	9130	Żyzne buczyny	44 / 229,29	1 / 4,51	45 / 233,80
12.	9160	Grądy subatlantyckie	4 / 15,07	11 / 26,44	15 / 41,51
13.	9190	Kwaśne dąbrowy	4 / 4,97	12 / 35,55	16 / 40,52
14.	91D0*	Bory i lasy bagienne	30 / 56,70	21 / 46,24	51 / 102,94
15.	91E0*	Łęgi olszowe i jesionowe	12 / 21,16	52 / 65,89	64 / 87,05
RAZEM			120 / 417,39	210 / 626,55	330 / 1043,94
OGÓŁEM			218 / 511,69	250 / 672,07	468 / 1183,76

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Zestawienie siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Nadleśnictwie Dretyń

Kwaśna buczyna

4.5. Drzewostany

Drzewostany są najważniejszym elementem ekosystemu leśnego, dlatego też w programie poświęcono im stosunkowo dużo uwagi. Tradycyjne charakterystyki

i opisy poszczególnych elementów taksacyjnych drzewostanów Nadleśnictwa znajdują się w opisanu ogólnym.

W „Programie” podjęto próbę ich oceny i interpretacji pod kątem:

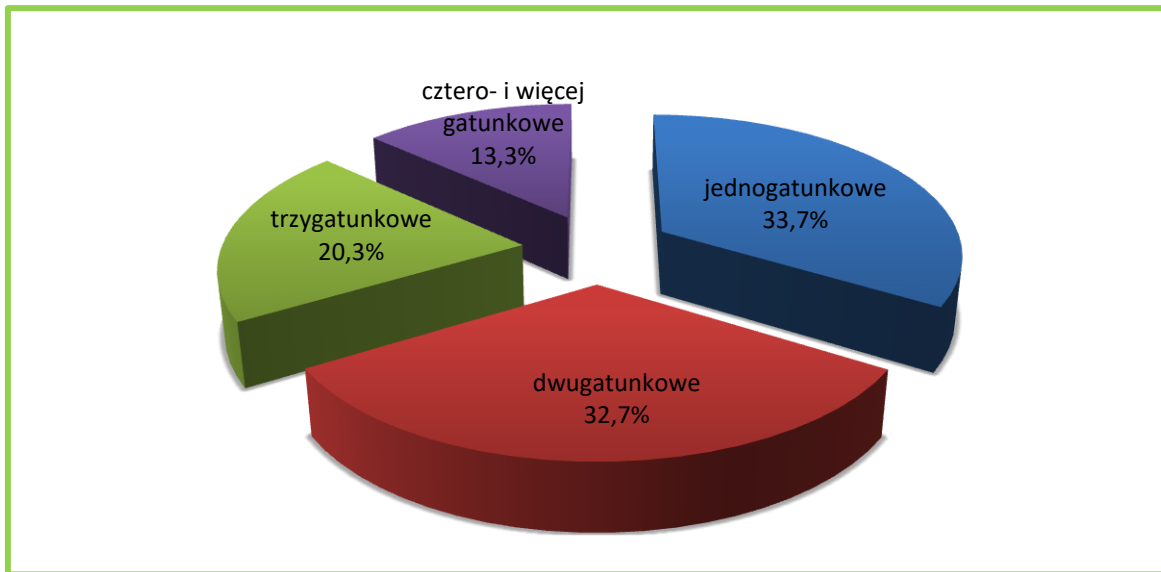
- bogactwa gatunkowego,
- struktury pionowej,
- pochodzenia,
- zgodności składu gatunkowego z warunkami siedliskowymi,
- form aktualnego stanu siedliska,
- form degeneracji ekosystemu leśnego.

4.5.1. Bogactwo gatunkowe

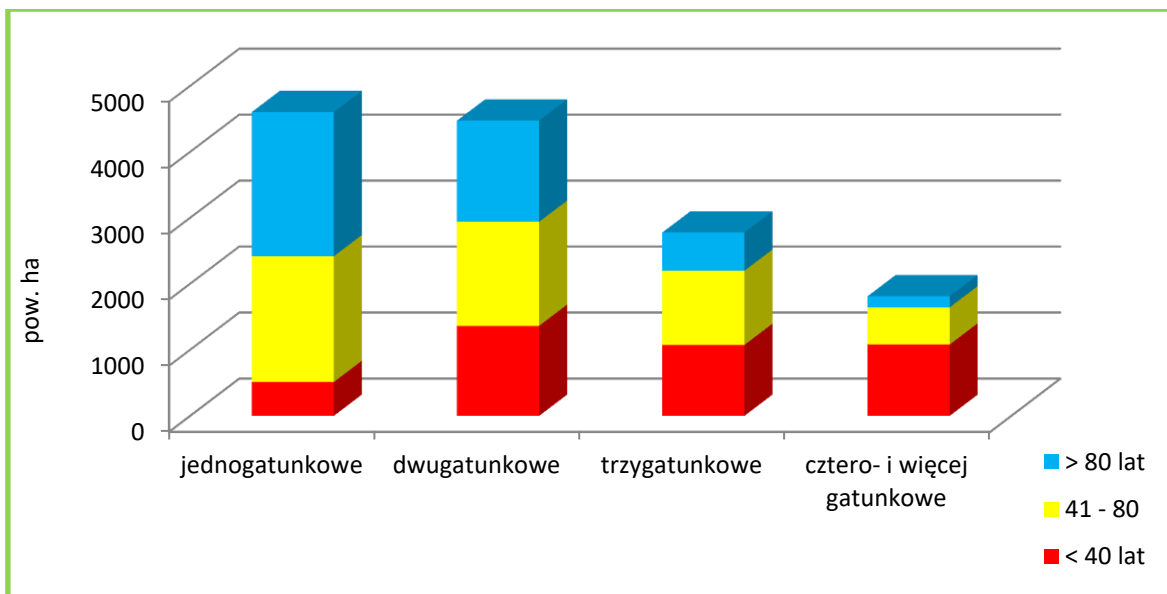
W analizie uwzględniono tylko gatunki występujące w górnej warstwie drzew, określone w opisach taksacyjnych jako skład I piętra.

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie Dretyń

Bogactwo gatunkowe, drzewostany	W i e k			Ogółem	Ogółem
	< 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	Pow. [ha]				[%]
1	2	3	4	5	6
jednogatunkowe	512,56	1903,83	2186,16	4602,55	33,7
dwugatunkowe	1361,79	1577,23	1534,15	4473,17	32,7
trzygatunkowe	1072,84	1124,04	579,08	2775,96	20,3
cztero- i więcej gatunkowe	1079,15	562,53	168,37	1810,05	13,3
OGÓŁEM	4026,34	5167,63	4467,76	13661,73	100,0

Charakterystyka bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie Dretyn

Charakterystyka bogactwa gatunkowego wg grup wiekowych

Drzewostany Nadleśnictwa Dretyn są średnio zróżnicowane pod względem składów gatunkowych. Przeważają drzewostany jednogatunkowe – 33,7% i drzewostany dwugatunkowe – 32,7%. Następne pod względem zajmowanych powierzchni są drzewostany trzygatunkowe – 20,3%. Znacznie mniej jest drzewostanów cztero- i więcej gatunkowych (13,3% powierzchni gruntów zalesionych).

W porównaniu z poprzednim planem urządzenia lasu zmalał udział drzewostanów jednogatunkowych o 5,7% oraz cztero- i więcej gatunkowych – o 7,8%. W pozostałych grupach drzewostanów nastąpił wzrost: w dwugatunkowych – o 9,0%, w trzygatunkowych – o 4,5%.

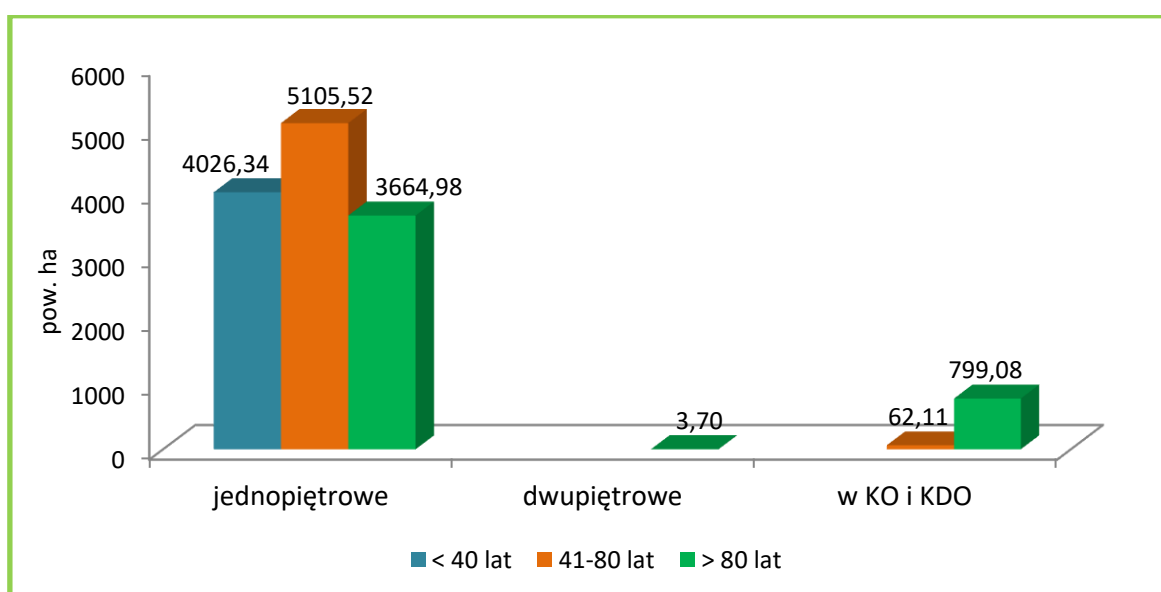

4.5.2. Struktura pionowa

W Nadleśnictwie Dretyń zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, zajmujące 93,7% powierzchni. Drzewostany dwupiętrowe występują nielicznie, a drzewostany trzypiętrowe i o budowie przerębowej nie występują wcale. Resztę, to jest 6,3% stanowią drzewostany w KO i KDO.

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i struktury pionowej w Nadleśnictwie Dretyń

Struktura drzewostanów, drzewostany	W i e k			Ogółem	Ogółem
	< 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	Pow. [ha]				[%]
1	2	3	4	5	6
jednopiętrowe	4026,34	5105,52	3664,98	12796,84	93,7
dwupiętrowe			3,70	3,70	0,0
w KO i KDO		62,11	799,08	861,19	6,3
OGÓŁEM	4026,34	5167,63	4467,76	13661,73	100,0

Struktura pionowa w Nadleśnictwie Dretyń

W trakcie prac taksacyjnych zaewidencjonowano (o różnym stopniu pokrycia) 146,89 ha drzewostanów z podsadzeniami produkcyjnymi, 595,78 ha drzewostanów z nalotami oraz 1787,51 ha drzewostanów z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra. W przyszłości część tych drzewostanów zostanie zapewne opisana jako drzewostany dwupiętrowe. W porównaniu z poprzednim planem u.l. zmalał udział drzewostanów jedno- i dwupiętrowych, a wzrósł udział drzewostanów w KO i KDO.

4.5.3. Pochodzenie

Dla większości drzewostanów Nadleśnictwa Dretyń, z uwagi na brak informacji, trudno jednoznacznie określić ich pochodzenie. Można jedynie przypuszczać, że drzewostany iglaste pochodzą głównie z odnowień sztucznych, a liściaste oprócz sadzenia bądź siewu odnawiano również sposobem naturalnym przez samosiew lub odrośla. Jednakże wszystkie te drzewostany przy ocenie pochodzenia zaliczono do grupy „z odnowienia sztucznego + brak informacji”. Grupę drzewostanów pochodzących z odnowienia naturalnego stanowią więc drzewostany młodsze, powstałe najczęściej po rębni częściowej oraz samosiewy brzożowe, olszowe, bukowe, dębowe, sosnowe i akacjowe, co do których nie było wątpliwości o ich naturalnym pochodzeniu.

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg ich pochodzenia i grup wiekowych w Nadleśnictwie Dretyń

Pochodzenie drzewostanów	W i e k			Ogółem	Ogółem
	< 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	Pow. [ha]				[%]
1	2	3	4	5	6
z samosiewu	153,41	184,28	545,80	883,49	6,5
z odnowienia sztucznego + brak informacji	3872,93	4983,35	3921,96	12778,24	93,5
OGÓŁEM	4026,34	5167,63	4467,76	13661,73	100,0
w tym z panującym gatunkiem obcym	1,95	-	1,29	3,24	

W lasach Nadleśnictwa, oprócz drzewostanów występujących od setek lat na gruntach leśnych, są także takie, które powstały w wyniku zalesienia gruntów będących okresowo w użytkowaniu rolniczym. W całym Nadleśnictwie zainwentaryzowano 3770,52 ha zalesień porolnych, co stanowi 27,6% powierzchni gruntów leśnych zalesionych. Porolność zalesień wyszczególniona jest w opisach taksacyjnych drzewostanów oraz uwidoczniła na mapie przeglądowej ochrony lasu.

4.5.4. Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi

Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów (o kierunku gospodarczym lub ochronnym) jest jednym z ważniejszych wskaźników wykorzystania zdolności produkcyjnych siedlisk leśnych. Pozwala ona na formułowanie wielu wniosków w zakresie hodowli lasu. Jest to także interesujący wskaźnik bogactwa przyrodniczego, a głównie stopnia naturalności ekosystemów leśnych.

Stopnie zgodności przyjęto wg „Instrukcji urządzania lasu” z 2011 r. (§40, pkt. 1-5).

W grupie drzewostanów o składzie niezgodnym wyróżniono dodatkowo:

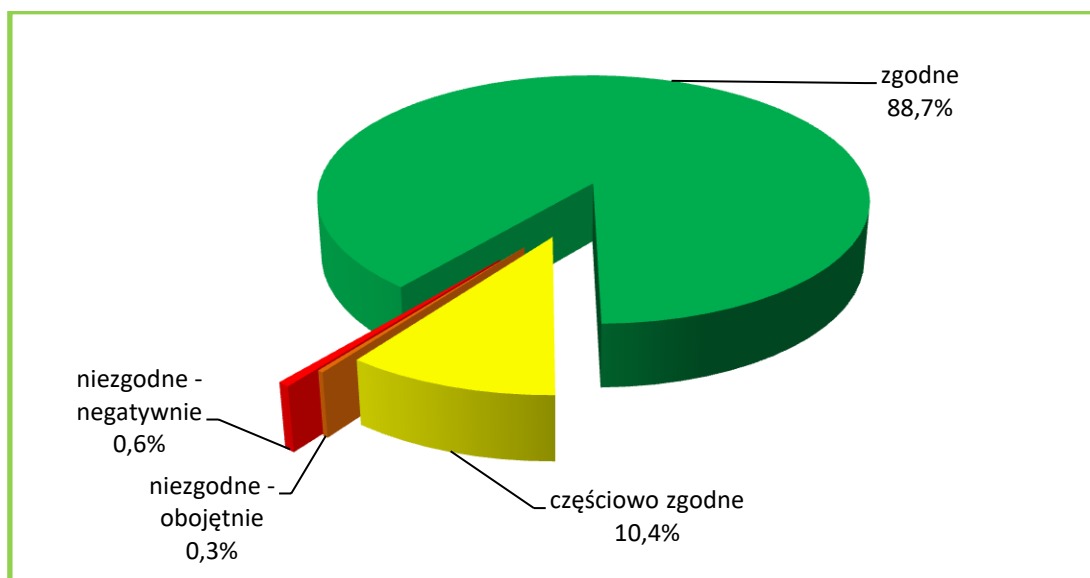
- niezgodność obojętną - *gdy zamiast zalecanego gatunku liściastego występuje inny gatunek liściasty,*
- niezgodność negatywną - *gdy zalecany gatunek liściasty zastąpiony jest przez sosnę lub świerka.*

Otrzymane wyniki przedstawiono w tabeli i na diagramach.

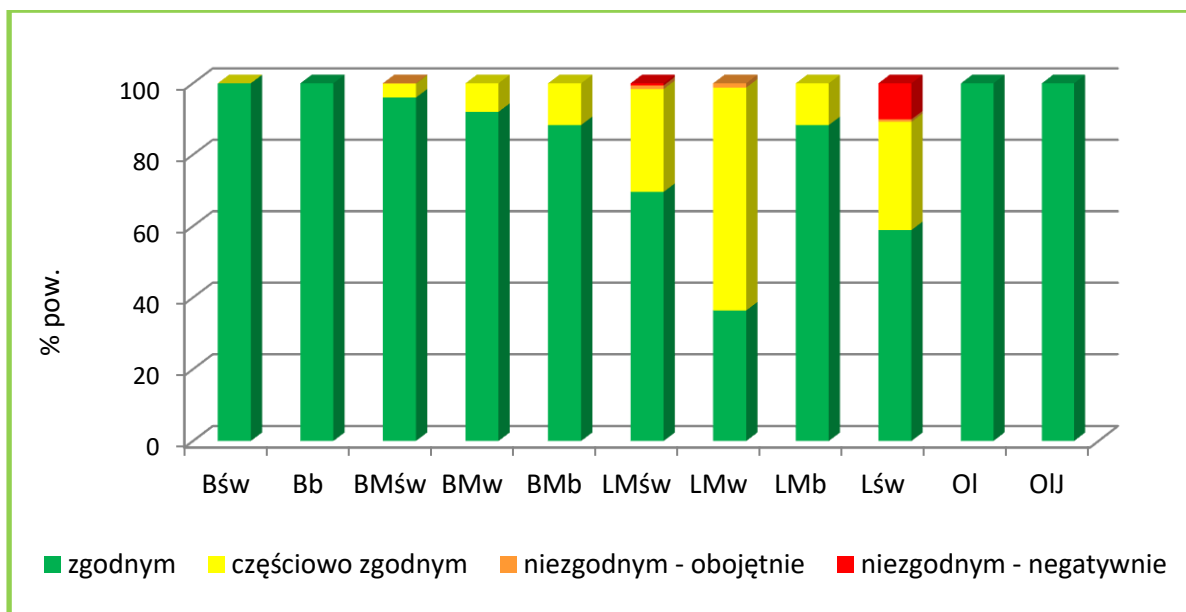
Zestawienie powierzchni drzewostanów wg zgodności składu gatunkowego z typami drzewostanu w Nadleśnictwie Dretyń

TSL	TD	Drzewostany o składzie :								Razem
		zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym - obojętnie		niezgodnym - negatywnie		
		[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bśw	So	3207,30	100,0	0,46	0,0	-	-	-	-	3207,76
Bb	So	11,20	100,0	-	-	-	-	-	-	11,20
BMśw	So Bk So Db So Św So	5964,60	96,0	241,48	3,9	5,96	0,1	-	-	6212,04
BMw	So Św So Brz So So Św Św Brz Db So	45,49	92,0	3,96	8,0	-	-	-	-	49,45
BMb	So So Św Brz So Św So So Brz	144,34	88,3	19,04	11,7	-	-	-	-	163,38
LMśw	Bk So Bk So Db Bk So Db So Św Db Bk Św Św Bk	2177,68	69,6	900,70	28,8	30,05	1,0	19,42	0,6	3127,85

TSL	TD	Drzewostany o składzie :								Razem
		zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym - obojętnie		niezgodnym - negatywnie		
		[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
LMw	So Db Db So So Św Db Św Brz OI Św Db Św So	34,19	36,4	58,74	62,4	1,10	1,2	-	-	94,03
LMb	OI Brz OI	43,44	88,3	5,73	11,7	-	-	-	-	49,17
Lśw	Bk Db Bk Bk Db Lp Db Lp Bk	376,20	58,9	193,85	30,3	4,77	0,7	64,29	10,1	639,11
OI	OI	102,81	100,0	-	-	-	-	-	-	102,81
OIJ	OI Js OI	4,93	100,0	-	-	-	-	-	-	4,93
RAZEM		12112,18	88,7	1423,96	10,4	41,88	0,3	83,71	0,6	13661,73

Charakterystyka zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów w Nadleśnictwie Dretyń

Udział stopni zgodności składu gatunkowego drzewostanów w typach siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Dretyń

Generalnie można stwierdzić, że:

- drzewostany Nadleśnictwa Dretyń są dość dobrze dostosowane do warunków siedliskowych;
- łączna powierzchnia drzewostanów o składzie gatunkowym niezgodnym z typem drzewostanu wynosi 125,59 ha, czyli 0,9% powierzchni gruntów zalesionych, w tym 83,71 ha wykazuje niezgodność negatywną;
- drzewostany o składzie niezgodnym negatywnie występują na LMśw i Lśw;
- zakładane w ubiegłym okresie uprawy na powierzchniach otwartych są w 99,5% zgodne i w 0,5% częściowo zgodne z typem drzewostanu.

Gatunkami panującymi w drzewostanach niezgodnych z siedliskiem są:

		Nadleśnictwo	
Św	na powierzchni	-	54,77 ha - (43,6%);
Brz	- „ -	-	39,09 ha - (31,1%);
So	- „ -	-	31,73 ha - (25,3%).

Z drzewostanów niezgodnych z warunkami siedliskowymi do przebudowy zakwalifikowano 40,44 ha, w tym do pilnej przebudowy pełnej – 36,87 ha, przebudowy częściowej – 3,57 ha. Dostosowywanie składu gatunkowego do warunków siedliskowych powinno się ponadto odbywać poprzez:

- szeroko rozumianą przebudowę drzewostanów niezgodnych z siedliskiem,

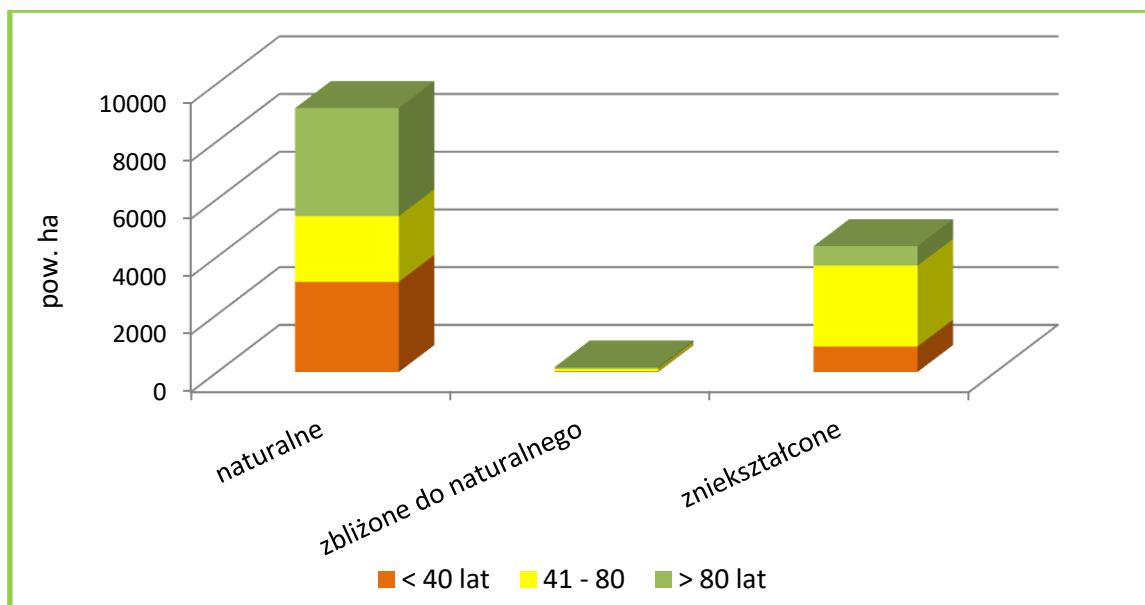
- odnawianie i zalesianie gatunkami zgodnymi z typem drzewostanu,
- preferowanie w poprawkach i uzupełnieniach gatunków będących w niedoborze w stosunku do typu drzewostanu,
- wykonywanie czyszczeń i trzebieży ukierunkowanych na eliminację gatunków niezgodnych z siedliskiem i poprawienie warunków wzrostu gatunkom zgodnym.

4.5.5. Formy aktualnego stanu siedliska

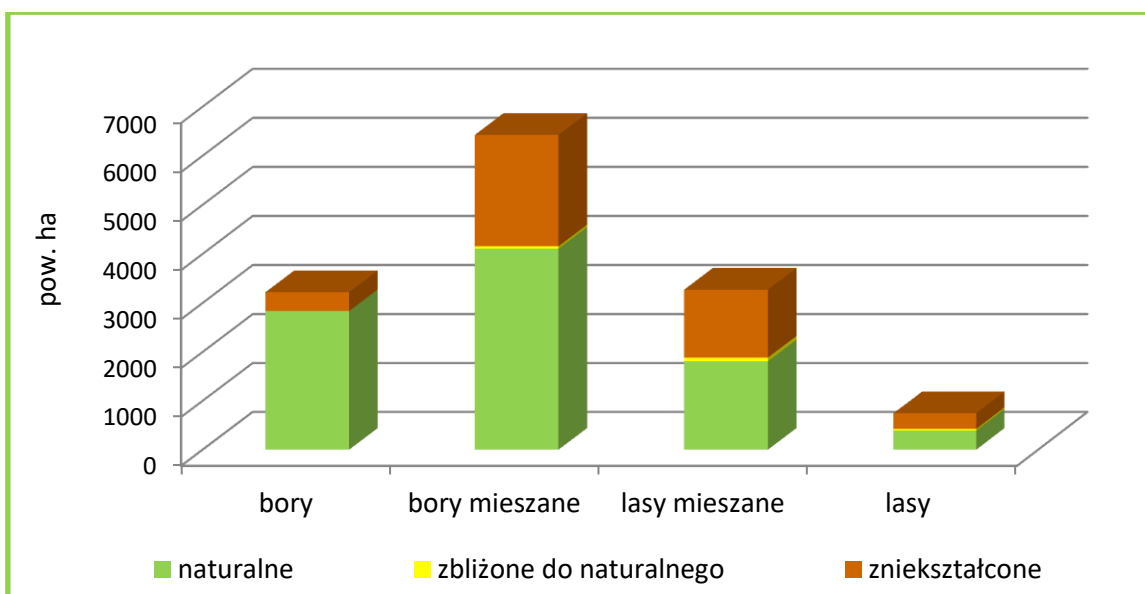
Opisu aktualnego stanu siedlisk dokonano na podstawie zapisów w operacie siedliskowym.

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych w Nadleśnictwie Dretyn

Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	W i e k			Ogółem	Ogółem
		< 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
		Pow. [ha]				[%]
1	2	3	4	5	6	7
bory	naturalne	759,74	764,81	1311,72	2836,27	88,1
	zniekształcone	59,85	140,00	182,84	382,69	11,9
bory mieszane	naturalne	1654,05	1040,19	1411,24	4105,48	63,9
	zbliżone do naturalnego	11,35	27,48	9,89	48,72	0,8
	zniekształcone	381,01	1622,45	267,21	2270,67	35,3
lasy mieszane	naturalne	587,62	364,98	857,13	1809,73	55,3
	zbliżone do naturalnego	8,37	44,82	23,45	76,64	2,4
	zniekształcone	329,23	901,94	153,51	1384,68	42,3
lasy	naturalne	121,69	108,71	160,13	390,53	52,3
	zbliżone do naturalnego	3,18	14,95	16,25	34,38	4,6
	zniekształcone	110,25	137,30	74,39	321,94	43,1
Ogółem N-ctwo	naturalne	3123,10	2278,69	3740,22	9142,01	66,9
	zbliżone do naturalnego	22,90	87,25	49,59	159,74	1,2
	zniekształcone	880,34	2801,69	677,95	4359,98	31,9

Zestawienie stanu siedliska wg grup wiekowych w Nadleśnictwie Dretyń

Charakterystyka siedlisk w Nadleśnictwie Dretyń wg ich stanu

Zauważyć można, że:

- 68,1% siedlisk jest w stanie naturalnym i zbliżonym do naturalnego (9301,75ha);
- siedliska zniekształcone zajmują w Nadleśnictwie 31,9% (4359,98 ha);
- najwięcej siedlisk zniekształconych jest w grupie borów mieszanych – 2270,67 ha i lasów mieszanych – 1384,68 ha.

Zdecydowaną większość siedlisk zniekształconych (91,% – 3982,20 ha) zajmują siedliska na glebach porolnych. W pozostałych przypadkach przyczyną zniekształcenia były drzewostany niedostosowane do warunków siedliskowych i niekorzystne procesy glebotwórcze.

Regeneracja siedlisk Nadleśnictwa powinna dokonywać się głównie poprzez właściwe wykonywanie prac hodowlanych, prowadzące do polepszenia stopnia zgodności składów gatunkowych drzewostanów z warunkami siedliskowymi.

4.5.6. Formy degeneracji ekosystemu leśnego

a) Borowacenie (pinetyzacja)

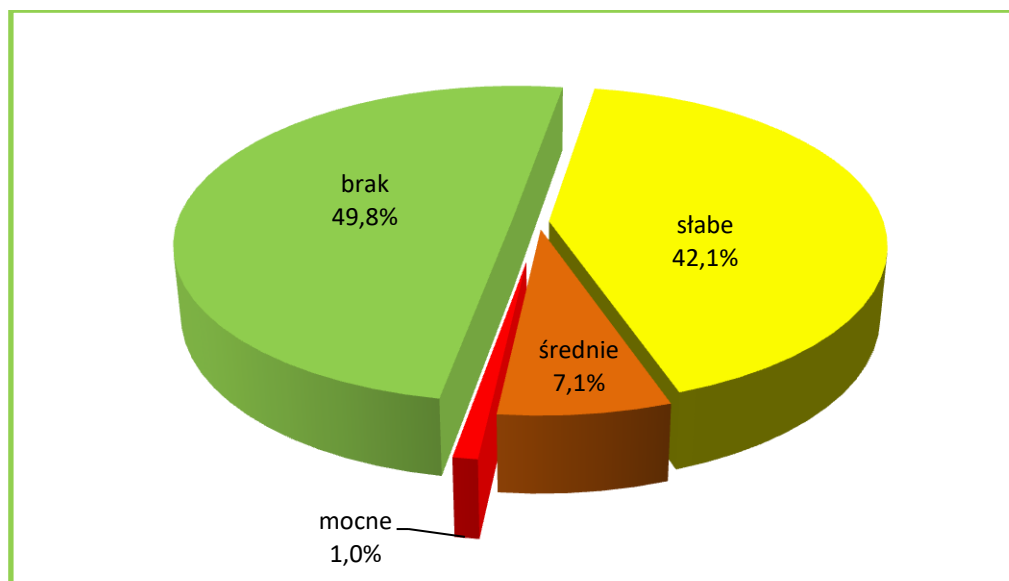
W zależności od udziału So lub Św (Jd i Md traktowane są jako gatunki właściwe dla siedlisk żyznych) w górnej warstwie drzew wyróżnia się borowacenia:

- słabe - jeżeli udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym drzewostanu na siedliskach borów mieszanych wynosi ponad 80% powierzchni, 50-80% na siedliskach lasów mieszanych i do 30% na siedliskach lasowych,
- średnie - jeśli udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym przekracza 80% na siedliskach lasów mieszanych i wynosi 30-60% na siedliskach lasowych,
- mocne - jeśli udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym na siedliskach lasowych wynosi ponad 60%.

Zestawienie powierzchni w Nadleśnictwie Dretyń wg form degeneracji lasu – borowacenie

Stopień borowacenia	W i e k			Ogółem	Ogółem
	< 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	Pow. [ha]				[%]
1	2	3	4	5	6
brak	2 293,69	2 078,07	2 430,03	6 801,79	49,8
słabe	1 415,99	2 578,68	1 756,37	5 751,04	42,1
średnie	287,11	449,80	228,80	965,71	7,1
mocne	29,55	61,08	52,56	143,19	1,0

Udział stopni borowacenia Nadleśnictwa Dretyń

Ogólnie można stwierdzić, że :

- * borowacenie występuje na powierzchni 6859,94 ha, czyli w 50,2% drzewostanów, przy czym zdecydowanie przeważa borowacenie słabe – 5751,04 ha (42,1%); wskazuje to na niedostateczną ilość liściastych gatunków domieszkowych w składach drzewostanów;
- * borowacenie średnie występuje na powierzchni 965,71 ha (7,1%),
- * borowacenie mocne, spotykane na siedliskach lasowych, obejmuje powierzchnię 143,19 ha, co stanowi 1,0% powierzchni gruntów zalesionych.

Stopień borowacenia jest ściśle związany z udziałem w drzewostanach sosny i świerka, w związku z tym powierzchnia drzewostanów objętych borowaceniem powinna maleć wraz z postępem dostosowywania do siedlisk składów gatunkowych drzewostanów, głównie w wyniku prac odnowieniowych i zalesieniowych.

b) Monotypizacja (ujednolicenie składu gatunkowego i wiekowego)

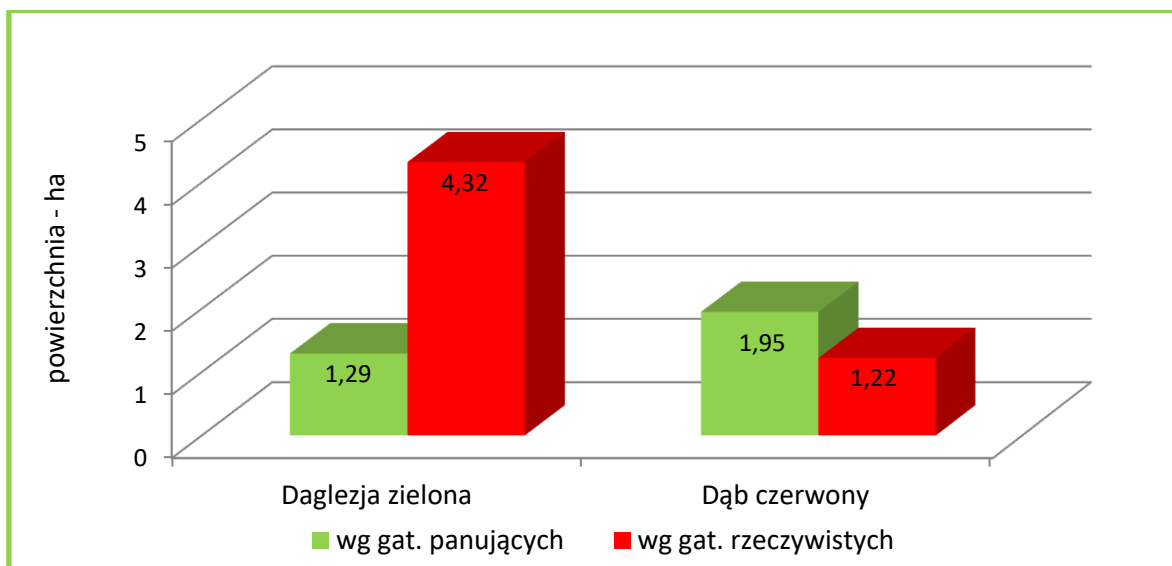
Jedną z form degeneracji ekosystemów leśnych jest monotypizacja. Wyróżnia się ją wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna*). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w warunkach Nadleśnictwa Dretyń monotypizacja nie występuje.

c) Neofityzacja

Neofityzacja jest formą degeneracji fitocenozy leśnej polegającą na występowaniu gatunków obcego pochodzenia (tzw. neofitów) w zbiorowiskach leśnych, wskutek ich samoistnego wnikania (synantropizacji) lub celowego wprowadzania ze względów gospodarczych.

Powierzchnia drzewostanów z gatunkami obcego pochodzenia w Nadleśnictwie Dretyn

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Wg gatunków panujących	Wg rzeczywistego udziału gatunków drzew
		Pow. [ha] / liczba wyłączeń	
1	2	3	4
1.	Daglezja zielona	1,29 / 1	4,32 / 11
2.	Dąb czerwony	1,95 / 2	1,22 / 4
RAZEM		3,24 / 3	5,54 / 15

Występowanie gatunków obcego pochodzenia w drzewostanie na terenie Nadleśnictwa Dretyn

Zestawienie liczby wyłączeń wg form występowania gatunków obcego pochodzenia w Nadleśnictwie Dretyń

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania				
		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (poj, mjsc)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
		Liczba wyłączeń				
1	2	3	4	5	6	7
1.	Czeremcha amerykańska	-	-	-	100	-
2.	Daglezja zielona	11	40	2	1	7
3.	Dąb czerwony	4	11	-	-	1
4.	Kasztanowiec biały	-	2	-	-	5
5.	Robinia akacyjowa	-	4	-	2	1
6.	Sosna czarna	-	1	-	-	-
7.	Sosna wejmutka	-	8	1	2	3
8.	Śnieguliczka biała	-	-	-	16	-
RAZEM		15	66	3	121	17

W Nadleśnictwie Dretyń problem neofityzacji ma niewielkie znaczenie. Wyróżniono tylko 3 drzewostany (3,24 ha) z panującym gatunkiem obcym: daglezią zieloną (1), dębem czerwonym (2) oraz 15 drzewostanów, gdzie gatunki obce: daglezja zielona i dąb czerwony są gatunkami domieszkowymi. W sumie gatunki obce według rzeczywistego udziału zajmują 5,54 ha, co w skali Nadleśnictwa stanowi 0,04% powierzchni gruntów zalesionych.

Zainwentaryzowano również 66 wyłączeń, w których gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami, 3 wyłączenia, gdzie gatunki obce wyróżniono w warstwach: nalotu, podrostu i podsadzeń oraz 139 wyłączenia, gdzie gatunki obce wyróżniono w warstwach: podszytu, samosiewu, zakrzewień, przestoi i zadrzewień. Oprócz gatunków wymienionych wcześniej, występuje tu jeszcze kasztanowiec zwyczajny, robinia akacyjowa, sosna czarna, sosna wejmutka i śnieguliczka biała.

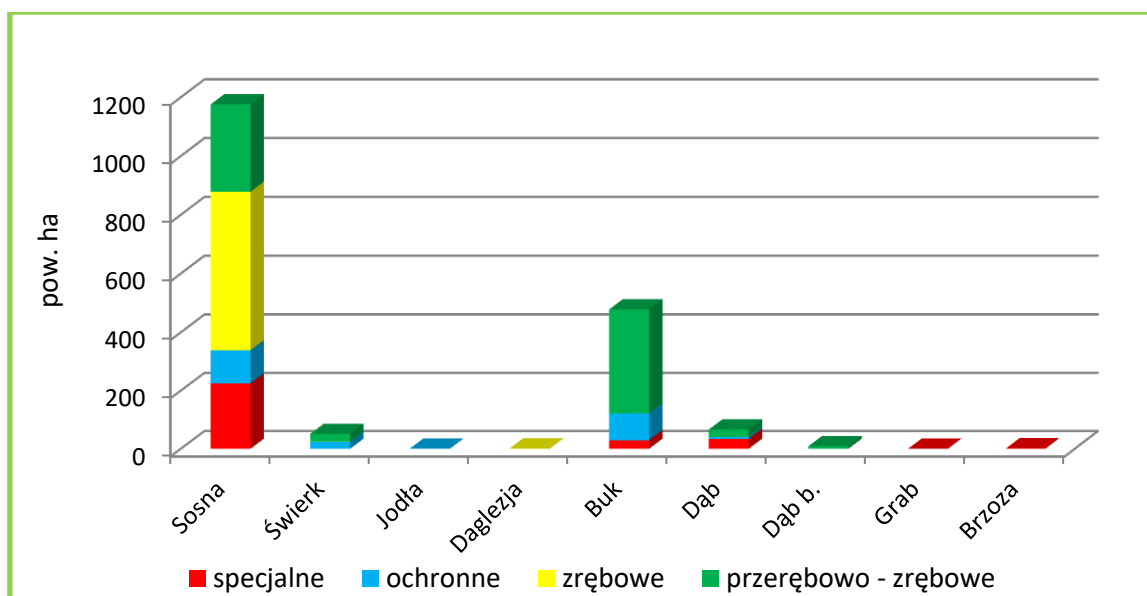
4.5.7. Drzewostany ponad 100-letnie

W Nadleśnictwie Dretyń drzewostany ponad 100-letnie zajmują łącznie 1786,16 ha, co stanowi 13,1% powierzchni gruntów zalesionych.

**Zestawienie powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich wg gospodarstw i gatunków panujących
w Nadleśnictwie Dretyń**

Gospodarstwo	Gatunek panujący	NADLEŚNICTWO	
		Pow. [ha]	[%]
1	2	3	4
Specjalne (S)	So	224,98	16,4
	Bk	29,65	
	Db	34,61	
	Gb	0,44	
	Brz	2,55	
RAZEM		292,23	
Ochronne (O)	So	114,05	13,3
	Św	24,61	
	Jd	0,98	
	Bk	92,35	
	Db	5,83	
RAZEM		237,82	
Zrębowe (GZ)	So	539,54	30,3
	Św	0,52	
	Dg	1,29	
RAZEM		541,35	
Przerębowo-zrębowe (GPZ)	So	297,33	40,0
	Św	26,02	
	Dg		
	Bk	356,19	
	Db	26,00	
	Dbb	9,22	
RAZEM		714,76	

Gospodarstwo	Gatunek panujący	NADLEŚNICTWO	
		Pow. [ha]	[%]
1	2	3	4
Ogółem	So	1175,90	65,8
	Św	51,15	2,9
	Jd	0,98	0,1
	Dg	1,29	0,1
	Bk	478,19	26,8
	Db	66,44	3,7
	Dbb	9,22	0,5
	Gb	0,44	0,0
	Brz	2,55	0,1
OGÓŁEM		1786,16	100,0

Powierzchnia gatunków panujących w drzewostanach ponad 100-letnich wg gospodarstw

Głównym gatunkiem panującym w drzewostanach ponad 100-letnich jest sosna zwyczajna (65,8%). Ważnymi, z uwagi na stopień naturalności i wysoki wskaźnik różnorodności biologicznej, są także drzewostany z panującymi bukiem (26,8%) i dębami (4,2%). Pozostałe drzewostany ponad 100-letnie w warunkach Nadleśnictwa Dretyń nie mają większego znaczenia. 40,0% powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich znajduje się w gospodarstwie przerębowo-zrębowym, 30,3% – w gospodarstwie zrębowym, 29,7% – w gospodarstwach ochronnym i specjalnym.

4.5.8. Lasy HCVF

Lasy HCVF (z ang.: *High Conservation Value Forests* – lasy o szczególnych wartościach przyrodniczych) wyznaczone są w oparciu o kryteria certyfikacji FSC, w uzgodnieniu ze społeczeństwem. Są to m.in.:

- *tereny leśne posiadające globalne, regionalne lub narodowe znaczenie pod względem koncentracji różnorodnych wartości biologicznych (np. endemizm, gatunki zagrożone wyginięciem, rzadkie, itd.);*
- *tereny leśne posiadające globalne, regionalne lub narodowe znaczenie krajobrazowe, stanowiące unikalne miejsca występowania lub występowania większości populacji rodzimych gatunków w naturalnym zagęszczeniu i liczebności;*
- *lasy zawierające rzadkie, zagrożone lub wymierające ekosystemy;*
- *lasy spełniające funkcje w sytuacjach krytycznych (np. ochrona przeciwpowodziowa, powstrzymanie erozji);*
- *lasy o fundamentalnym znaczeniu dla podstawowych potrzeb społeczności lokalnych (np. wyżywienie, wypoczynek, zdrowie, egzystencja);*
- *lasy o szczególnym znaczeniu dla tradycyjnej tożsamości kulturowej (tereny ważne kulturalnie, przyrodniczo, ekonomicznie lub religijnie dla społeczności lokalnych).*

Lasy te posiadają przykładowo jedną lub więcej z następujących cech:

- lasy reprezentujące chronione rodzaje siedlisk przyrodniczych według prawa polskiego oraz według Dyrektywy Habitatowej UE, a także reprezentujące inne rzadkie lub zanikające typy ekosystemów, w szczególności należą tu:
  - olsy,
  - lasy łąkowe,
  - grądy, kwaśne i żyzne buczyny, górskie i nizinne, a także buczyny storczykowe,
  - lasy zboczowe (jaworzyny, grądy klonowo – lipowe),
  - kwaśne dąbrowy,
  - ciepłe dąbrowy,
  - bory i brzeziny bagienne oraz świerczyny na torfie,
  - bory górnoreglowe,
  - bory dolnoreglowe z jodłą,
  - sosnowe bory chrobotkowe,

- nadmorskie bory bażynowe;
- lasy stanowiące istotne ostoje gatunków roślin i zwierząt, w tym gatunków endemicznych, chronionych prawem i zagrożonych wyginięciem;
- lasy wykazujące cechy świadczące o niskim stopniu synantropizacji i wysokim stopniu naturalności;
- lasy będące modelowymi przykładami naturalnych procesów ekologicznych, np. spontanicznej fluktuacji i naturalnej dynamiki drzewostanów, spontanicznej sukcesji itp.; w tym lasy stanowiące powierzchnie porównawcze umożliwiające porównywanie przebiegu procesów ekologicznych w lasach zagospodarowanych i w lasach wyłączonych z zagospodarowania;
- lasy zapewniające ochronę rzek, jezior, torfowisk, źródeł, zasobów wód powierzchniowych i podziemnych;
- lasy o szczególnym znaczeniu dla retencji wody, w tym lasy w górnych częściach zlewni i lasy na torfowiskach;
- lasy na stromych zboczach, wychodniach skalnych;
- lasy utrzymujące się w skrajnych warunkach ekologicznych (bory suche i bagienne, lasy na wydmach, lasy w strefie górnej granicy lasu);
- lasy mające istotne znaczenie kulturowe dla lokalnych społeczności lub innych grup społecznych.

Różne kategorie lasów HCWF mogą się na siebie wzajemnie nakładać. W lasach Nadleśnictwa Dretyń istnieje więc sieć częściowo nakładających się na siebie obszarów z różnych kategorii HCWF. Jedno wyłączenie leśne może mieć podwójną, potrójną, a nawet czterokrotną desygnację jako HCWF o różnych kategoriach.

Jednostkami lasów HCWF są wyłącznie pododdziały gruntów leśnych. Poza analizą pozostają grunty nieleśne np. bagna, łąki i pastwiska.

Liczby wyłączeń oraz powierzchnie poszczególnych kategorii przedstawia tabela:

Zestawienie powierzchni lasów wg kategorii HCWF

Lp.	Kategoria HCWF	Liczba wyłączeń	Powierzchnia [ha]
1	2	3	4
1.	1.2	94	327,71
2.	3.1	106	181,07
3.	3.2	192	770,96

Lp.	Kategoria HCVF	Liczba wyłączeń	Powierzchnia [ha]
1	2	3	4
4.	4.1	298	702,23
5.	4.2	4	6,76

Kategorie lasów HCVF występujące na terenie Nadleśnictwa Dretyń

1		Lasy posiadające globalne, regionalne lub narodowe znaczenie pod względem koncentracji wartości biologicznych.
	1.2	Ostoje zagrożonych i ginących gatunków (strefy ochrony gatunków strefowych)
3		Rzadkie, ginące lub zagrożone ekosystemy.
	3.1	Ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące.
	3.2	Pozostałe ekosystemy rzadkie i zagrożone.
4		Lasy pełniące funkcje w sytuacjach krytycznych.
	4.1	Lasy wodochronne.
	4.2	Lasy glebochronne

Działania, w lasach kategorii 1.2. mają przede wszystkim na uwadze zachowanie populacji i siedlisk odpowiednich gatunków roślin i zwierząt w tzw. właściwym stanie ochrony, zdefiniowanym przez Dyrektywę Siedliskową i polskie prawo ochrony przyrody. Kategoria lasów 3.1. jest wyłączona z użytkowania. W lasach HCVF 3.2. sposoby gospodarowania zmierzają do zachowania areálu siedliska przyrodniczego i utrzymania lub polepszenia stanu siedliska. W lasach wodochronnych i glebochronnych (4.1 i 4.2) przyjęto zasadę trwałości szaty leśnej i umiarkowanego stosowania cięć rębnych. Wytyczne odnośnie sposobów zagospodarowania dla tych kategorii opisane są w Zasadach hodowli lasu.

Lokalizację lasów HCVF zestawiono w załączniku nr 12.3.

4.5.9. Ostoje różnorodności biologicznej

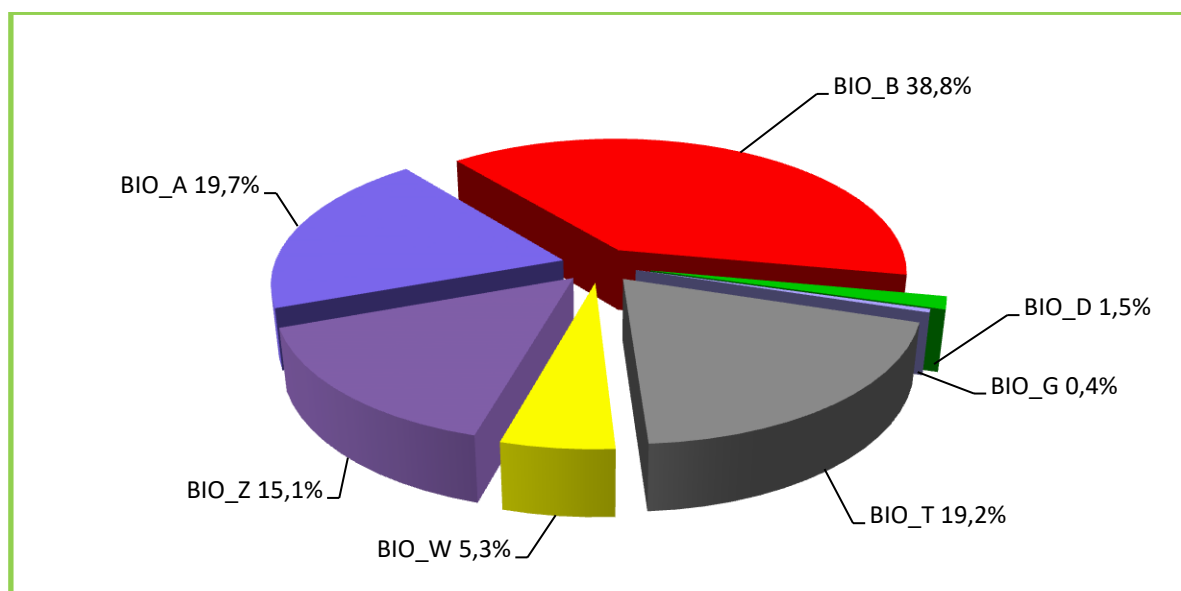
W lasach Nadleśnictwa Dretyń wytypowano 136 pododdziałów (340,82 ha) mających spełniać rolę ostoi różnorodności biologicznej. Powierzchnię ostoi i udział siedlisk w ostojach przedstawia tabela:

Udział kategorii ostoi różnorodności biologicznej w Nadleśnictwie Dretyń

Lp.	Kod ostoi	Nazwa kategorii	Liczba wyłączeń	Pow. [ha]
1	2	3	4	5
1.	A	strefy ochrony całorocznej ptaków	5	67,02
2.	B	d-stany na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb)	54	132,23

Lp.	Kod ostoi	Nazwa kategorii	Liczba wyłączeń	Pow. [ha]
1	2	3	4	5
3.	D	drzewostany związane z ochroną dziedzictwa kulturowego	4	5,27
4.	G	grupowe pomniki przyrody	2	1,22
5.	T	d-stany na obszarach o zwiększonej trudności przy pozyskaniu i zrywce (zbozcza, wąwozy, tereny podtopione i zalewowe)	35	65,60
6.	W	d-stany na nadbrzeżnych strefach ekotonowych (przy bagnach, jeziorach, rzekach, torfowiskach, innych zbiornikach wodnych, np. p-poż.)	12	18,12
7.	Z	d-stany na źródłiskach i strefach wysięków	24	51,36
Razem			136	340,82

Udział kategorii w powierzchni ostoi różnorodności biologicznej w Nadleśnictwie Dretyń

Ostoje różnorodności biologicznej stanowią łącznie 2,5% powierzchni gruntów zalesionych. Największą powierzchnię zajmują drzewostany na siedliskach bagiennych – 132,23 ha (38,8%). Dość dużą powierzchnię obejmują także kategorie drzewostanów w strefach ochrony całorocznej ptaków – 67,02 ha (19,7%), drzewostanów na obszarach o zwiększonej trudności przy pozyskaniu i zrywce – 65,60 ha (19,2%) oraz drzewostanów na źródłiskach i strefach wysięków – 51,36 ha (15,1%).

Należy podkreślić, że zgodnie z zarządzeniem nr 7 Dyrektora RDLP z dnia 31.01.2014 r. w przypadku tworzenia nowych ostoj lub likwidacji wcześniej uznanych, Nadleśniczy występuje do RDLP w Szczecinku z wnioskiem o akceptację dokonania odpowiednich zmian wraz z uzasadnieniem.

Utworzenie takich miejsc powinno pozytywnie wpłynąć m.in. na rozwój populacji organizmów związanych ekologicznie z obecnością rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych oraz poprawić stan siedlisk chronionych na podstawie Dyrektywy Siedliskowej.

4.5.10. Drewno martwe

Martwe drewno w lesie jest środowiskiem życia wielu gatunków organizmów, zwłaszcza saprotroficznych grzybów i saproksylicznych owadów oraz gniazdujących w dziuplach ptaków. Zawarte w martwym drewnie substancje odżywcze wracają powoli do obiegu dzięki działalności reducentów i powiązanych z nimi zależnościami pokarmowymi innych organizmów.

W Nadleśnictwie Dretyń zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu, wykonano dodatkowy pomiar drewna martwego na wybranych powierzchniach próbnych, tj. na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej do celów określenia zasobów miąższości drzewostanów Nadleśnictwa. Odrębnie określono miąższość drewna drzew stojących i złomów oraz miąższość drzew leżących i fragmentów drzew martwych. Wyniki pomiaru przedstawia tabela.

Zestawienie miąższości drewna martwego w Nadleśnictwa Dretyń

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia [ha]	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		[m3/ha]	[m3]	[m3/ha]	[m3]	[m3/ha]	[m3]
1	2	3	4	5	6	7	8
Bśw	2652,12	2,39	6345,74	2,77	7347,98	5,16	13693,72
Bb	11,20	3,22	36,05	1,68	18,81	4,90	54,86
BMśw	5214,94	2,61	13634,94	2,99	15601,28	5,61	29236,22
BMw	48,42	3,06	147,99	2,06	99,93	5,12	247,92
BMb	159,63	2,52	402,77	2,45	390,54	4,97	793,31
LMśw	2745,93	3,35	9197,09	4,83	13258,99	8,18	22456,08
LMw	92,09	1,54	141,83	2,29	211,06	3,83	352,89
LMb	48,35	2,00	96,82	2,02	97,84	4,02	194,66
Lśw	549,43	3,93	2156,79	5,37	2951,51	9,30	5108,3
OI	101,88	1,72	175,38	1,81	184,84	3,54	360,22
OIJ	4,93	0,28	1,36	1,82	8,99	2,10	10,35
Razem	11628,92	2,78	32336,76	3,45	40171,77	6,24	72508,53

Łącznie w Nadleśnictwie Dretyń zainwentaryzowano 72508,53 m³ drewna martwego, w tym martwych drzew stojących i złomów – 32336,76 m³, drzew leżących i fragmentów drzew martwych – 40171,77 m³. W przeliczeniu na 1 ha daje to odpowiednio: w Nadleśnictwie 6,24 m³/ha, w tym drzew stojących – 2,78 m³/ha, drzew leżących – 3,45 m³/ha.

Do wielkości tych, z uwagi na małą liczbę powierzchni próbnych, należy podchodzić z dużą rezerwą.

5. WALORY HISTORYCZNO-KULTUROWE

5.1. Stanowiska archeologiczne

Na gruntach Nadleśnictwa Dretyn występują stanowiska archeologiczne objęte ochroną archeologiczno-konserwatorską. Są to: grodziska, cmentarzyska, ślady osadnictwa, osady i obozowiska z dawnych epok. Ze względu na charakter tej ochrony wyróżnia się strefy:

- **Strefa „W-1” – pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej** – obejmuje stanowiska archeologiczne o własnej formie krajobrazowej wraz ze strefą ochrony krajobrazowej; stanowiska wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w ewidencji konserwatorskiej; w strefie tej obowiązują następujące rygory:
  - zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np. kopanie studni, melioracje, karczunek drzew, itd.);
  - zachowanie istniejącego układu topograficznego wraz z obiektem ujętym w rejestrze zabytków i ewidencji;
  - w przypadku podjęcia jakichkolwiek działalności na terenie objętym granicami strefy, a wynikającej ze sposobu użytkowania terenu obowiązuje występowanie o szczegółowe wytyczne do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- **Strefa „W-2” – częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej** – celem ochrony jest wszechstronne udokumentowanie pozostałości pradziejowej i średniowiecznej działalności człowieka poprzez prowadzenie archeologicznych badań wykopaliskowych wyprzedzających inwestycję na danym terenie; w strefie tej obowiązują następujące rygory:
  - zachowanie stanowiska ujętego w ewidencji służby konserwatorskiej;
  - uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynań inżynierskich i budowlanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; obowiązuje każdorazowo występowanie o szczegółowe wytyczne konserwatorskie i opinie przed podejmowaniem decyzji o jakiegokolwiek działalności;
  - w przypadku podjęcia realizacji inwestycji na terenie objętym granicami strefy obowiązuje przeprowadzenie badań ratunkowych na koszt inwestora, wyprzedzających proces przygotowania inwestycji;
  - rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego zezwolenia od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

- **Strefa „W-3” – ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej** – celem ochrony jest wszechstronne udokumentowanie pozostałości pradziejowej i średniowiecznej działalności człowieka poprzez prowadzenie archeologicznych badań interwencyjnych w formie nadzoru archeologicznego realizowanego w trakcie prowadzenia procesu inwestycyjnego; w strefie tej obowiązują następujące rygory:
- uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynań inżynierskich i budowlanych przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków;
  - w przypadku podjęcia realizacji inwestycji na terenie objętym granicami strefy obowiązuje prowadzenie nadzoru archeologiczno-konserwatorskiego oraz ewentualnych badań ratunkowych na koszt inwestora;
  - rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego zezwolenia od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wśród zainwentaryzowanych w Nadleśnictwie Dretyn stanowisk archeologicznych wyróżniono 54 obiekty, w tym: 6 stanowisk w strefie W-1 przewidzianych do wpisu do rejestru zabytków, 10 stanowisk w strefie W-2 oraz 38 stanowisk w strefie W-3. Wykaz stanowisk wraz z opisem i rodzajem strefy zamieszczono w tabeli.

Wykaz stanowisk archeologicznych na gruntach Nadleśnictwa Dretyn wg danych źródłowych z arkuszy AZP – strefa W-1 (przewidziane do wpisu w rejestrze zabytków)

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Miejscowość	AZP/Nr	Opis obiektu
1	2	3	4	5	6
1.	11-08-1-02-76 -a -00	1,73	Tursko	16-28/1	cmentarzysko ciałopalne kultury pomorskiej
	11-08-1-02-76 -b -00	1,35			
	11-08-1-02-76 -c -00	1,79			
2.	11-08-1-05-172 -c -00	5,76	Bożanka	16-29 17-29	zespół cmentarzysk kurhanowych ciałopalnych kultury pomorskiej i kultury łужицkiej
	11-08-1-05-172 -d -00	3,73			
	11-08-1-05-172 -f -00	4,98			
	11-08-1-05-172 -g -00	6,60			
	11-08-1-05-173 -a -00	0,79			
	11-08-1-05-173 -b -00	15,06			
	11-08-1-05-173 -c -00	3,78			
	11-08-1-05-174 -a -00	1,87			
	11-08-1-05-174 -d -00	8,16			

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Miejscowość	AZP/Nr	Opis obiektu
1	2	3	4	5	6
	11-08-1-05-174 -i -00	1,62	Dretyń		
	11-08-1-05-221 -a -00	4,75			
3.	11-08-1-08-364 -g -00	1,34	Węgorzynko	18-28/2	cmentarzysko ciałopalne kultury pomorskiej
	11-08-1-08-365 -f -00	3,48			
4.	11-08-1-09-374 -d -00	1,89	Wałdowo	17-30/1	cmentarzysko kurhanowe kultury pomorskiej i łużyckiej oraz osada kultury pucharów lejkowych
	11-08-1-09-374 -g -00	1,35			
	11-08-1-09-378 -a -00	2,18			
	11-08-1-09-378 -d -00	2,83			
	11-08-1-09-378 -f -00	1,61			
5.	11-08-1-09-407 -a -00	3,81	Kwisno	18-29/40	cmentarzysko ciałopalne kultury pomorskiej i łużyckiej
6.	11-08-1-07-506 -h -00	0,58	Tursko	17-27/24	cmentarzysko kultury wielbarskiej
	11-08-1-07-507 -j -00	0,12			
Razem strefa W-1		81,16			

Wykaz stanowisk archeologicznych na gruntach Nadleśnictwa Dretyń wg danych źródłowych z arkuszy AZP – strefa W-2

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP/Nr	Opis obiektu
1	2	3	4	5
1.	11-08-1-01-6 -c-00	4,51	15-28/17	osada późnośredniowieczna
2.	11-08-1-01-21 -c-00	0,42	16-29/1	osada wczesnośredniowieczna i późnośredniowieczna
3.	11-08-1-02-77 -g -00	2,61	16-28/68	cmentarzysko kultury pomorskiej
4.	11-08-1-02-88 -i -00	3,10	16-28/195	osada kultury wielbarskiej
5.			16-28/197	osada kultury łużycko-pomorskiej i wielbarskiej
6.	11-08-1-02-99 -f -00	1,14	16-28/146	osada kultury łużyckiej i pomorskiej, kultury oksywskiej i wielbarskiej
7.	11-08-1-02-115 -h -00	4,21	16-28/193	pradzieje
8.			16-28/194	osada kultury łużycko-wielbarskiej
9.	11-08-1-05-175 -f -00	1,58	16-28/191	osada kultury oksywskiej i wielbarskiej
10.	11-08-1-05-175 -h -00	2,66	16-28/190	osada kultury łużycko-pomorskiej
Razem strefa W-2		20,23		

Wykaz stanowisk archeologicznych na gruntach Nadleśnictwa Dretuń wg danych źródłowych z arkuszy AZP – strefa W-3

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP/Nr	Opis obiektu
1	2	3	4	5
1.	11-08-1-01-1 -h -00	1,56	15-29/28	śląd osadniczy mezolit
2.	11-08-1-02-10 -b -00	2,93	15-28/15	śląd osadniczy nowożytność
3.	11-08-1-02-11 -d -00	5,65	16-28/34	osada kultury wielbarskiej, pradzieje, nowożytność
4.			16-28/35	osada wczesnośredniowieczna, nowożytność
5.	11-08-1-02-11 -i -00	2,74	16-28/36	osada schyłek neolitu, pradzieje
6.			16-28/37	osada kultury łużycko-pomorskiej
7.	11-08-1-02-12 -d -00	8,22	16-28/32	osada kultury oksywsko-wielbarskiej, nowożytność
8.			16-28/33	osada kultury łużycko-pomorskiej i wielbarskiej, wczesnośredniowieczna
9.	11-08-1-02-13 -l -00	8,74	16-28/30	pradzieje, nowożytność
10.			16-28/31	osada kultury wielbarskiej
11.	11-08-1-02-30 -b -00	5,07	16-28/58	osada późnośredniowieczna
12.	11-08-1-02-30 -j -00	0,47	16-28/57	nowożytność
13.	11-08-1-02-30A -b -00	25,65	16-28/52	osada kultury łużycko-pomorskiej
14.			16-28/53	nowożytność
15.			16-28/54	pradzieje, nowożytność
16.	11-08-1-02-30A -g -00	2,77	16-28/51	osada kultury łużycko-pomorskiej
17.	11-08-1-02-53 -a -00	15,66	16-28/48	osada kultury łużycko-pomorskiej
18.			16-28/49	nowożytność
19.			16-28/50	osada kultury łużycko-pomorskiej
20.	11-08-1-02-88 -f -00	2,96	16-28/196	osada kultury łużycko-pomorskiej
21.	11-08-1-02-101 -f -00	2,78	16-28/139	śląd osadniczy kultury łużyckiej, pomorskiej i wielbarskiej
22.	11-08-1-02-102 -g -00	1,46	16-28/131	śląd osadniczy kultury łużyckiej i pomorskiej i wielbarskiej
23.			16-28/132	osada nowożytna
24.	11-08-1-05-138 -a -00	13,61	16-29/3	huta szkła z XIX wieku
	11-08-1-05-138 -b -00	1,09		
25.	11-08-1-05-175 -c -00	6,35	16-28/187	śląd osadniczy kultury łużyckiej, pomorskiej i wielbarskiej
26.			16-28/188	
27.			16-28/183	punkt osadniczy z wczesnej epoki brązu
28.	11-08-1-02-176 -a -00	8,26	16-28/184	punkt osadniczy kultury łużyckiej, pomorskiej i wielbarskiej
29.	11-08-1-02-176 -h -00	1,64	16-28/179	śląd osadniczy kultury łużyckiej, pomorskiej i wielbarskiej
30.	11-08-1-02-177 -d -00	6,87	16-28/171	śląd osadniczy z epoki nowożytnej
31.	11-08-1-09-186 -h -00	1,97	17-30/28	osada okresu nowożytnego
32.	11-08-1-05-217 -c -00	1,52	17-29/4	osada kultury łużyckiej i wielbarskiej
33.	11-08-1-06-244 -n -00	4,28	17-28/1	śląd osadniczy kultury pucharów lejkowatych
34.	11-08-1-08-368 -b -00	1,76	18-28/8	śląd osadniczy kultury oksywskiej i wielbarskiej
35.	11-08-1-09-403A -d -00	4,67	18-30/2	śląd osadniczy kultury łużyckiej i pomorskiej
36.			18-30/3	
37.	11-08-1-09-420 -n -00	3,77	18-30/5	śląd osadniczy z epoki wczesnego brązu
38.	11-08-1-03-472 -k -00	1,15	16-28/69	śląd osadniczy z epoki kamienia

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP/Nr	Opis obiektu
1	2	3	4	5
Razem strefa W-3		143,60		

Nadleśnictwo Dretyń wytypowało jeden potencjalny, niezarejestrowany obiekt archeologiczny, który wymaga przeprowadzenia badań weryfikacyjnych w terenie. W skład zespołu przeprowadzającego badania terenowe powinien wchodzić archeolog, który po pozytywnej weryfikacji obiektu założy Kartę Ewidencyjną Zabytku Archeologicznego, będącą podstawą do włączenia obiektu do krajowej i wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych. Do czasu weryfikacji terenowej należy jako położenie obiektu przyjąć cały pododdział.

Lokalizacja i opis potencjalnego obiektu archeologicznego na gruntach Nadleśnictwa Dretyń

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP/Nr	Opis obiektu
1	2	3	4	5
1	11-08-1-07-519 -c -00	1,38	17-27/25	potencjalne grodzisko
Razem		1,38		

Prace gospodarcze w lasach obejmujących obiekty archeologiczne należy prowadzić w porozumieniu z WKZ.

5.2. Cmentarze i miejsca pamięci

W trakcie prac taksacyjnych zainwentaryzowano na gruntach Nadleśnictwa Dretyń nieczynne cmentarze, miejsca pamięci i miejsca kultu religijnego. Ich lokalizację i charakterystykę przedstawiono w tabeli.

Wykaz cmentarzy, miejsc pamięci i miejsc kultu na gruntach Nadleśnictwa Dretyń

Lp.	Leśnictwo oddział, poddz.	Gmina	Pow. [ha]	Opis obiektu
1	2	3	4	5
1.	Bożanka 59b	Trzebielino	0,06	Nieczynny cmentarz ewangelicki
2.	Tursko 95d	Miastko	0,02	Nieczynny cmentarz ewangelicki
3.	Węgorzyno 98d	Miastko	0,70	Nieczynny cmentarz ewangelicki
4.	Trzcinnio 157a	Trzebielino	-	Miejsce pamięci – grób nieznanego żołnierza

Lp.	Leśnictwo oddział, poddz.	Gmina	Pow. [ha]	Opis obiektu
1	2	3	4	5
5.	Trzcinnó 175h	Trzebielino	–	Miejsce pamięci – obelisk
6.	Wałdowo 203d	Miastko	–	Miejsce pamięci – głazy upamiętniające miejsce zamordowania w 1969 r. 19-letniej kobiety
7.	Wałdowo 204c	Miastko	–	
8.	Wałdowo 374b	Miastko	–	Miejsce pamięci – krzyż w miejscu śmierci pracownika Nadleśnictwa
9.	Wałdowo 388m	Miastko	0,31	Nieczynny cmentarz ewangelicki, część mogił z czasów obecnych
10.	Wałdowo 390b	Miastko	–	Miejsce pamięci – bezimienna mogiła
11.	Wałdowo 404g	Miastko	–	Miejsce upamiętniające tragiczną śmierć mieszkańca wsi Szydlice
12.	Wałdowo 417f	Miastko	0,01	Nieczynny cmentarz ewangelicki

5.3. Parki

Na gruntach Nadleśnictwa Dretyn znajdują się dwa parki: w Broczynie i w Dretyniu:

➤ **Park w Broczynie** – zlokalizowany częściowo na gruntach Nadleśnictwa, w oddziale 30g na powierzchni 0,43 ha, a częściowo na gruntach Kościoła Zielonoświątkowców. Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 30.11.1986 r. wpisany jest do rejestru zabytków pod nr KL II 5340/5/86.

Park został założony w okresie, gdy Broczyna należała do rodu von Zitzewitz (1819-1909). Następnie dobra sprzedano Paulowi Kluge, a w latach 1926-1945 właścicielem parku i pałacu był dr Helmuth Hendel. Od końca II wojny światowej park podlega administracji Lasów Państwowych.

Jest to park typu krajobrazowego. Środkiem wije się malowniczy potok, wzdłuż którego swobodnie i w grupach tworzących altany rosną drzewa i krzewy. W drzewostanie dominują 140-letnie dęby, świerki, graby, buki i kasztanowce. W podszycie występuje czeremcha, leszczyna, śnieguliczka i bez czarny.

➤ **Park w Dretyniu** – zlokalizowany w oddziale 175d,g,h,j na powierzchni 5,45 ha.

Powstał w II połowie XVIII wieku, jako otoczenie osady, która była siedzibą administracji leśnej (pruskiej).

Drzewostan porastający park jest dwuwarstwowy. Najwyższą i jednocześnie najstarszą warstwę stanowią 140-220 letnie drzewa takie jak: dęby, lipy, buki. Drugie piętro tworzą drzewa około 70-120 lat (głównie grab i brzoza). Skład gatunkowy jest zróżnicowany, zaewidencjonowano 16 gatunków drzew liściastych i 4 iglastych. Rosną tu między innymi wiąz górski, wiąz szypułkowy, lipy drobnolistna i szerokolistna, jodła pospolita, daglezja zielona, jesion wyniosły, buk zwyczajny, dąb szypułkowy. Wzdłuż drogi przylegającej do parku ciągnie się czterorzędowa aleja klonowa. Sześć dębów szypułkowych to pomniki przyrody.

Park projektowany jest do wpisania do rejestru zabytków.

6. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

Stan lasów jest miernikiem zagrożeń całego środowiska przyrodniczego. Las jest najbardziej czułym wskaźnikiem negatywnych zmian, a jednocześnie najtrudniejszym do odtworzenia ekosystemem.

Spośród wielu groźnych dla lasów czynników tylko część może je zniszczyć w ciągu bardzo krótkiego czasu. Taki typ działania wykazują np.: ogień, huragany, powódzie, itp. Pozostałe powodują najczęściej różnorakie uszkodzenia, w wyniku których rozwijają się mniej lub bardziej przewlekłe procesy chorobowe.

Wzajemne powiązanie kilku czynników, polegające na jednoczesnym lub następującym po sobie występowaniu powoduje, że ich oddziaływanie jest silniejsze, a niszczący efekt końcowy większy niż zwykła suma efektów poszczególnych czynników.

Lasy Nadleśnictwa Dretyń narażone mogą być na oddziaływanie następujących czynników:

- abiotycznych:
  - silne wiatry, huragany,
  - okiść,
  - niskie temperatury, wczesne i późne przymrozki,
  - długotrwałe susze;
  - zaburzenia gospodarki wodnej;
- biotycznych:
  - szkodniki owadzie (pierwotne, wtórne),
  - grzybowe choroby infekcyjne (korzeni, pędów, liści),
  - nadmierne występowanie zwierząt roślinożernych;
- antropogenicznych:
  - zanieczyszczenie powietrza,
  - zanieczyszczenie wód i gleb,
  - pożary lasu,
  - szkodnictwo leśne.

6.1. Zagrożenia abiotyczne

Wśród zagrożeń abiotycznych w lasach Nadleśnictwa Dretyń najważniejsze znaczenie mają: silne, wywalające wiatry, obfite opady śniegu, przymrozki późne i wczesne, okresowe susze.

Na omawianym terenie klimat kształtowany jest głównie pod wpływem mas powietrza polarno - morskiego. Przeważają wiatry z kierunków zachodnich, przynoszące w sezonie wegetacyjnym ochłodzenie i dużą wilgotność powietrza, natomiast zimą - ocieplenie, często raptowne odwilże, jak również obfite opady śniegu. Wiosną wieją często wysuszające wiatry wschodnie. Wiatry szczególnie zachodnie mogą przybierać nieraz charakter huraganów, czyniących dotkliwe szkody w drzewostanach.

Innym zagrożeniem jest okiść. Uszkodzeniom pod wpływem mokrego, ciężkiego śniegu, ulegają przeważnie pojedyncze drzewa i grupy drzew, ale mogą się zdarzyć również szkody znacznie poważniejsze.

Częstym zjawiskiem są także późne przymrozki wiosenne, występujące w maju i na początku czerwca. Obejmują z reguły duże obszary, zmrażając wiosenne pędy buka, dębu i świerka. Zjawiska te szczególnie dotkliwe są w szkółkach i na uprawach. Znacznie mniejsze szkody wyrządzają wczesne przymrozki jesienne, uszkadzające czasami niezdrewniałe jeszcze pędy dębów. Niekiedy w młodszych (1-2 letnich) uprawach obserwuje się zjawisko tzw. gołomrozu, polegające na „wysadzaniu” młodych sadzonek, które następnie usychają.

W okresach letnich występują niekiedy dłuższe okresy bezdeszczowe (1-2 miesięczne), które w połączeniu z wysokimi temperaturami (+30°C i wyżej) mogą spowodować znaczne osłabienie drzewostanów. Małą ilością opadów charakteryzuje się również początek wiosny. Powstają wtedy szkody w uprawach, głównie sosnowych, świerkowych i bukowych, gdyż sadzonki w takich warunkach słabną i zamierają. W starszych drzewostanach podczas długotrwałych susz cierpi głównie świerk i buk, szczególnie w przypadku gwałtownego odsłonięcia pni. Zjawiskiem wtórnym mogą być martwice, pęknięcie i odpadanie kory.

Poważnym zagrożeniem, zaznaczającym się w ostatnich latach, jest spadek poziomu wód gruntowych, powodujący m.in. wysychanie i degradację śródleśnych bagien, oraz związany z tym zanik części cennych siedlisk przyrodniczych.

W trakcie prac taksacyjnych zaewidencjonowano na powierzchni 6,42 ha szkody wyrządzone przez czynniki klimatyczne, a na 7,75 ha szkody spowodowane przez zakłócenie stosunków wodnych.

6.2. Zagrożenia biotyczne

Czynniki biotyczne zagrażające lasom są na bieżąco monitorowane przez Nadleśnictwo i analizowane przez specjalistów z Zespołu Ochrony Lasu w Szczecinku.

6.2.1. Owady

Szkodliwe owady na terenie Nadleśnictwa występowały i występują w różnym nasileniu. W Polsce okresy między gradacjami najgroźniejszych, od dawna występujących szkodników owadzych wyraźnie się skracają, powstają nowe i poszerzają się stare ogniska gradacyjne. Pogarsza się stan zdrowotny drzew gatunków liściastych, uważanych dotychczas za bardziej odporne.

W ubiegłym okresie w Nadleśnictwie największe znaczenie miały szkody powodowane przez kornika drukarza.

Zestawienie powierzchni występowania i zwalczania szkodników w Nadleśnictwie Dretyn

Gatunek	Rok	Występowanie [ha]	Zwalczanie [ha]
1	2	3	4
Szkodniki pierwotne			
Borecznik sosnowiec	2012	315,00	–
Brudnica mniszka	2012	118,00	–
Poproch cetyniak	2012	204,00	–
Mszyce	2010	1,31	1,31
	2011	1,15	1,15
	2012	2,43	2,43
	2013	1,59	1,59
	2014	1,26	0,57
	2015	0,80	–
	2017	0,59	0,59
	2018	1,49	1,49

Gatunek	Rok	Występowanie [ha]	Zwalczanie [ha]
1	2	3	4
Szkodniki wtórne			
Kornik drukarz	2010	335,12	335,12
	2011	515,74	515,74
	2012	629,47	629,47
	2013	1119,76	1119,76
	2014	1128,21	1128,21
	2015	377,00	377,00
	2016	2,66	2,66
	2017	80,46	–
	2018	2,60	2,60
Szkodniki upraw i młodników			
Pędraki i rolnice	2010	1,39	–
	2011	1,39	–
	2013	0,16	–
	2014	0,24	–
	2015	0,20	–
	2016	0,21	0,21
	2017	0,21	–
	2018	0,20	–
Szeliniaki	2013	85,47	–
Smolik znaczony	2010	0,53	0,53
	2011	6,05	6,05
	2017	9,12	–
	2018	68,04	68,04
Skoczogonki	2011	1,01	–
	2014	1,56	1,56
	2015	1,34	1,34
	2016	0,81	0,81
	2018	2,70	2,69

Źródło: ZOL Szczecinek

Po analizie wieloletnich danych w zakresie ilości wystąpień, zsumowanej wartości zagrożeń oraz ilości przeprowadzonych zabiegów zwalczania foliofagów (strzygoni choinówki, poprocha cetyniaka, boreczników, barczatki sosnowki, brudnicy mniszki) Zespół Ochrony Lasu

w Szczecinku określił zasięg ognisk gradacyjnych rozrodu pierwotnych szkodników sosny. W Nadleśnictwie Dretyń ogniska gradacyjne zajmują łącznie 1159,38 ha. Zlokalizowane są w oddziałach: 12, 24, 25, 34, 35, 45, 46, 103-107, 118-122, 131-133, 178, 179, 439, 445-447, 450, 456-458, 464, 465, 468, 473, 474, 476, 484, 485, 493, 507, 516, 517, 530, 550-552.

Obecny stan sanitarny lasów jest dość dobry, posusz występuje pojedynczo i nie wpływa znacząco na obniżenie odporności drzewostanów.

Określona w trakcie taksacji powierzchnia drzewostanów z uszkodzeniami od owadów (w różnym stopniu) wynosi 1428,78 ha.

Zasady profilaktyki i ochrony przed szkodliwymi owadami przedstawiono w tomie IA opisanego ogólnego.

Kornik drukarz i żerowisko

6.2.2. Patogeniczne grzyby

Najgroźniejszym dla lasów patogenem grzybowym jest korzeniowiec wieloletni (*Heterobasidion annosum*), powodujący hubę korzeni, występujący szczególnie na gruntach porolnych. Dość często korzeniowcowi wieloletniemu towarzyszy opieńka miodowa, powodująca opieńkową zgniliznę korzeni. W Nadleśnictwie Dretyń zalesienia porolne występują na powierzchni 3770,52 ha, to jest na 27,6% powierzchni gruntów zalesionych.

Zestawienie występowania ważniejszych chorób grzybowych w Nadleśnictwie Dretyń

Nazwa choroby	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	występowanie [ha]								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Huba korzeni (<i>d-stany</i>)	181,00	181,00	181,00	182,00	182,00	–	–	–	127,46
Mączniak dębu (<i>szkółka</i>)	–	–	–	–	0,33	–	–	–	–
Osutki modrzewia (<i>szkółka</i>)	–	–	–	–	0,03	–	–	–	–
Osutki sosny (<i>szkółka + upr., młod.</i>)	–	–	–	–	1,44	–	–	–	60,10
Osutki innych gat. (<i>szkółka</i>)	–	–	–	–	0,10	–	–	–	–
Rdze na igłach/liściach (<i>szkółka</i>)	–	–	–	–	0,20	–	–	–	–
Skrętał sosny (<i>upr., młod.</i>)	0,05	–	–	–	–	–	–	–	–
Zamieranie pędów dębu (<i>upr., młod.</i>)	–	0,28	–	–	–	–	–	–	–
Zamieranie pędów sosny (<i>upr., młod. + drzew.</i>)	–	399,72	–	–	–	–	–	–	–
Zgorzel siewek (<i>szkółka – iglaste i liściaste</i>)	–	–	–	–	1,28	–	–	–	0,60

Źródło: ZOL Szczecinek

Powierzchnia drzewostanów z widocznymi, zainwentaryzowanymi uszkodzeniami od grzybów wynosi 754,87 ha.

Środki zaradcze przed chorobami grzybowymi wymienione są w tomie IA opisanie ogólnego.

6.2.3. Zwierzęta

Najistotniejszymi dla hodowli lasu zwierzętami łownymi na terenie Nadleśnictwa Dretyń są jelenie i sarny. Zagrażają one uprawom i młodnikom głównie poprzez zgryzanie i spałowanie. Największe nasilenie spałowania występuje zwykle, gdy młodnik sosnowy ma 1,5 do 2,5 m wysokości.

a) Zwierzęta łowne

W Nadleśnictwie Dretyń wg wyników inwentaryzacji zwierzyny łownej na dzień 10.03.2019 r. w obwodach nadzorowanych występuje 602 szt. jeleni, 85 szt. danieli, 714 szt. saren i 158 szt. dzików.

Określona w trakcie taksacji powierzchnię ogólną drzewostanów z zainwentaryzowanymi uszkodzeniami od zwierzyny łownej, bez względu na stopień uszkodzeń, w rozbiciu na podklas wieku i procentowe przedziały uszkodzeń ilustruje tabela.

Powierzchnia drzewostanów z zainwentaryzowanymi uszkodzeniami od zwierząt łownych według podklas wieku i przedziałów uszkodzeń

Klasa wieku	Przedział uszkodzeń w %			Razem
	10-20	30-40	>40	
	Powierzchnia [ha]			
1	2	3	4	5
Ia	305,66	109,54	36,62	451,82
Ib	324,39	439,52	349,49	1113,40
IIa	626,68	254,45	94,28	975,41
IIb	402,67	112,54	47,18	562,39
III i starsze	197,92	60,59	27,14	285,65
RAZEM	1857,32	976,64	554,71	3388,67

Drzewostany ze stwierdzonymi uszkodzeniami od zwierzyny zajmują łącznie 3388,67 ha, czyli ok. 24,8% powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa, w tym z uszkodzeniami powyżej 20% 1531,35 ha (11,2% gruntów zalesionych).

Wśród drzewostanów I kl.w., najbardziej wrażliwych na uszkodzenia, uprawy i młodniki uszkodzone powyżej 20% (zgryzane i spałowane) zajmują powierzchnię 935,17 ha (48,6% pow. I kl. w.). Uszkodzenia w II i starszych klasach wieku, to w zasadzie zblizniajace się już ślady po spałowaniu. 54,8% powierzchni z zainwentaryzowanymi uszkodzeniami od zwierzyny przypada na przedział 10-20%, 28,8% – na przedział 30-40%, 16,4% – na uszkodzenia powyżej 40%.

Celem minimalizacji szkód należy:

- utrzymywać stan zwierzyny na poziomie niezagrażającym celom hodowli lasu,
- kształtować optymalną strukturę płci i wieku populacji jeleniowatych,
- stosować środki odstraszające,
- egzekwować prawidłowe zagospodarowanie łowisk (np. koszenie łąk),

- udostępniać żer włóknisty jeleniowatym w okresie niedoborów pokarmowych,
- wzbogacać naturalną bazę żerową,
- grodzić najbardziej zagrożone powierzchnie.

Zwierzęta łowne

b) Bóbr europejski

Odnotowany w ostatnich latach rozwój populacji bobra objął również część wód powierzchniowych w Nadleśnictwie Dretyń. Szkodliwa działalność bobra polega m.in. na „ścianianiu” drzew, głównie miękkich, i budowaniu tam. Z tego tytułu wystąpić mogą szkody polegające na zalaniu przylegających upraw, młodników i starszych drzewostanów.

Jednak na terenie Nadleśnictwa nie zainwentaryzowano istotnych szkód tego rodzaju.

6.3. Zagrożenia antropogeniczne

6.3.1. Stan i zanieczyszczenie powietrza

Emisją zanieczyszczeń nazywamy zjawisko przedostawania się do atmosfery substancji i pyłów z powierzchni ziemi. Rozróżniamy emisje naturalne oraz antropogeniczne – będące wynikiem różnorodnej działalności człowieka. Z punktu widzenia źródeł emisji wyróżnia się emisje: punktowe (sektor energetyczny i przemysłowy), powierzchniowe (sektor komunalno-bytowy i stacje paliw), liniowe (z oddziaływania transportu samochodowego).

Aktualnie obowiązujące przepisy prawne system oceny jakości powietrza opierają na klasyfikacji stref w województwie. W województwie pomorskim są dwie strefy: aglomeracja trójmiejska i strefa pomorska. Dla oceny powietrza pod kątem zawartości dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu, jak również dla oceny powietrza pod kątem występujących stężeń ozonu przytoczone zostały dane odnoszące się do strefy pomorskiej.

Według klasyfikacji stref, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla **ochrony zdrowia** („Roczna ocena jakości powietrza raport za rok 2018” – WIOŚ Gdańsk), strefę pomorską pod kątem zawartości w powietrzu dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla, benzenu, metali w pyłe PM10 (ołowiu, arsenu, kadmu i niklu) zaliczono do klasy A, w której poziom zanieczyszczeń nie przekracza wartości dopuszczalnych. Pod kątem zawartości ozonu zaliczono również do klasy A, jednak w przypadku celów długoterminowych (do 2020 r.) wskazano na ich niedotrzymanie i zaliczono do klasy D2. Pod kątem zanieczyszczenia pyłem PM10 i benzo(a)pirenem – strefę pomorską zaliczono do klasy C, wskazującej na przekroczenie poziomu docelowego.

Według klasyfikacji stref z uwzględnieniem parametrów kryterialnych ustanowionych dla **ochrony roślin** strefę pomorską zaliczono:

- pod względem zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki i tlenkami azotu - do **klasy A**,
- pod względem zawartości ozonu:
  - dla poziomu docelowego – do **klasy A**,
  - dla poziomu celów długoterminowych (do 2020 r.) – do **klasy D2**.

6.3.2. Stan i zanieczyszczenie wód

Instytucją, która prowadzi badania czystości wód jezior i rzek jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Gdańsku.

a) Monitoring rzek

W publikacji „Raport o stanie środowiska w województwie pomorskim 2017.” przedstawiono szczegółową ocenę jakości wód badanych w roku 2017. Wyniki oceny jakości wód zlokalizowanych w zasięgu Nadleśnictwa przedstawia tabela.

Rzeka	Punkt kontrolny	Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód
1	2	3	4	5
Wieprza (do Pokrzywny bez Pokrzywny)	Bożanka	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
Studnica	Miastko	dobry	–	–
	Ciecholub	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
Broczynka	Broczyna	umiarkowany	poniżej dobrego	zły

b) Monitoring jezior

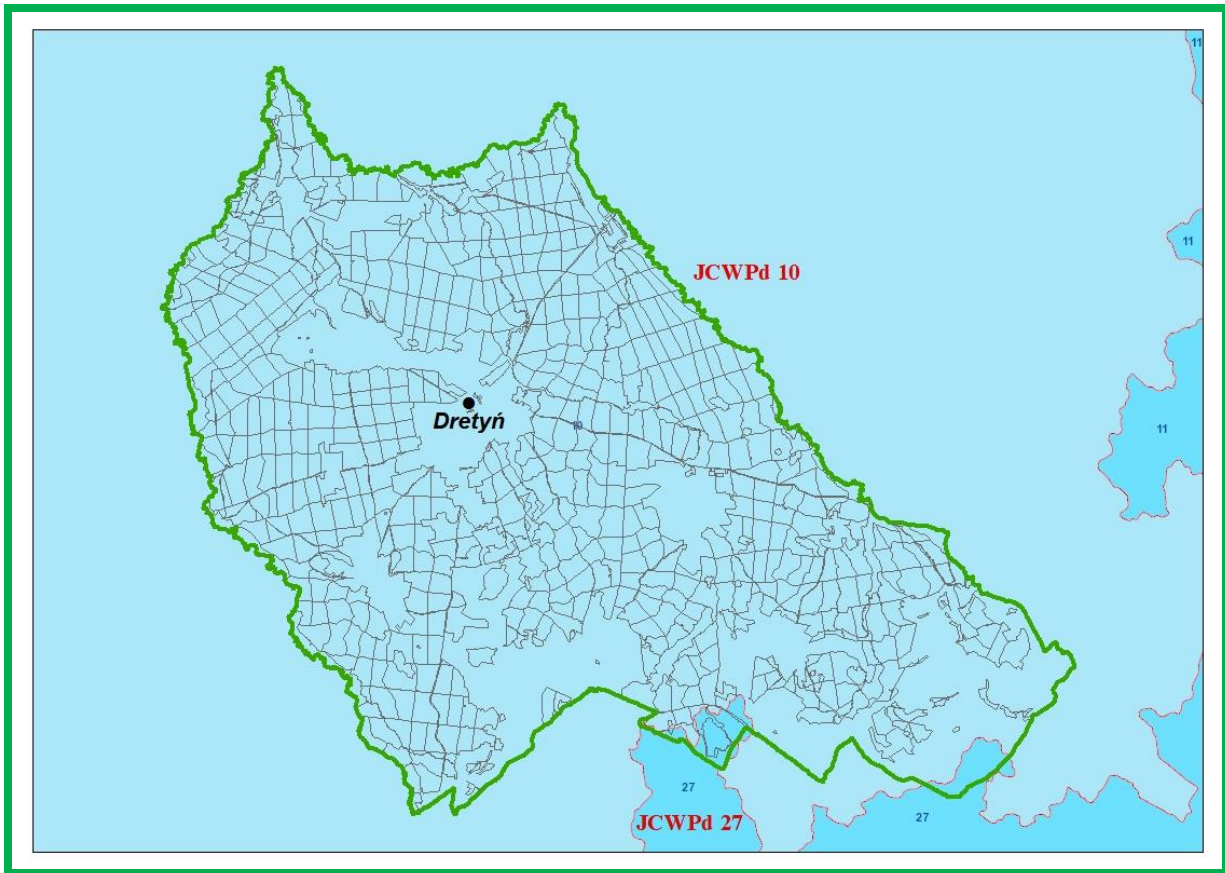
Wdrożenie Ramowej Dyrektywy Wodnej nakłada obowiązek kontroli stanu czystości jezior o powierzchni większej od 50 ha. W zasięgu Nadleśnictwa Dretyń występuje tylko jeden taki zbiornik. Jest to Jezioro Skąpe o powierzchni około 140 ha. Ocena stanu czystości jezior można wykonać także dla zbiorników wodnych mniejszych niż 50 ha, lecz ważnych ze względów gospodarczych lub ekologicznych.

Wyniki badania Jeziora Skąpe, wykonanego w 2015 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku przedstawia tabela.

Lp.	Nazwa jeziora	Rok badań	Stan / Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan
1	2	3	4	5	6
1.	Skąpe	2015	dobry	dobry	dobry

c) Monitoring wód podziemnych

Ocena jakości wód podziemnych prowadzona jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Polskę podzielono na Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd). Nadleśnictwo Dretyń znajduje się w zasięgu JCWPd nr 10 oraz w niewielkim fragmencie JCWPd nr 27. Według oceny wód podziemnych prowadzonego przez WIOŚ, stan wód podziemnych w zasięgu Nadleśnictwa Dretyń w roku 2016 otrzymał ocenę dobrą, zarówno pod względem ilościowym jak i chemicznym.

JCWPd w zasięgu Nadleśnictwa Dretyń

d) Źródła zanieczyszczeń ekosystemów wodnych

Na czystość wód powierzchniowych i podziemnych duży wpływ ma gospodarka ściekowa, prowadzona przez gminy z terenu Nadleśnictwa Dretyń. Unieszkodliwianie ścieków komunalnych realizowane jest przez różnorodne systemy kanalizacyjne, tj. systemy kanalizacji grupowej, systemy zakładowe oraz indywidualne.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa zlokalizowana są dwie biologiczne oczyszczalnie ścieków, zlokalizowane w miejscowościach:

- Węgorzynko – mechaniczno-biologiczna o rzeczywistym dobowym odpływie ścieków 1715 m³/d,
- Dretyń – biologiczna o rzeczywistym dobowym odpływie ścieków 145 m³/d.

Znaczący wpływ na stan środowiska, w tym na stan ekosystemów wodnych, mają również składowiska odpadów komunalnych, zwłaszcza w przypadku niewłaściwego ich zabezpieczenia. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa nie ma czynnych składowisk odpadów komunalnych.

Ochrona i właściwe zagospodarowanie zasobów wodnych powinno się odbywać poprzez:

- realizację zbiorczych i indywidualnych systemów oczyszczania w jednostkach osadniczych i produkcyjnych oraz udoskonalanie systemów już istniejących;
- wykluczenie z zabudowy krawędzi, zboczy i den dolin rzecznych;
- tworzenie wzdłuż cieków tzw. pasów ekologicznych poprzez zalesianie, zadrzewianie, nasadzanie krzewów oraz przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone;
- ustanawianie lasów wodochronnych w bezpośrednim sąsiedztwie wód;
- likwidację dzikich wysypisk odpadów, a wobec planowanych w przyszłości wysypisk - przyjęcie i zrealizowanie zabezpieczeń ochraniających użytkowy poziom wodonośny;
- objęcie szczególną kontrolą obiektów hodowli ryb; potencjalne obiekty hodowlane wymagają nowoczesnych rozwiązań minimalizujących ujemny wpływ na środowisko wodne; wskazana jest ekspertyza ekologiczna przed wydaniem zgody na zlokalizowanie nowych obiektów wzdłuż rzek;
- realizowanie obiektów małej retencji wodnej (jazy, zastawki, zbiorniki).

6.3.3. Inne zagrożenia środowiska leśnego

Z innych zagrożeń, które mogą wystąpić w warunkach Nadleśnictwa Dretyń wymienić należy:

- wywożenie do lasu śmieci przez mieszkańców okolicznych wsi,
- wyrzucanie śmieci z pojazdów w trakcie przejazdu przez lasy,
- nadmierna penetracja lasów w okresie zbioru jagód i grzybów przez ludność miejscową i przyjezdną,
- wnykarstwo i kłusownictwo,
- kradzieże drewna.

Czynnikiem antropogenicznym mającym wpływ na uszkodzenia lasów są również pożary. W latach 2009-2018 odnotowano na terenie Nadleśnictwa Dretyń 16 pożarów, na łącznej powierzchni 2,27 ha. Główną przyczyną ich powstania były podpalenia (7) oraz brak zachowania odpowiedniej ostrożności w lesie (6). Jeden pożar spowodowała maszyna podczas prac leśnych, a dla 2 pożarów przyczyny nie ustalono.

7. TURYSTYKA I EDUKACJA

7.1. Opis walorów turystycznych Nadleśnictwa

Racjonalna ochrona przyrody jest ściśle związana z problematyką rekreacji i turystyki. Dotyczy to zarówno udostępniania niektórych danych przyrodniczych w celu promocji ochrony przyrody, jak i nieujawniania części informacji, w przypadku gdy groziłoby to zniszczeniem lub dewastacją obiektów chronionych.

Większość obszaru Nadleśnictwa Dretyń posiada wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe i rekreacyjno - wypoczynkowe. Tereny leśne, o stosunkowo dobrej dostępności, są znakomitą bazą dla amatorów czynnego wypoczynku na łonie przyrody, a obszary porośnięte płatanami czernicy i brusznicy oraz dobre urodzaje grzybów powodują, że lasy te są często odwiedzane przez ludność miejscową i przyjezdną. Rozległe kompleksy leśne, w których występuje duża ilość zwierzyny, stanowią atrakcyjne tereny łowieckie. Spore znaczenie mają również występujące na tym terenie liczne zbiorniki wodne i rzeki, chętnie penetrowane przez wędkarzy.

Rzeźba terenu Nadleśnictwa Dretyń jest silnie zróżnicowana. Szczególnymi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi charakteryzuje się teren w południowej i północno-zachodniej części Nadleśnictwa. Znajdują się tu liczne wzniesienia morenowe porośnięte drzewostanami i poprzecinane głębokimi wąwozami i jarami.

W celu zachowania i ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych Wojewódzka Rada Narodowa w Słupsku Uchwałą Nr X/42/81 z dnia 8 grudnia 1981r. utworzyła obszar chronionego krajobrazu „Źródłiskowy obszar Brdy i Wieprzy na wschód od Miastka”.

Na terenie Nadleśnictwa miejsce bytowania znalazły rzadkie gatunki zwierząt: bielik, orlik krzykliwy i żółw błotny. Część zasięgu Nadleśnictwa objęta jest siecią obszarów Natura 2000. Występują tu dwa specjalne obszary ochrony siedlisk: „Dolina Wieprzy i Studnicy” oraz „Miasteczkie Jeziora Lobeliowe”.

Obecność nieskażonego środowiska naturalnego stwarza potencjalne możliwości prowadzenia ekologicznej produkcji rolnej oraz rozwoju agroturystyki jako alternatywnych źródeł dochodów dla mieszkańców okolicznych wsi. Konsekwentnie realizowany rozwój bazy agroturystycznej, zarówno dla turystów krajowych, jak również zagranicznych, stwarza szansę na zmianę dotychczasowego, rolniczego wizerunku okolicznych gmin na turystyczno-rolniczy.

Penetracja lasu przez człowieka wyłania jednak potrzebę stworzenia warunków ochrony środowiska leśnego oraz pogodzenia różnorodnych funkcji lasu, to jest gospodarczych

i ochronnych, z udostępnieniem terenów leśnych dla celów rekreacyjnych. Wszelkie potrzeby w tym zakresie winny być zidentyfikowane i zrealizowane przed masowym i żywiołowym napływem ludności do lasu.

Bieżące wypełnianie przez lasy funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej Nadleśnictwo winno realizować poprzez:

- udostępnianie wstępu do lasu z zachowaniem zasad w zakresie ochrony przyrody i ochrony przeciwpożarowej,
- współpracę z RDOŚ i Konserwatorem Zabytków oraz z władzami samorządowymi w zakresie organizacji ruchu turystycznego, ochrony przyrody i zabytków,
- oznaczenie osobliwości przyrodniczych i miejsc historycznych, jeżeli nie zagraża to dewastacją obiektów chronionych,
- pozostawianie otulin wokół zbiorników wodnych,
- śledzenie rozwoju ruchu turystycznego i dostosowywanie liczby i rodzaju urządzeń turystycznych do aktualnych potrzeb.

7.2. Turystyka na terenie Nadleśnictwa

Na terenie Nadleśnictwa Dretyń wytyczono różnego rodzaju szlaki turystyczne: piesze i rowerowe.

Szlaki piesze i rowerowe

- „Doliny Wieprzy i Studnicy” – czarny – z Miastka wzdłuż rzeki Studnicy do Darnowa i dalej w stronę lasów Nadleśnictwa Warcino.
- „Krainy Lasów i Jezior” – niebieski – z terenu Nadleśnictwa Miastka do Dolska.
- „Południowy” – zielony – z Lubkowa wzdłuż jeziora Skąpe do jeziora Kwisno Duże i nad rzeką Wieprzą w kierunku Nadleśnictwa Trzebielino.
- Czerwony – z Lubkowa do parku w Dretyniu, następnie do punktu widokowego w oddziale 135 i dalej do Bożanki, a następnie w kierunku Nadleśnictwa Trzebielino.
- „Szlak zwiniętych torów” – rowerowy – biegnie po dawnym nasypie kolejowym Miastko-Bytów.
- „Morenowe Wzgórza” – rowerowy – Miastko – Bożanka – Trzebielino.

Szlaki kajakowe

- rzeką Wieprzą;
- rzeką Studnicą;

Obiekty przyrodniczo-edukacyjne

- „Leśna szkoła pod jodłą „ - oddz.175d,h;
- „Szlak dretyńskich dębów”- oddz.174b,d;
- „Bogactwo mokradeł”- oddz.440g;
- „Wałdowo” – oddz. 417f,g,j;
- punkt edukacyjny przy siedzibie Nadleśnictwa;
- na szkółce leśnej.

Z podstawowych urządzeń i obiektów turystycznych na terenie Nadleśnictwa występują:

- miejsca postoju: oddz. 24a, 65g, 150b, 188d, 196g, 280i, 340k, 347b, 388l, 452n;
- miejsca biwakowania: oddz. 168a, 217i, 280i, 319c, 340l;
- miejsca rekreacyjne: oddz. 175hk, 193a, 294a, 303m, 388l, 440g, 452h.

Szlak rowerowy

Ścieżka edukacyjna

7.3. Edukacja ekologiczna na terenie Nadleśnictwa

Edukacja ekologiczna prowadzona w Polsce jest wyrazem ogólnych tendencji a także porozumień międzynarodowych. W zakres edukacji ekologicznej wchodzi m.in. edukacja leśna społeczeństwa. Od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku edukacja leśna społeczeństwa jest obowiązkiem Lasów Państwowych. Wynika to m.in. z następujących dokumentów:

- „Polityka Ekologiczna Państwa” (Ministerstwo Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, maj 1991 r.);
- Porozumienie Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 19 kwietnia 1995 r. w sprawie opracowania i wdrożenia narodowej strategii edukacji przyrodniczej;
- Zarządzenie nr 30 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 grudnia 1994 r. w sprawie leśnych kompleksów promocyjnych (LKP);
- „Polityka Leśna Państwa” (Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, marzec 1997 r.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach;
- Zarządzenia nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 roku, w sprawie kierunków rozwoju edukacji leśnej w Lasach Państwowych oraz wytycznych do tworzenia programu edukacji leśnej społeczeństwa w nadleśnictwie.

Wspomniane Zarządzenie nr 57 wprowadziło do praktyki zawodowej Lasów Państwowych dokument zatytułowany „Program edukacji leśnej społeczeństwa w nadleśnictwie”. Wynikają z niego kierunki rozwoju, zakres i zadania realizowane przez nadleśnictwa w ramach edukacji. Celem edukacji powinien być systematyczny rozwój świadomości społecznej na temat lasów, zrównoważonej gospodarki leśnej, a przede wszystkim powinno się uczyć, jak racjonalnie i odpowiedzialnie należy korzystać ze wszystkich walorów lasu.

Podstawowym obiektem edukacji leśnej w Nadleśnictwie Dretyn jest „Leśna szkoła pod jodłą”, zlokalizowana w parku w Dretyniu (oddz. 175d,h). Wyznaczono tam miejsce na ognisko, postawiono tablice edukacyjne. Połączona jest ze ścieżką edukacyjną „Szlakiem dretyńskich dębów” (oddz. 174b,d), której trasa jest tak poprowadzona, aby przybliżyć różne fazy rozwojowe drzewostanów – uprawy, młodniki, drzewostany rębne oraz szkółkę leśną.

W oddziale 440g zlokalizowano kolejną ścieżkę edukacyjną „Bogactwo Mokradeł”, mającą na celu przybliżenie zagadnień dotyczących terenów podmokłych. Tablice informacyjne rozmieszczono wokół zbiornika małej retencji, gdzie również usytuowana jest wiata i miejsce na ognisko.

Partnerami w edukacji przyrodniczo-leśnej mogą być lokalne przedszkola i szkoły, Liga Ochrony Przyrody, właściwe terytorialnie samorządy oraz lokalne organizacje pozarządowe.

W ramach prowadzonej edukacji Nadleśnictwo powinno prezentować społeczeństwu naturalne walory przyrodnicze terenu oraz zagadnienia związane z gospodarką leśną. Odbywać się to może m.in. poprzez:

- ustawianie tablic objaśniających poszczególne zagadnienia z ochrony przyrody i w razie potrzeby z zakresu gospodarki leśnej,
- unikanie ustawiania tablic z zakazami wstępu; raczej należy informować, gdzie można wejść, gdzie wjechać i pozostawić bezpiecznie samochód,
- wyraźne oznaczanie granic obiektów szczególnie cennych,
- komunikaty w lokalnych środkach masowego przekazu,
- wydawanie folderów,
- prezentowanie walorów Nadleśnictwa i zagadnień związanych z ochroną przyrody poprzez internet.

Ważne jest, by podejmowane przez Nadleśnictwo działania edukacyjne i propagandowe nie ograniczały się wyłącznie do środowiska leśnego, ale by w jak najszerszym zakresie miały miejsce na terenach szkół, urzędów, ośrodków wypoczynkowych, itp. Wszystkie informacje prezentowane na tablicach, w folderach, itp. powinny być napisane językiem przystępnym i powinny zawierać jak najmniej terminów fachowych, a jeśli takie się pojawiają, winny być do nich stosowne objaśnienia.

8. PLAN DZIAŁAŃ

8.1. Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej

8.1.1. Podział na gospodarstwa

Zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu przyjęto następujący podział na gospodarstwa:

Specjalne - (S) - obejmujące drzewostany pełniące funkcje specyficzne:

- otulinę rezerwatu;
- lasy glebochronne na stokach o nachyleniu powyżej 45° oraz na stromych zboczach jarów, wąwozów i wzgórz;
- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej;
- lasy na siedliskach bagiennych: Bb, BMb, LMb;
- lasy ze stanowiskami archeologicznymi w strefie W-I i W-II;
- lasy ze źródłiskami i inne, cenne pod względem przyrodniczym lub krajobrazowym, w szczególności na gruntach przyległych do rzek, ostoje różnorodności biologicznej;
- lasy na których zainwentaryzowano siedliska przyrodnicze NATURA 2000 o znaczeniu priorytetowym.

Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – obszary uznanych lasów ochronnych z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego;

Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) – obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną. W gospodarstwie tym, dla potrzeb obliczenia etatów cząstkowych wyodrębniono obszary kwalifikujące się do jednolitych sposobów zagospodarowania.

W warunkach Nadleśnictwa są to:

- obszary o zrębowym sposobie zagospodarowania – w odniesieniu głównie do Bśw, BMśw (bez KO i KDO), BMw oraz Ol,
- obszary o przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania – w odniesieniu do pozostałych siedlisk oraz KO i KDO bez względu na siedlisko.

8.1.2. Wytyczne w zakresie projektowania użytkowania rębnego

Projektowane sposoby użytkowania rębnego i rodzaje rębni przyjęto zgodnie z protokołem KZP. Uwzględniają one aktualny stan lasu i jego specyfikę lokalną.

Podczas planowania cięć rębnych kierowano się wytycznymi zawartymi w „Zasadach hodowli lasu”, instrukcjami i wytycznymi obowiązującymi aktualnie w Lasach Państwowych oraz zaleceniami KZP, w szczególności:

- w gospodarstwie specjalnym i lasów ochronnych projektowane użytkowanie rębne wynika ze stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych; została przyjęta przy tym zasada, iż użytkowanie nie może zakłócić pełnienia przez te drzewostany przypisanych i zatwierdzonych funkcji ochronnych,
- na siedliskach bagiennych zrezygnowano z użytkowania rębnego,
- w użytkach rębnych zasadniczo planowano do pozyskania nie więcej niż 95% miąższości; reszta starodrzewu powinna pozostać w formie kęp wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi.
- bezpośrednio przy ciekach, zbiornikach wodnych, torfowiskach i miejscach kultu religijnego, projektując użytkowanie rębne zastosowano rębnię złożoną - tam gdzie można spodziewać się odpowiednich warunków do odnowienia naturalnego, a na ubogich (mniej żyznych) siedliskach - w przypadku projektowania rębni zupełnej - planowano do pozostawienia pasy ochronne o szerokości 20-40 m; pasy ochronne pozostawiono również przy projektowaniu w takich warunkach rębni gniazdowej zupełnej IIIa; na pasach tych zabiegi gospodarcze powinny być prowadzone pod kątem ukształtowania strefy ekotonowej;
- w celu urozmaicenia przebiegu działek zrębowych wykorzystano naturalne granice wyłączeń, drogi, rowy itp.;
- podczas planowania rodzaju rębni wzięto pod uwagę występowanie siedlisk przyrodniczych; niektóre drzewostany cenne pod względem przyrodniczym lub krajobrazowym wyłączono z użytkowania rębnego.

8.1.3. Wytyczne w zakresie planowania hodowlanego

Biorąc pod uwagę regionalizację przyrodniczo-leśną oraz lokalne warunki siedliskowe, KZP ustaliła dla poszczególnych typów siedliskowych lasu typy drzewostanów (TD) oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw. Określając TD dla konkretnego wyłączenia uwzględniano stan siedliska, rzeczywisty skład gatunkowy drzewostanu, stopień uwilgotnienia, występujące

mikrosiedliska. KZP przyjęła również typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw oraz sposoby zagospodarowania dla siedlisk przyrodniczych Natura 2000.

8.2. Ochrona różnorodności biologicznej

W celu ochrony różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa Dretyń zaleca się:

- a) dla zachowania różnorodności gatunkowej:
  - zwracać uwagę na skład gatunkowy nie tylko upraw i warstwy drzewiastej ale również podszytów,
  - chronić cenne przyrodniczo gatunki roślin podczas prowadzenia zabiegów np. poprzez pozostawianie biogrup i kęp oraz omijanie przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych,
  - stwarzać warunki dla rozwoju wszystkich warstw lasu;
- b) w celu zachowania różnorodności genowej należy:
  - chronić populacje rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt,
  - zwracać uwagę, ażeby pozyskiwanie materiału siewnego (głównie drzew i krzewów leśnych) odbywało się z jak największej liczby osobników oraz z różnych miejsc Nadleśnictwa;
- c) w celu zachowania bogactwa i różnorodności ekosystemów należy dążyć do:
  - wykorzystania zmienności w ramach mikrosiedlisk, wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki,
  - zachowania w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzania śródleśnych cieków i zbiorników wodnych,
  - pozostawiania w stanie nienaruszonym nisz źródliskowych, bagien, trzęsawisk i torfowisk z ich charakterystyczną florą i fauną,
  - zachowania olsów i innych naturalnych zbiorowisk jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
  - popierania mechanizmów samoregulacji w przyrodzie (o ile nie zagraża to trwałości lasów),
  - zwiększania udziału starych drzew w lasach oraz związanych z nimi roślin, zwierząt i mikroorganizmów,
  - wyznaczania i pozostawiania drzew dziuplastych do ich naturalnego rozkładu,
  - pozostawiania drewna martwego,
  - preferowania odnowień naturalnych,

- kształtowania strefy ekotonowej, bogatej w gatunki stykowe, szczególnie na siedliskach porolnych,
- zagospodarowania lasu w sposób zapewniający korzystny ich wpływ na klimat, wodę, glebę i warunki życia człowieka,
- czynnej ochrony cennych ekosystemów łąkowych poprzez regularne wykaszanie, a tam gdzie jest to konieczne – zbiór siana.

8.3. Kształtowanie stref ekotonowych

Biocenozy mogą mieć w przyrodzie wyraźnie wykształcone granice lub przechodzić jedna w drugą stopniowo, szerszym lub węższym pasem przejściowym. Ta strefa przejściowa, zwana inaczej ekotonem, odznacza się zazwyczaj większym bogactwem flory i fauny, niż podstawowe, graniczące ze sobą ekosystemy. Szczególnie korzystne są szerokie strefy ekotonowe, będące miejscem bytowania gatunków charakterystycznych dla obu sąsiadujących biocenoz oraz tzw. gatunków stykowych.

W celu kształtowania korzystnej strefy ekotonowej w Nadleśnictwie Dretyn należy:

- dążyć do tego, by zewnętrzne obrzeże lasu oraz lasy wzdłuż dróg, cieków wodnych, szlaków turystycznych itp. były maksymalnie wypełnione; by tworzyła się „ściana lasu” ograniczająca wnikanie i penetrację czynników szkodliwych; ściana ta winna składać się z wielu warstw roślinnych, obejmujących roślinność drzewiastą, krzewiastą i runo;
- stosować na obrzeżach lasu silniejsze cięcia pielęgnacyjne, umożliwiając w ten sposób wnikanie światła do wnętrza lasu i powstawanie fragmentów lasu charakteryzujących się możliwie dużym zwarcie pionowym drzewostanów;
- w cięciach pielęgnacyjnych preferować drzewa i krzewy silnie korzeniące się oraz drzewa silnie ugałęzione;
- przy sztucznym kształtowaniu tej strefy stosować luźniejszą więźbę sadzenia, wprowadzać możliwie dużą gamę gatunków o wysokich walorach estetycznych;

Realizacja powyższych zaleceń powinna odbywać się etapami, przy okazji wykonywania bieżących zadań gospodarczych w poszczególnych drzewostanach.

8.4. Kształtowanie stosunków wodnych

Zagadnienia gospodarki wodnej są niezmiernie istotne na znacznym obszarze Nadleśnictwa. Wiele hektarów lasów prawidłowo rozwijać się będzie jedynie w przypadku utrzymania obecnego poziomu wód gruntowych.

Realizacji tego celu ma służyć przestrzeganie następujących zasad:

- należy chronić brzegi zbiorników wodnych przed dewastacją;
- wokół jezior, których brzegi stwarzają korzystne warunki dla rozwoju rekreacji, powinny być wyznaczone strefy ochronne;
- należy utrzymywać w stanie zbliżonym do naturalnego śródleśne zbiorniki i oczka wodne;
- pozwolić na naturalne kształtowanie się koryt rzek;
- nie można osuszać i zalesiać torfowisk;
- melioracje odwadniające powinny być ograniczone do niezbędnego minimum;
- zaleca się lokalne zbieranie wód, np. w rowach bez odpływu, zbiornikach retencyjnych;
- podmokłe, trudne do odnowienia grunty można odnawiać samosiewem lub wieloletkami, bez przygotowania gleby ciężkim sprzętem i bez stosowania rabatowałków; dopuszczalne są tu również odstępstwa od zalecanego składu gatunkowego;
- nie można zalesiać tych łąk i pastwisk, na których zinwentaryzowano siedliska przyrodnicze;
- wskazana jest likwidacja gruntów ornych dochodzących do zbiorników wodnych i koryt rzek; należałoby je przekształcać na trwałe użytki zielone lub pozostawić do sukcesji leśnej;
- należy rozważyć potrzebę budowy obiektów małej retencji.

8.5. Postępowanie w obiektach objętych ochroną

W obiektach objętych ochroną Nadleśnictwo wykonuje zadania z zakresu ochrony przyrody na podstawie planów ochrony, planów zadań ochronnych lub zaleceń wydanych przez organ właściwy do sprawowania ochrony przyrody i po zapewnieniu środków finansowych na ochronę.

Postępowanie w obiektach chronionych, wyszczególnionych w rozdziale „Formy ochrony przyrody”, powinno uwzględniać:

➤ **odnośnie rezerwatu „Jezioro Smołowe” i otuliny rezerwatu**

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 17 lutego 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016, poz. 1082).

Plan ten między innymi definiuje istniejące i potencjalne zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne oraz określa sposoby ich eliminacji. Wśród działań ograniczających negatywny wpływ wymienia:

- wzmożenie kontroli terenu rezerwatu przez RDOŚ w Gdańsku we współpracy z Państwową Strażą Rybacką, Społeczną Strażą Rybacką, Państwową Strażą Łowiecką, Strażą Leśną i Policją;
- zablokowanie drogi dojazdowej do brzegu jeziora w poddz. 295 n, np. poprzez szlaban, lub położenie kłód lub całych drzew (zapora naturalna) prze suniętych względem siebie, umożliwiającą swobodne przejście;
- wykonanie w otulinie rezerwatu prac mających na celu ograniczenie dopływu do jeziora wody z obszarów podmokłych – 3 miejscowe zasypania rowów – poddz. 295 f;
- kształtowanie struktury gatunkowej i przestrzennej lasu zgodnej z potencjałem siedliskowym lasu;
- sukcesywne usuwanie świerka w pasie 30 m wokół zbiornika w ramach planowych zabiegów pielęgnacyjnych (poddz.: 295 k, l, o, r, części poddz.: 295 f, g, i, j);
- prowadzenie cięć sanitarnych, pielęgnacyjnych i rębnych w sposób zapewniający w maksymalnym stopniu ochronę gleby i roślinności;
- w otulinie, w pasie do 200 m od linii brzegowej, pozyskanie drewna powinno odbywać się w oparciu o rębnie złożone (nie dotyczy 30 m strefy wokół jeziora).

Rezerwat nie leży na gruntach Nadleśnictwa.

➤ **odnośnie obszaru chronionego krajobrazu „Źródłiskowy obszar Brdy i Wieprzy na wschód od Miastka”**

Przestrzegać ustaleń wprowadzonych Uchwałą Nr 259/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 r., poz. 2942).

Ustalenia odnośnie czynnej ochrony ekosystemów leśnych dotyczą:

- utrzymanie spójności przestrzennej i trwałości ekosystemów leśnych poprzez ograniczanie ich fragmentacji, zwłaszcza wzdłuż korytarzy ekologicznych rangi ponadregionalnej oraz przeznaczania na cele nieleśne, oraz niedopuszczanie do przeeksplotowania ich zasobów;
- zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, wprowadzanie zalesień w szczególności na takich terenach, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe np. korytarze ekologiczne;
- wspieranie procesów naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; tam gdzie nie jest to możliwe - używanie do odnowień gatunków właściwych siedliskowo z materiału miejscowego pochodzenia;
- zwiększanie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych; tworzenie stref ekotonowych z tych gatunków;
- pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych, części obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu;
- podejmowanie działań w celu ustabilizowania stosunków wodnych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, (tj. w borach i brzezinach bagiennych, olsach i łęgach) przez budowę obiektów małej retencji, zgodnie z programami małej retencji województwa pomorskiego;
- zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych; niedopuszczanie do ich uproduktywnienia i sukcesji;
- zwalczanie szkodników owadzych i patogenów grzybowych, a także ograniczanie szkód łowieckich poprzez zastosowanie metod mechanicznych lub biologicznych; stosowanie środków chemicznych dopuszczalne tylko przy braku alternatywnych metod;
- ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; w przypadkach stwierdzenia obiektów i powierzchni cennych przyrodniczo (stanowiska roślin, zwierząt, grzybów rzadkich, chronionych itp. oraz pozostałości naturalnych ekosystemów) wnioskowanie do właściwego organu ochrony przyrody o objęcie ich ochroną;
- opracowanie i wdrażanie programów czynnej ochrony oraz restytucji gatunków rzadkich i zagrożonych;
- wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych winno odbywać się w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne (zintegrowane i komplementarne ze szlakami turystycznymi, o których mowa w planie zagospodarowania przestrzennego

województwa pomorskiego) oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem;

- prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, m.in. poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami leśnymi do warunków środowiskowych;
- zwiększanie przez służby leśne i inne straże nadzoru nad lasami stanowiącymi i nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa, w szczególności w zakresie prowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych i hodowlanych, legalności pozyskania surowca drzewnego, kłusownictwa, a także przestrzegania przepisów dotyczących zachowania się w lesie.

Uchwała wprowadza również pewne zakazy, m.in.:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

➤ **odnośnie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Dolina Wieprzy i Studnicy”
PLH220038**

Obszar SOO „Dolina Wieprzy i Studnicy” posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 6 maja 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Zach., 2014, poz. 2098), zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 15 listopada 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Pom., 2018r., poz. 4414).

Wybrane działania ochronne w obszarze PLH220038 „Dolina Wieprzy i Studnicy”

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ¹⁾
1	2	3	4
1.	Siedlisko 3110	Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez pozyskiwanie drewna w oparciu o rębnie złożone, w pasie o szerokości 50 m od brzegów jezior.	Pas 50 m od brzegów Jeziora Kwisno Małe, Jeziora Kwisno Duże, Jeziora Byczyńskiego w oddz.: 192m; 196g, 197a,b,f,g,i,j; 203a,b; 340d,f,g,h,i,k,l; 349a,b,c,d,f,g; 377b,d; 382a,b;.
2.	Siedlisko 3150	Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez pozyskiwanie drewna w oparciu o rębnie złożone, w pasie o szerokości jednej wysokości drzewostanu (ok. 25 m) od brzegów zbiorników wodnych.	Pas o szerokości jednej wysokości drzewostanu (ok. 25 m) od brzegów zbiorników wodnych (wszystkich płatów siedlisk) graniczących z terenami leśnymi w oddz.: 424c, 426b,f; 463d,f,g.
3.	Siedlisko 3160	Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez pozyskiwanie drewna w oparciu o rębnie złożone, w pasie o szerokości jednej wysokości drzewostanu (ok. 25 m) od brzegów zbiorników wodnych.	Pas o szerokości jednej wysokości drzewostanu (ok. 25 m) od brzegów zbiorników wodnych (wszystkich płatów siedlisk) graniczących z terenami leśnymi w oddz.: 330d,i, 331f,g,h, 439b,d,g.
4.	Siedlisko 7110	Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez pozyskiwanie drewna w oparciu o rębnie złożone, w pasie o szerokości jednej wysokości drzewostanu (ok. 25 m) od brzegów torfowiska.	Pas o szerokości jednej wysokości drzewostanu (ok. 25 m) od brzegów płatów siedliska w oddz.: 402f,h, 403c, 408g,h, 409b.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ¹⁾
1	2	3	4
5.	Siedlisko 7140	<p>1. Działanie obligatoryjne: zachowanie siedliska przyrodniczego.</p> <p>2. Działanie fakultatywne: Usunięcie podrostu drzew i krzewów oraz wyniesienie ich poza obszar siedliska (w ciągu 5 pierwszych lat obowiązywania pzo). W przypadku, jeśli kontrola wykonania działania ochronnego (ust. 1 monitoringu siedliska 7140) wykazałaby konieczność powtórzenia zabiegu, należy go wykonać w ciągu 2 lat od otrzymania wyników kontroli na wybranych w jej wyniku powierzchniach.</p> <p>3. Działanie fakultatywne: W przypadku stwierdzenia w trakcie monitoringu uwodnienia i wydzielania się drzew, konieczności usunięcia drzew i krzewów, wykonanie wycinki oraz wyniesienie biomasy poza obszar siedliska.</p>	<p>Płaty siedliska.</p> <p>Części oddz.: 27i, 100d, 155a,k, 349b,c, 369Af, 390a, 396d, 403Ab, 408k, 409d, 410h,l,m,o, 411h, 441f.</p>
		<p>Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez pozyskiwanie drewna w oparciu o rębnie złożone, w pasie o szerokości jednej wysokości drzewostanu (ok. 25 m) od brzegów torfowiska.</p>	<p>Pas o szerokości jednej wysokości drzewostanu (ok. 25 m) od brzegów wszystkich płatów siedliska, które sąsiadują z terenami leśnymi w oddz.: 27g,h,j, 100b,c, 154b,c, 155b,i,j, 156d, 349a, 369Ab,d, 390b,d,f,g, 391k, 396a,c, 403Aa,c,d, 408g,h,j,o,w,x, 409b,c,h, 410d,f,g,j,n, 411g,i,j, 439a,b,c, 440d,f,g, 441c,f,g.</p>
6.	Siedlisko 7230	<p>Działanie fakultatywne: usunięcie drzew i krzewów i wyniesienie ich poza obręb siedliska – w ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania PZO.</p> <p>W przypadku, jeśli kontrola wykonania działania ochronnego (ust. 1 monitoringu siedliska 7230) wykazałaby konieczność powtórzenia zabiegu, należy go wykonać w ciągu 2 lat od otrzymania wyników kontroli na wybranych w jej wyniku powierzchniach.</p>	<p>Płaty siedliska.</p> <p>Części oddz.: 39i, 369f,h, 403Aj, 410a,i.</p>
		<p>1) Działanie obligatoryjne: zachowanie siedliska przyrodniczego, ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych,</p> <p>2) działanie fakultatywne - koszenie co dwa lub trzy lata, siano należy usunąć z powierzchni torfowiska.</p>	<p>Płaty siedliska.</p> <p>Części oddz.: 39i, 369f,h, 403Aj, 410a,i.</p>
		<p>Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez pozyskiwanie drewna w oparciu o rębnie złożone, w pasie o szerokości</p>	<p>Pas o szerokości jednej wysokości drzewostanu (ok. 25 m) od brzegów wszystkich płatów siedliska, które sąsiadują z terenami leśnymi</p>

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ¹⁾
1	2	3	4
		jednej wysokości drzewostanu (ok. 25 m) od brzegów płatu siedliska.	w oddz.: 39a,h, 369b,d,g,i,j,l,r,s, 403Ai, 410b.
7.	Siedliska 9110	<p>Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez:</p> <p>1) stopniowe usuwanie w ramach prac gospodarczych gatunków obcych z drzewostanu, tak aby ich udział nie przekraczał 15 %,</p> <p>2) stopniowe usuwanie w ramach prac gospodarczych sosny pospolitej z drzewostanu tak aby jej udział nie przekroczył 10% w drzewostanie.</p>	<p>Części oddziałów: 29, 30, 39, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 101, 102, 147, 154, 155, 159, 390, 391, 396, 397, 402, 408, 409, 426, 427, 441.</p> <p>Gatunki obce geograficznie i ekologicznie należy usuwać tylko z obszarów zajętych przez kwaśną buczynę.</p>
		<p>Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez:</p> <p>1) stosowanie rębni złożonych z długim okresem odnowienia,</p> <p>2) pozostawienie w ramach każdej rębni na powierzchni manipulacyjnej ok. 5% powierzchni drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy). Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu,</p> <p>3) pozostawianie martwego drewna (naturalnie wydzielających się drzew) do osiągnięcia poziomu co najmniej 10 m³ /ha, o ile nie będzie to zagrażało bezpieczeństwu publicznemu,</p> <p>4) pozostawianie martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 5 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 5 sztuk/ha,</p> <p>5) stosowanie w odnowieniu buka, z możliwością zastosowania dębu szypułkowego lub sosny wyłącznie na powierzchniach gdzie nie odnawia się buk (do 10% powierzchni drzewostanu).</p>	<p>Wszystkie płaty siedliska.</p> <p>Części oddz.: 29, 30, 39, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 101, 102, 147, 154, 155, 159, 390, 391, 396, 397, 402, 408, 409, 426, 427, 441.</p>

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ¹⁾
1	2	3	4
6.	Siedliska 9160	<p>Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez stopniowe usuwanie w ramach prac gospodarczych gatunków obcych geograficznie z drzewostanu, tak aby ich udział nie przekraczał 1%.</p> <p>Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez stopniowe usuwanie sosny z drzewostanu w ramach prac gospodarczych zmierzające do osiągnięcia większej zgodności składu drzewostanu z warunkami siedliskowymi.</p> <p>Pozostawianie martwego drewna (naturalnie wydzielających się drzew) do osiągnięcia poziomu co najmniej 10 m³ /ha, o ile nie będzie to zagrażało bezpieczeństwu publicznemu.</p> <p>Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez pozostawianie martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 5 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm, pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 5 sztuk/ha.</p> <p>Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stosowanie rębni złożonych z długim okresem odnowienia, 2) pozostawienie w ramach każdej rębni na powierzchni manipulacyjnej ok. 5% powierzchni drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy). Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu, 3) odnawianie gatunkami właściwymi dla siedliska: lipą drobnolistną, dębem szypułkowym, z możliwym, mniejszym udziałem klonu zwyczajnego, klonu jaworu oraz dopuszczalnym udziałem drzew iglastych (sosna) w ilości nie przekraczającej 10% odnawianej powierzchni. 	Płaty siedliska tj. oddz.: 9i, 28b, 66f, 67a, 115i, 159j, 328c, 332f, 359k, 366Ak, 427c.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ¹⁾
1	2	3	4
7.	Siedlisko 91D0	<p>Stopniowe zamykanie sieci melioracyjnej poprzez dopuszczanie do naturalnych procesów zarastania i zamulania rowów, za wyjątkiem przeciwdziałania sytuacjom zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia.</p> <p>Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez wyłączenie z zabiegów gospodarczo - hodowlanych wszystkich płatów siedliska.</p>	Płaty siedliska tj. oddz.: 39h, 161c,s, 360i, 366Ad, 367d, 403Ah,i,l, 409i, 412g, 429j,l, 430g, 452t, 530n.
8.	Siedlisko 91E0	<p>Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez stopniowe usuwanie w ramach prac gospodarczych gatunków obcych geograficznie z drzewostanu tak, aby udział gatunków obcych geograficznie w drzewostanie nie przekraczał 1%.</p> <p>Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pozostawianie martwego drewna (naturalnie wydzielających się drzew) do osiągnięcia poziomu co najmniej 10 m³ /ha, o ile nie będzie to zagrażało bezpieczeństwu publicznemu. Nie dotyczy to działań mających na celu zachowanie ciągłości cieku wodnego (bieżąca konserwacja), 2) pozostawianie martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 5 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 5 sztuk/ha, 3) stosowanie rębni złożonych z długim okresem odnowienia, 4) pozostawienie w ramach każdej rębni na powierzchni manipulacyjnej ok. 5% powierzchni drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy). Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu, 5) odnawianie gatunkami drzew właściwymi dla typu siedliska. 	Płaty siedliska tj. oddz.: 9g, 10a,d, 11c, 13g, 27f,k, 28a, 29c,f,l, 30a, 36b, 37a, 47d, 116d, 147i, 159a, 351g, 359i,j, 360f, 366c,f, 366Aa,n, 369c,g, 369Ad, 371d, 374k, 397j, 425i, 428a,b,g, 430h,m, 431a,f, 432a, 437b, 438a, 439a, 441a, 443d, 452m,s, 518h, 519a, 530b,l.

1) – lokalizacja wyłączeń leśnych wg Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Dretyń na lata 2020-2029

Jezióra będące siedliskiem 3110 nie leżą na gruntach Nadleśnictwa Dretyń. W wyłączeniach sąsiadujących bezpośrednio z siedliskiem 3110 zaprojektowano cięcia uprzętające po rębni złożonej IIIAU (197g,j) z pozostawieniem pasa wokół siedliska. W pozostałych wyłączeniach zaprojektowano cięcia pielęgnacyjne lub pozostawiono je bez wskazań gospodarczych.

W pododdziałach w których występuje siedlisko 7110 nie zaprojektowano działań gospodarczych. W wyłączeniach sąsiadujących bezpośrednio z siedliskiem 7110 zaprojektowano rębnię złożoną IIA (402f, 408g) z pozostawieniem pasa wokół siedliska. W pozostałych wyłączeniach zaprojektowano cięcia pielęgnacyjne lub pozostawiono je bez wskazań gospodarczych.

W pododdziałach w których występuje siedlisko 7140 nie zaprojektowano działań gospodarczych. W wyłączeniach sąsiadujących bezpośrednio z siedliskiem 7140 zaprojektowano rębnie złożone IIA (154c, 408g), IIAU (411j), IIIAU (155b, 411g) oraz rębnię zupełną IB (411j). Przy ich projektowaniu uwzględniono pozostawienie pasa wokół siedliska. W pozostałych wyłączeniach zaprojektowano cięcia pielęgnacyjne lub pozostawiono je bez wskazań gospodarczych.

W wyłączeniach w których występują siedliska 3150, 3160 lub 7230 nie zaprojektowano działań gospodarczych. W wyłączeniach sąsiadujących bezpośrednio z tymi siedliskami zaprojektowano cięcia pielęgnacyjne lub pozostawiono je bez wskazań gospodarczych.

W pododdziałach w których występują leśne siedliska przyrodnicze zaplanowano cięcia pielęgnacyjne, rębnie złożone lub pozostawiono je bez wskazań gospodarczych. Działania te są zgodne z zapisami PZO.

➤ **odnośnie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Miasteckie Jeziora Lobeliowe” PLH220041**

Obszar SOO „Miasteckie Jeziora Lobeliowe” posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Nr 45 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 6 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Pom., 2013r., poz. 4713), zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 14 lutego 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Pom., 2017r., poz. 616).

Wybrane działania ochronne w obszarze PLH220041 „Miasteckie Jeziora Lobeliowe”

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ¹⁾
1	2	3	4
1.	Siedlisko 3110	<p>Dostosowanie gospodarki leśnej w zlewni do wymogów ochrony siedliska:</p> <p>a) zapobiegnięcie pogorszeniu parametru struktury i funkcji poprzez pozostawienie wyłącznie do naturalnej sukcesji drzewostanu w pasie 30 m od granicy misy jeziora tj. od linii granicy między utworami hydrogenicznymi a mineralnymi na powierzchni terenu,</p> <p>b) zapobiegnięcie pogorszeniu parametru struktury i funkcji poprzez utworzenie pasa o szerokości 30 m od granicy misy jeziora tj. od linii granicy między utworami hydrogenicznymi a mineralnymi na powierzchni terenu, który będzie użytkowany co najwyżej rębnią częściową lub stopniową, w szczególności z zastosowaniem cięć przerębowych, a z wykluczeniem cięć zupełnych,</p> <p>c) przebudowa drzewostanów do zgodnych z siedliskiem, sukcesywne usuwanie świerka w ramach zabiegów pielęgnacyjnych,</p> <p>d) pozyskiwanie drewna w oparciu o rębnie złożone,</p> <p>e) zrywka drewna środkami nasiębiernymi po wcześniej wyznaczonych szlakach zrywkowych lub innymi środkami, w okresie zimowym przygotowanie gleby pod odnowienie, po warstwicach.</p>	<p>Pas 30 m wokół jeziora Smołowego w oddz. 295g,i,j,k,l,o,r; nie dotyczy części poddz. 295f.</p> <p>Pas 30 m wokół Jeziora Skąpe w oddz. 280i,k,l,m, 281a,f,h, 282a, 283a,d,f, 284a,c,d, 285a,c,d,g, 286a,d, 287a,b, 290a,c, 293h, 294a,b,f, 294Aa,b,l,m.</p> <p>Pas 30 m wokół Jeziora Skąpe w oddz. 280i,k,l,m, 281a,f,h, 282a, 283a,d,f, 284a,c,d, 285a,c,d,g, 286a,d, 287a,b, 290a,c, 293h, 294a,b,f, 294Aa,b,l,m.</p> <p>Zlewnia bezpośrednia jeziora Smołowego (do 200m od brzegu), z wyłączeniem pasa 30 m wokół zbiornika; pas 100m wokół jeziora Skąpe.</p>
2.	Siedliska 7110, 7120, 7140	<p>Dostosowanie gospodarki leśnej w zlewni do wymogów ochrony siedliska poprzez utworzenie wokół torfowiska pasa o szerokości nie mniej niż 10 m drzewostanu użytkowanego co najwyżej przedrębnie lub pozostawionego bez użytkowania, a w pasie o szerokości od 10 do 50 m od granicy torfowiska – użytkowanego rębnią częściową lub stopniową, w szczególności z zastosowaniem cięć przerębowych, a z wykluczeniem cięć zupełnych</p>	<p>Otoczenie płatów siedliska. Części oddz.: 280a,b,d, 287c, 288c, 289a,b, 290a, 292c,d,f, 293j,n, 295b,h, 296c,d.</p>
3.	Siedliska 9110	<p>Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem potrzeb ochrony siedliska:</p> <p>a) zwiększenie ilości martwego drewna poprzez</p>	<p>Części oddz.: 277i, 278i, 280g,k,m, 281b,d,h, 282a,b,c,d, 283a,b,d,f, 284a,b,c,f, 285b,f, 286a,d,f,i, 287b,c, 288b,f, 290a,c,f, 292a,d,f,</p>

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ¹⁾
1	2	3	4
		<p>pozostawianie obumierających i martwych buków do całkowitego rozkładu,</p> <p>b) pozostawianie fragmentów drzewostanu lub grup drzew do naturalnej śmierci (5% miąższości drzewostanu w każdym wydzieleniu),</p> <p>c) stopniowe usuwanie gatunków obcych (daglezja, świerk itp.) w ramach zabiegów pielęgnacyjnych,</p> <p>d) kształtowanie docelowego składu gatunkowego drzewostanów w postaci czysto bukowego, z domieszką wyłącznie dębu i tolerancją sosny do 20% udziału miąższościowego (wyłącznie w miejscach trudnych, gdzie nie odnawiają się inne gatunki) oraz niewielkiego udziału gatunków lekkonasiennych (brzoza, osika),</p> <p>e) zrywka drewna środkami nasiębiernymi, po wcześniej wyznaczonych szlakach zrywkowych lub zimą.</p>	293a,b,c,j,k,n, 294a, 295b.
4.	Siedlisko 91D0	<p>Dostosowanie gospodarki leśnej w zlewni do wymogów ochrony siedliska poprzez:</p> <p>a) zapobiegnięcie pogorszeniu parametru struktury i funkcji poprzez wykorzystanie naturalnej sukcesji w najlepiej zachowanych i dobrze uwodnionych płatach,</p> <p>b) zwiększenie ilości martwego drewna poprzez pozostawianie obumierających i martwych drzew do całkowitego rozkładu,</p> <p>c) pozostawianie fragmentów drzewostanu lub grup drzew do naturalnej śmierci (5% miąższości drzewostanu),</p> <p>d) usunięcie gatunków geograficznie i ekologicznie obcych (świerk, daglezja), przy okazji planowych zabiegów związanych z hodowlą lasu lub pozyskaniem drewna</p>	Płaty siedlisk w poddz.: 290d; 291d; 295a,g; 296Ai.

1) – lokalizacja wyłączeń leśnych wg Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Dretyń na lata 2020-2029

Jezióra będące siedliskiem 3110 nie leżą na gruntach Nadleśnictwa Dretyń. W wyłączeniach sąsiadujących bezpośrednio z siedliskiem 3110 zaprojektowano rębnie złożone IIAU (281f, 287b), IIB (283d,f, 284c, 287a), IIBU (280l, 284a,d), IIIB (294b) oraz IVD (285d) z pozostawieniem pasa wokół siedliska. W pozostałych wyłączeniach zaprojektowano cięcia pielęgnacyjne lub pozostawiono je bez wskazań gospodarczych.

W pododdziałach w których występuje siedlisko 7110, 7120, 7140 nie zaprojektowano działań gospodarczych. W wyłączeniach sąsiadujących bezpośrednio z tymi siedliskami zaprojektowano rębnie złożone IIA (280d), IIB (295b), IIIAU (296c), IIIB (289b, 295h), IIIBU (288c). Przy ich projektowaniu uwzględniono pozostawienie pasa wokół siedliska. W pozostałych wyłączeniach zaprojektowano cięcia pielęgnacyjne lub pozostawiono je bez wskazań gospodarczych.

W pododdziałach w których występują leśne siedliska przyrodnicze zaplanowano cięcia pielęgnacyjne, rębnie złożone lub pozostawiono je bez wskazań gospodarczych. Działania te są zgodne z zapisami PZO.

➤ **odnośnie użytków ekologicznych:**

Użytki podlegają ochronie czynnej, obowiązują zakazy określone w art. 45 ustawy o ochronie przyrody, w tym:

- niszczenie, uszkodzenie lub przekształcanie obiektu lub obszaru;
- wykonywanie prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwszstormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkodzenia i zanieczyszczanie gleby;
- dokonywanie zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowanie, zasypywanie i przekształcanie naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych;
- wylewanie gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- wydobywanie do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- umyślne zabijanie dziko występujących zwierząt, niszczenie nor, lęgówisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywanie czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- zbiór, niszczenie oraz uszkodzenie roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- umieszczanie tablic reklamowych.

➤ **odnośnie pomników przyrody:**

- przestrzeganie zakazów wprowadzonych rozporządzeniem wojewody lub uchwałą rady gminy w sprawie ustanowienia odpowiedniego obiektu;
- właściwe oznakowanie obiektów w terenie;
- uzgodnienia ewentualnych działań ochronnych z właściwym organem (Radą Gminy lub Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska).

8.6. Metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków

W celu ochrony rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków flory i fauny oraz ich siedlisk należy:

a) w stosunku do roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową:

- stanowiska cennych gatunków nanieść na odpowiednie mapy (np. szkice powierzchni manipulacyjnej), a w razie potrzeby zaznaczyć w terenie,
- działania gospodarcze na stanowiskach cennych gatunków lub w bezpośrednim otoczeniu prowadzić w sposób niezagrażający trwaniu populacji (np. poprzez pozostawianie biogrup na zrębach, wytyczenie szlaków zrywkowych z ominięciem występujących płatów cennej flory),
- nowe stanowiska cennej roślinności w odpowiedni sposób katalogować i kartować (np. uzupełniając kronikę w programie ochrony przyrody),
- przeprowadzać szkolenia pracowników z rozpoznawania cennych gatunków;

b) w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową:

- przestrzegać zasad podanych w rozdziale „Kształtowanie stosunków wodnych”, które pozwolą zachować we właściwym stanie zbiorniki będące miejscem rozrodu płazów i gadów,
- przestrzegać sposobów gospodarowania w pobliżu zbiorników wodnych stanowiących potencjalne miejsca bytowania wielu gatunków ptaków,
- pozostawiać w starszych drzewostanach drzewa martwe i obumierające, które będą stanowić potencjalne miejsca gniazdowania ptaków dziuplastych,
- w drzewostanach stanowiących miejsca bytowania żurawia wszelkie prace gospodarcze wykonywać poza okresem lęgowym (tj. z wyłączeniem miesięcy III-VII);

- przestrzegać zaleceń mających na celu zapobieganie lub ograniczenie niektórych negatywnych oddziaływań w stosunku do wybranych gatunków fauny:
  - **czerwończyk nieparek** – w chwili obecnej najlepszym sposobem ochrony tego motyla jest utrzymanie w odpowiednim stanie jego środowiska bytowania poprzez ekstensywnie prowadzoną gospodarkę rolną i leśną; nie ma potrzeby ochrony czynnej gatunku;
  - **załotka większa** – stanowisko tej ważki zlokalizowano na stawie oraz w drzewostanie w pobliżu niewielkiego jeziora, dlatego też ochrona powinna dotyczyć głównie zbiornika wodnego i jego otoczenia; należy wprowadzić zakaz intensywnego użytkowania wędkarskiego, tzn. zarybiania, zanęcania i podkarmiania oraz zmiany stosunków wodnych, tzn. np. niepogłębiania rowów itp.;
  - **kumak nizinny** – zachowanie niewielkich bagienek, na których stwierdzono stanowiska, zapobieganie ich dewastacji i wysychania, powstrzymanie spontanicznych niekorzystnych zmian powodowanych naturalną sukcesją i zarastaniem;
  - **traszka grzebieniasta** – zachowanie niewielkich bagienek, na których stwierdzono stanowiska, utrzymanie właściwych stosunków wodnych, aby nie doprowadzić do odwodnienia;
  - **bóbr europejski i wydra** – na terenie Nadleśnictwa występują w jeziorach i rzekach, a więc nie wymagają szczególnych działań ochronnych ze strony Nadleśnictwa;
  - **nietoperze** – wyznaczenie stref ochronnych zimowisk (pomieszczenia i kryjówki), w których w ciągu 3 kolejnych lat choć raz stwierdzono występowanie ponad 200 osobników;
  - **bocian biały** – ochrona gniazd oraz minimalizacja najczęstszych przyczyn śmierci, zachowanie siedlisk i miejsc żerowania;
  - **dzięcioł średni** – pozostawiać drzewa dziuplaste i obumierające w świetlistych, starych drzewostanach głównie liściastych, a także mniejszych zadrzewieniach śródpolnych, starych parkach, sadach i alejach;
  - **dzięcioł czarny** – pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających w drzewostanach, głównie iglastych, wieszanie odpowiednich skrzynek lęgowych w miejscach występowania;
  - **gąsiorek** – zachować istniejące lub zakładać nowe zadrzewienia śródpolne i utrzymać w nich kolczaste krzewy;

- **zimorodek** – zachowanie miejsc przebywania, którymi najczęściej są czyste, śródlądowe wody (rzeki i strumienie oraz brzegi jezior i stawów) o stromych brzegach;
- **żuraw** – zachowanie miejsc rozrodu, którymi najczęściej w warunkach Nadleśnictwa są bagna i torfowiska; nie należy zmieniać stosunków wodnych w miejscach występowania gatunku;

c) odnośnie stref ochrony:

- dla gatunków ptaków, które gniazdują na terenach zarządzanych przez Nadleśnictwo:
  - **bielik** – przestrzegać zakazu przebywania osób, z wyjątkiem osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą; należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (1.01 – 31.07), niezbędne prace wykonywać poza tym okresem;
  - **orlik krzykliwy** – przestrzegać zakazu przebywania osób, z wyjątkiem osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą; należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (1.03 – 31.08), niezbędne prace wykonywać poza tym okresem;
- dla gatunków gadów, dla których wyznaczono strefy w Nadleśnictwie:
  - **żółw błotny** – zakaz przebywania ludzi z wyjątkiem osób sprawujących zarząd i nadzór, wycinania drzew lub krzewów bez zezwolenia, dokonywania zmian stosunków wodnych, wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji; należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (15.03 – 31.10), niezbędne prace wykonywać poza tym okresem;
- dla gatunków, które prawdopodobnie występują na terenach zarządzanych przez Nadleśnictwo:
  - **bocian czarny** – po zlokalizowaniu gniazda wyznaczyć strefy ochrony, w strefie całorocznej wyłączyć drzewostany z użytkowania;
  - **wilk** - po zlokalizowaniu nor wyznaczyć strefy ochrony, w strefie całorocznej wyłączyć drzewostany z użytkowania.

8.7. Ochrona siedlisk przyrodniczych

8.7.1. Chronione siedliska leśne

Główne zasady postępowania na siedliskach chronionych, to:

- zrównoważenie funkcji gospodarczej lasu z funkcją przyrodniczą,
- wszelkie działania na siedliskach w „stanie uprzywilejowanym/wzorcowym – A” powinny zmierzać do zachowania tego stanu,
- podniesienie w trakcie kształtowania kolejnego pokolenia drzew stopnia zachowania siedlisk przynajmniej o jeden stopień (dotyczy to szczególnie siedlisk w stanie silnie zniekształconym „C”, których renaturyzacja bez interwencji człowieka może trwać bardzo długo),
- całkowita rezygnacja z celowego użytkowania lasu na siedliskach skrajnie ubogich pod względem troficznym, których ilość i powierzchnia w danym nadleśnictwie jest niewielka lub bardzo mała; pozyskanie drewna może być prowadzone przy zabiegach ochronnych (np. usuwanie nadmiaru osobników brzoźowych w Bb).

Celem zabiegów pielęgnacyjnych powinno być:

- stworzenie najodpowiedniejszych dla danych warunków siedliskowych:
  - struktury drzewostanu,
  - składu gatunkowego,
  - zróżnicowania wieku,
  - ukształtowania koron,
  - budowy warstwowej drzewostanu;
- poprawa stanu zdrowotnego i sanitarnego drzewostanów, zwłaszcza o niewłaściwym składzie gatunkowym (monokultury).

Cięcia rębne

Cięcia rębne powinny wynikać z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia lub wprowadzenia pożądaných gatunków drzew i krzewów. Należy dobrać rodzaj rębni najbardziej zbliżonej do naturalnych procesów rozwojowych drzewostanu w danych warunkach

siedliskowych i klimatycznych. Użytkowanie nie może spowodować zaniku określonego typu siedliska i zmniejszenia jego powierzchni.

Trzebieże

Podczas wykonywania trzebieży należy odsłaniać powstające stożki odnowieniowe. Niektóre zabiegi trzebieżowe należy wykonywać pod kątem ochrony gatunków runa leśnego. Stopniowo eliminować gatunki niezgodne z siedliskiem i obce geograficznie.

Odnowienia, zalesienia, poprawki, uzupełnienia i dolesienia

Podstawą prac odnowieniowych, zalesieniowych, poprawek, uzupełnień i dolesień powinny być przyjęte przez Komisję Założeń Planu docelowe składy gatunkowe drzewostanów dojrzałych (typy drzewostanów) oraz wyjściowy, orientacyjny skład gatunkowy upraw.

Typy drzewostanów, orientacyjne składy gatunkowe upraw oraz sposoby zagospodarowania dla typów siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Dretyń przedstawia tabela:

Typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych występujących w Nadleśnictwie

Typ siedl. lasu	Kod Natura 2000	TD		Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia	Sposób zagospodarowania
		gatunki główne		uszlachetniające (produkcyjne)	pomocnicze (pielęgnacyjne, biocenotyczne)		
1	2	3		4	5	6	7
Bb	91D0*	So		Brz		So 90, Brz 10	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu
BMśw	9110	SoBk		Db	Kl, Os, Jrz	Bk 60, So 30, Db i in. 10	Rębnie złożone II / III / IV
	9130	SoBk		Db	Kl, Lp, Jrz, Gb	Bk 60, So 30, Db i in. 10	
	9190	Db		So, Brz	Bk, Os	Db 80, So i in. 20	
	9190	BkDb		So, Brz	Kl, Os, Jrz	Db 40, Bk 30, So i in. 30	
BMw	9190	SoDb		Brz, Bk	Kl, Ol, Os, Jrz	Db 50, So 30, Bk i in.20	Rębnie złożone II / III / IV
	9190	Db		So, Brz	Ol, Os	Db 80, So i in. 20	
	9190	BkDb		So, Brz	Kl, Os, Jrz	Db 40, Bk 30, So i in. 30	
BMb	91D0*	SoBrz		Św	Ol	Brz 60, So 30, Św i in.10	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu
	91D0*	So		Brz		So 90, Brz 10	
	91D0*	Brz		So		Brz 90, So 10	

Typ siedl. lasu	Kod Natura 2000	TD		Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia	Sposób zagospodarowania
		gatunki główne		uszlachetniające (produkcyjne)	pomocnicze (pielęgnacyjne, biocenotyczne)		
1	2	3		4	5	6	7
LMśw	9110	Bk		Db, So, Brz, Md	Kl, Jw, Os	Bk 80, Db i in. 20	Rębnie złożone II / III / IV
	9130	Bk		Db, Lp, Gb, Brz, Md	Kl, Jw, Os	Bk 80, Db i in. 20	
	9160	GbDb		Bk, So, Lp, Brz, Jw, Md	Kl, Os	Db 50, Gb 30, Bk i in. 20	
	9160	BkDb		Gb, So, Lp, Brz, Jw, Md	Kl, Os	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20	
	9160	Db		Bk, So, Gb, Lp, Brz, Jw, Md	Kl, Os	Db 70, Bk i in. 30	
	9190	Db		Bk, So, Brz, Os, Md	Gb, Lp, Kl	Db 80, So i in. 20	
	9190	BkDb		So, Brz, Os, Md	Kl, Gb	Db 50, Bk 30, So i in. 20	
LMw	9110	Bk		Db, So, Ol	Jw, Kl, Lp	Bk 80, Db i in. 20	Rębnie złożone II / III / IV
	9160	GbDb		Bk, Brz, Os	Kl, Gb, Lp, Os	Db 60, Gb 30, Bk i in. 10	
	9160	BkDb		Gb, Lp, Brz, Jw	Kl, Os	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20	
	9160	Db		Gb, Bk, Brz, Ol, Os	Lp, Kl	Db 80, Gb i in. 20	
	9190	BkDb		So, Brz, Os	Kl, Gb	Db 50, Bk 30, So i in. 20	
	9190	Db		So, Brz, Ol	Kl, Os	Db 80, So i in. 20	
LMb	91D0*	SoBrz		Ol	Ol	Brz 60, So 30, Ol i in. 10	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu
	91D0*	Brz		So		Brz 90, So 10	
Lśw	9110	Bk		Db, So, Md	Jw, Kl, Lp	Bk 90, Db i in. 10	Rębnie złożone II / III / IV
	9110	DbBk		So, Lp, Md	Jw, Czur, Jb, Gr	Bk 70, Db i in. 30	
	9130	Bk		Db, Gb, Md	Jw, Lp, Czur, Jb, Gr	Bk 80-90, Db i in. 10-20	
	9160	GbDb		Bk, Lp, Md	Jw, Czur, Gr, Jb	Db 50, Gb 30, Lp i in. 20	
	9160	Db		Gb, Bk, Lp, Md	Jw, Czur, Jb, Gr	Db 80, Gb i in. 20	
	9160	GbBk		Db, Lp, Md	Jw, Czur, Jb, Gr	Bk 50, Gb 30, Lp i in. 20	
	9160	BkDb		Gb, Lp, Md	Jw, Czur, Jb, Gr	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20	
	9160	LpDb		Gb, Bk, Md	Jw, Czur, Jb, Gr	Db 50, Lp 30, Gb i in. 20	
	9190	BkDb		So, Brz, Os, Md	Kl, Gb	Db 60, Bk 30, Jw. i in. 10	
	9190	Db		Bk, So, Brz, Os, Md	Gb, Lp, Kl	Db 80, Bk i in. 20	
9190	DbBk		Gb, Lp, Md	Jw, Czur, Jb, Gr	Bk 50, Db 30, Jw. i in. 20		
OI	91E0*	Ol		Js, Wz, Gb	Kl, Lp	Ol 90, Js i in. 10	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu
	91E0*	Ol**		Js	Kl, Lp	Ol 90, Js i in. 10	
OIJ	91E0*	OIJs		Brz, Św, Db, Wz	Kl, Lp	Js 40, Ol 40, Brz i in. 20	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu
	91E0*	JsOl		Brz, Wz	Kl, Lp	Ol 60, Js 30, Brz i in. 10	
	91E0*	Ol		Js, Wz	Kl, Lp	Ol 80, Js i in. 20	

9160 - Grab należy wprowadzić w zmieszaniu grupowym i kępowym. Dopuszcza się wprowadzenie grabu w późniejszych fazach rozwojowych drzewostanu.

* - siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

** - źródłiskowe lasy olszowe na niżu

W odnowieniach przyjmować następującą kolejność postępowania: samosiew, siew, sadzenie. Może zachodzić potrzeba wykorzystania w jednym drzewostanie wszystkich wymienionych sposobów. Należy zwrócić uwagę na wykorzystanie mikrosiedlisk i odpowiedni do nich dobór gatunków.

We wszystkich fazach rozwojowych drzewostanu, przy wykonywaniu zabiegów pielęgnacyjnych, starać się stwarzać korzystne warunki do odnowienia naturalnego.

Wykonując prace hodowlane na leśnych siedliskach chronionych należy kierować się następującymi zasadami:

- podstawą prac odnowieniowych, zalesieniowych, poprawek i uzupełnień jest określony dla każdego siedliska przyrodniczego docelowy skład gatunkowy;
- w pielęgnacji upraw należy preferować gatunki właściwe dla siedliska;
- chronić i pielęgnować odnowienia naturalne;
- charakter i intensywność zabiegów pielęgnacyjnych powinny wynikać z potrzeby ochrony siedliska i dążenia do ukształtowania struktury i składu drzewostanu zgodnego z siedliskiem, charakterystycznego dla danego zespołu leśnego;
- powstające luki i przerzedzenia należy wykorzystywać dla odnowienia naturalnego lub sztucznych gatunków charakterystycznych i typowych dla danego zespołu leśnego;
- preferować odnowienie naturalne gatunków domieszkowych;
- chronić cenne domieszki;
- cięcia odnowieniowe wykonywać tylko w przypadku koniecznej przebudowy, konieczności odsłaniania istniejących, wartościowych i zgodnych z siedliskiem odnowień naturalnych lub starości drzewostanu;
- starać się o zachowanie dłuższego okresu przebudowy drzewostanu;
- w odniesieniu do lasów bukowych o uproszczonej strukturze wiekowo-gatunkowej należy wprowadzać naturalne gatunki domieszkowe (w zależności od żyzności gleb): grab, dąb szypułkowy i bezszypułkowy, jawor, lipa drobnolistna, czereśnia ptasia;

- z uwagi na niszczenie runa nie stosować kruszarek do gałęzi;
- realizując ogólną zasadę trwałości szaty leśnej należy dążyć do wytworzenia dolnego piętra lub podszytu (z wyjątkiem siedlisk ubogich), o ile nie występują one naturalnie.

Postępowanie z gatunkami obcego pochodzenia

Z ekologicznego punktu widzenia obecność w lasach gatunków obcych nie jest pożądana, chociaż nie zawsze jednoznacznie szkodliwa, mając na myśli produkcyjny aspekt gospodarki leśnej. Jednak gospodarka leśna ma również na celu zrównoważone zarządzanie środowiskiem, co przy wprowadzaniu gatunków obcego pochodzenia nie jest realizowane.

Obce, ekspansywne gatunki drzew: robinia akacjowa, dąb czerwony, czeremcha amerykańska powinny być stopniowo eliminowane z drzewostanów.

Zalecenia do prowadzenia działań hodowlanych na leśnych siedlisk przyrodniczych:

➤ Kwaśne buczyny niżowe (kod siedliska 9110)

- podczas wykonywania czyszczeń późnych i trzebieży popierać buka i dęby,
- w drzewostanach rębnych i starszych stosować rębnię częściową, gniazdową lub stopniową, w zależności od ilości i jakości buka zdolnego do odnowienia naturalnego,
- pozostawiać drewno martwe,
- dopuszcza się uzupełnianie samosiewów bukowych w końcowej fazie cięć odsłaniających oraz po cięciu uprzątającym poprzez wysadzanie buka w celu zwiększenia udziału tego gatunku w składzie drzewostanu,
- należy zaznaczyć, że w buczynie pojedyncze, stare drzewa iglaste mogą mieć znaczenie dla populacji cennych gatunków ptaków (dziuple);

➤ Żyzne buczyny niżowe (kod siedliska 9130)

- podczas wykonywania czyszczeń późnych i trzebieży popierać buka,
- jednostkowy udział gatunków iglastych można pozostawić, jeśli nie jest przeszkodą dla wzrostu młodego pokolenia buka i dębów,
- obecność substratów gliniastych i gleb brunatnych jest podstawą do nieco większego udziału dębów niż udział jednostkowy,
- dopuszcza się uzupełnianie samosiewów bukowych w końcowej fazie cięć odsłaniających oraz po cięciu uprzątającym poprzez wysadzanie buka w celu zwiększenia udziału tego gatunku w składzie drzewostanu,

- w starszych klasach wieku protegowanie buka i dębu bezszypułkowego oraz szypułkowego, jeśli pojawiają się w sposób naturalny,
- ewentualne luki – odnowić (jeśli konieczne, to poszerzyć) bukiem i dębem, z pozostawieniem części gatunków lekkonasiennych (jako osłona lub podgon, głównie dębu),
- luki nie spełniające wymagań ekologicznych gatunków głównych i domieszkowych pozostawić do naturalnej sukcesji,
- w drzewostanach rębnych i starszych stosować rębnię II, III, IV, które stwarzają możliwości wykorzystania odnowień naturalnych, ich inicjowania i odnowień sztucznych,
- pozostawiać drewno martwe;

➤ **Grąd subatlantycki (kod siedliska 9160)**

- dostosowanie składu gatunkowego grądów do panujących warunków siedliskowych, z racji silnych możliwości regeneracyjnych, należy przeprowadzać przy możliwie maksymalnym wykorzystaniu potencjału regeneracyjnego istniejących fitocenz,
- przy pielęgnacji, jak i odnowieniu rębniami złożonymi, należy dążyć do tworzenia struktury wielopiętrowej i wielogeneracyjnej, przy szczególnej ochronie pietra grabowego,
- w drzewostanach podlegających użytkowaniu rębniemu należy zwrócić uwagę na możliwość wprowadzenia dębu szypułkowego i bezszypułkowego,
- użytkować rębniami II, III, IV, z wprowadzeniem na gniazda i przestrzenie międzygniazdowe dębów,
- na powierzchni międzygniazdowej wykorzystać w sposób umiarkowany odnowienia naturalne buka,
- ściśle kontrolować udział grabu, szczególnie na etapie uprawy i młodnika, aby nie zagłuszał odnowień dębu,
- grab wprowadzać w zmieszaniu grupowym lub drobnokępowym,
- do tworzenia drugiego pietra , na siedliskach żyzniejszych, nadaje się również lipa,
- pozostawiać drewno martwe;

➤ **Kwaśne dąbrowy (kod siedliska 9190)**

- w przypadku zniekształcenia, proces kształtowania prawidłowej struktury siedliska powinien polegać na wprowadzeniu do drzewostanów młodszych klas wieku (do IIIa) gatunków liściastych,
- w drzewostanach rębnych oraz bliskorębnych, jeśli powstanie możliwość sztucznego wprowadzenia dębu bezszypułkowego lub buka w powstałych lukach, należy to wykorzystać, jako początek procesu przebudowy,
- w drzewostanach przewidzianych do użytkowania rębego stosować rębnię II, III lub IV;
- pozostawiać drewno martwe;

➤ **Brzezina bagienna (kod siedliska 91D0-1)**

- nie pogarszać stosunków wodnych,
- wyłączyć z użytkowania rębego,
- w fitocenozach ze znacznym udziałem sosny należy zredukować jej udział i preferować brzozę omszoną,
- w drzewostanach zniekształconych z panującym świerkiem należy zredukować jego udział do ilości jednostkowych,
- samorzutnie powstające biogrupy złożone z gatunków właściwych zbiorowisku, szczególnie młodego pokolenia, należy wspierać w trakcie czyszczeń i trzebieży,
- spontaniczne pojawianie się brzoź, rzadziej sosny, należy uznać za początek przyszłego składu botanicznego drzewostanu, a działania związane z przebudową należy prowadzić pod kątem protegowania tych gatunków,
- w przypadku wkraczania świerka do podszytu i drzewostanu należy go usuwać całkowicie lub utrzymać w ilości nie większej niż 20%,
- wskazane jest usuwanie lub ograniczanie świerka z bezpośredniego otoczenia brzezin, celem zapobieżenia jego samorzutnego rozprzestrzeniania się,
- należy pamiętać, że trudno uzyskać poprawę struktury i składu tego zbiorowiska zabiegami hodowlanymi, gdyż zmianie ulega trofia gleb,
- pozostawiać drewno martwe;

➤ **Sosnowy bór bagienny (kod siedliska 91D0-2)**

- nie pogarszać stosunków wodnych,
- wyłączyć z użytkowania rębego,
- pozostawiać drewno martwe;

➤ **Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe, jesionowe i olsy źródliskowe (kod siedliska 91E0)**

- podtyp „źródliskowe lasy olszowe” należy wyłączyć z użytkowania rębego,
- łąg jesionowo-olszowy – zapobiegać przesuszeniu siedliska oraz stagnacji wody,
- pozostawiać drewno martwe;

8.7.2. Chronione siedliska nieleśne

Zalecenia dla siedlisk nieleśnych opracowano na podstawie publikacji „Natura 2000 – Niezbędnik leśnika”, wydanej przez Klub Przyrodników w 2008 r. Rekomendacje zawarte w tej publikacji poddano niewielkim modyfikacjom, dostosowując je do warunków siedliskowych Nadleśnictwa Dretyń.

➤ **Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (kod siedliska 3150)**

- nie wydzierżawiać do intensywnej hodowli ryb, choć można wydzierżawiać do ekstensywnych zarybień na cele wędkarskie,
- zachować ostrożność w udostępnianiu do rekreacji,
- nie odprowadzać wody z systemów melioracyjnych, zamknąć takie odprowadzenia, jeżeli istnieją,
- pozostawiać biogrupy o szerokości ok. 2 wysokości drzewostanu od brzegu;

➤ **Jeziorka dystroficzne (kod siedliska 3160)**

- nie wydzierżawiać do hodowli ryb,
- nie udostępniać do wędkowania,
- nie odprowadzać wody z systemów melioracyjnych, zamknąć takie odprowadzenia, jeżeli istnieją;

- **Torfowiska wysokie, wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, przejściowe i trzęsawiska (kody siedlisk 7110, 7120, 7140)**
  - nie zalesiać,
  - nie odwadniać, nie konserwować rowów odwadniających,
  - rozważyć zablokowanie rowów odwadniających,
  - nie planować zbiorników retencyjnych,
  - przy krawędzi torfowiska pozostawiać biogrupy o szerokości ok. 2 wysokości drzewostanu;

- **Nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzowisk i mechowisk (kod siedliska 7230)**
  - nie odwadniać, nie konserwować rowów odwadniających,
  - rozważyć zablokowanie rowów odwadniających,
  - nie planować zbiorników retencyjnych,
  - nie wykonywać cięć zupełnych na ok. 2 wysokości drzewostanu od krawędzi torfowiska,
  - nie podejmować działań ochronnych bez opinii specjalisty.

9. ADRESY ORGANÓW, JEDNOSTEK

I ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH ZAJMUJĄCYCH SIĘ OCHRONĄ PRZYRODY

1. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku,
ul. Chmielna 54/57, 80-748 Gdańsk;
2. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku, Wydział Spraw Terenowych
ul. Jana Pawła II 1, 76-200 Słupsk;
3. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie,
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa;
4. Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku,
ul. Polanki 51, 80-308 Gdańsk;
5. Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk;
6. Liga Ochrony Przyrody, Zarząd Okręgowy w Słupsku,
ul. Al. Sienkiewicza 19/25, 76-200 Słupsk;
7. Klub Przyrodników, ul. 1 Maja 22, 66-200 Świebodzin;
8. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
w Gdańsku, ul. Rybaki Górne 8, 80-861 Gdańsk;
9. Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
w Gdańsku, ul. Trakt Św. Wojciecha 293, 80-001 Gdańsk - Lipce;
10. Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
w Gdańsku, Delegatura w Słupsku, ul. Karola Kniaziewicza 30, 76-200 Słupsk;
11. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Gdańsku
ul. Dyrekcyjna 2-4, 80-852 Gdańsk;
12. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Gdańsku, Delegatura w Słupsku
ul. Stefana Jaracza 6, 76-200 Słupsk;
13. Starostwo Powiatowe w Słupsku, Wydział Środowiska i Rolnictwa,
ul. Szarych Szeregów 14, 76-200 Słupsk;
14. Starostwo Powiatowe w Bytowie, Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa,
ul. ks. dr. Bolesława Domańskiego 2, 77-100 Bytów.

10. MAPY PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY

W ramach „Programu ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Dretyń” opracowano mapy przeglądowe:

- walorów przyrodniczo-kulturowych,
- siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000.

11. LITERATURA

1. Czarnecka H. [red.]: Atlas podziału hydrograficznego Polski, IMGW, Warszawa 2005.
2. Kapuściński R., Zadura J.: Edukacja przyrodnicza i leśna w Lasach Państwowych, GDLP, Warszawa 2007.
3. Kondracki J.: Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa 2002.
4. Makomaska-Juchiewicz M., Perzanowska J.: Ogólne zalecenia dla ochrony typów siedlisk oraz gatunków zwierząt (poza ptakami) i roślin wymienionych w załącznikach I i II Dyrektywy Siedliskowej, przewidywane na terenach Specjalnych Obszarów Ochrony sieci Natura 2000 w Polsce, <http://natura2000.mos.gov.pl>.
5. Matuszkiewicz J.M.: Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa 2008.
6. Matuszkiewicz W., Faliński J.B., Kostrowicki A.S., Matuszkiewicz J.M., Olaczek R., Wojterski T.: Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300 000, Arkusz A1, IGiPZ PAN, Warszawa 1995.
7. Nawrot M.: Operat glebowo-siedliskowy Nadleśnictwa Dretyń, Szczecinek 1998.
8. Pawlaczyk P.: Natura 2000 – Niezbędnik leśnika, Klub Przyrodników, Świebodzin 2008.
9. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 – MŚ, Warszawa 2008.
10. Program Ochrony Środowiska (POŚ) dla Powiatu Bytowskiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025.
11. Program Ochrony Środowiska (POŚ) dla Powiatu Słupskiego na lata 2014 – 2017 z perspektywą do 2021 roku.
12. Program Ochrony Środowiska (POŚ) Województwa Pomorskiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025.
13. Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Dretyń na okres od 1.01.2010 do 31.12.2019 r., BULiGL, Szczecinek 2010.
14. Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Dretyń na lata 2010 – 2019, Nadleśnictwo Dretyń 2010.
15. Raport o stanie środowiska w województwie pomorskim w 2017 roku, WIOŚ, Gdańsk 2018.
16. Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Dretyń na posiedzenie Komisji Założeń Planu do opracowania Programu Ochrony Przyrody, Nadleśnictwo Dretyń 2017.
17. Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie zachodniopomorskim, WIOŚ, Szczecin 2016.
18. Siedliskowe podstawy hodowli lasu, GDLP, Warszawa 2004.

19. Światowa Czerwona Lista Gatunków Zagrożonych (Red List of Threatened Species) – IUCN 2008.
20. Trampler T. [red.]: Regionalizacja przyrodniczo - leśna na podstawach ekologiczno – fizjograficznych, PWRiL, Warszawa 1990.
21. „Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych na dzień 1 stycznia 2018 r.” – BULiGL, Sękocin Stary 2019.
22. Zasady hodowli lasu – Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, Warszawa 2011.
23. Zestawienie występowania i zwalczania szkodników lasu w Nadleśnictwie Dretyń – Zespół Ochrony Lasu, Szczecinek 2019.
24. Zestawienie inwentaryzacji zwierzyny łownej wg stanu na 10.03.2019 r., Nadleśnictwo Dretyń 2019.
25. Zdjęcia: K. Rydel, K. Sokal, M. Kowalski – N. Dretyń.

12. ZAŁĄCZNIKI

12.1. Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Dretyń

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
REZERWATY							
„Jezioro Smołowe”							
1.	Lokalizacja w podrozdziale 3.1.1.	-	-	-	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220041	-
Działania zgodne z planem ochrony rezerwatu							
Otulina rezerwatu „Jezioro Smołowe”							
1.	11-08-1-04-295 -f -00	1,98	D-STAN	TP	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220041	-
2.	11-08-1-04-295 -g -00	0,53	D-STAN	TP		PLH220041	-
3.	11-08-1-04-295 -i -00	4,21	D-STAN	TP		PLH220041	-
4.	11-08-1-04-295 -j -00	9,30	D-STAN	TP		PLH220041	-
5.	11-08-1-04-295 -k -00	3,04	D-STAN	TP		PLH220041	-
6.	11-08-1-04-295 -l -00	1,17	D-STAN	TP		PLH220041	-
7.	11-08-1-04-295 -m -00	0,02	L ENERG	-		PLH220041	-
8.	11-08-1-04-295 -n -00	0,03	L ENERG	-		PLH220041	-
9.	11-08-1-04-295 -o -00	0,11	D-STAN	TP		PLH220041	-
10.	11-08-1-04-295 -p -00	0,00	RZEKA	-		PLH220041	-
11.	11-08-1-04-295 -r -00	0,11	D-STAN	TP		PLH220041	-
12.	11-08-1-04-295 -s -00	0,02	L ENERG	-		PLH220041	-
Działania zgodne z planem urządzenia lasu							
OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU							
„Źródłiskowy obszar Brdy i Wieprzy na wschód od Miastka”							
1.	Lokalizacja w podrozdziale 3.1.2.	2904,43	lasy i grunty nieleśne	Zgodnie z planem urządzenia lasu	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038 PLH220041	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urzędzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
OBSZARY NATURA 2000							
SOO „Dolina Wieprzy i Studnicy”							
1.	Lokalizacja w podrozdziale 3.1.3.	3574,61	lasy i grunty nieleśne	Zgodnie z planem urzędzenia lasu	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-
SOO „Miasteczkie Jeziora Lobeliowe”							
1.	Lokalizacja w podrozdziale 3.1.3.	480,31	lasy i grunty nieleśne	Zgodnie z planem urzędzenia lasu	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220041	-
UŻYTKI EKOLOGICZNE							
1.	Lokalizacja w podrozdziale 3.1.4.	48,19	grunty nieleśne	-	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody		
POMNIKI PRZYRODY							
1.	Lokalizacja w podrozdziale 3.1.5.	-	46 pojedynczych drzew 4 głązy	-	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody		
STREFY OCHRONY							
1.	Lokalizacja stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania bielika – zastrzeżona	87,53	Bielik – A075	W strefie całorocznej (37,34 ha) – brak wskazań gospodarczych. W strefie okresowej (50,19 ha); zabiegi pielęgnacyjne -14,21 ha.	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
2.	Lokalizacja stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania orlika krzykliwego – zastrzeżona	163,16	Orlik krzykliwy – A089	W strefie całorocznej (34,48 ha) – brak wskazań gospodarczych. W strefie okresowej (128,68 ha); zabiegi pielęgnacyjne -70,77 ha.	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urzędzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
3.	Lokalizacja stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania żółwia błotnego – zastrzeżona	117,53	Żółw błotny – 1220	W strefie okresowej (117,53 ha); zabiegi pielęgnacyjne -34,78 ha, rębnia lb - 3,36ha.	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-
NIELEŚNE SIEDLISKA PRZYRODNICZE N2000							
3150 – Jeziora eutroficzne							
1.	11-08-1-06-252 -i -00	1,61	BAGNO	-	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
2.	11-08-1-06-253 -k -00	0,54	BAGNO	-		-	-
3.	11-08-1-03-424 -a -00	1,11	BAGNO	-		PLH220038	-
4.	11-08-1-03-426 -a -00	0,81	BAGNO	-		PLH220038	-
5.	11-08-1-03-426 -g -00	0,92	BAGNO	-		PLH220038	-
6.	11-08-1-03-426 -h -00	0,43	BAGNO	-		PLH220038	-
7.	11-08-1-03-463 -h -00	1,97	JEZIORO	-		-	-
RAZEM		7,39					
nie wydzierżawiać do intensywnej hodowli ryb, choć można wydzierżawiać do ekstensywnych zarybień na cele wędkarskie; zachować ostrożność w udostępnianiu do rekreacji; nie odprowadzać wody z systemów odwadniających, zamknąć takie odprowadzenia, jeżeli istnieją; nie wykonywać cięć zupełnych na 2 wysokości drzewostanu od brzegu.							
3160 – Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne							
1.	11-08-1-05-153 -c -00	1,02	BAGNO	-	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
2.	11-08-1-05-242 -h -00	1,60	BAGNO	-		-	-
3.	11-08-1-06-308 -l -00	0,11	BAGNO	-		-	-
4.	11-08-1-06-308 -n -00	0,26	BAGNO	-		-	-
5.	11-08-1-08-330 -g -00	0,25	BAGNO	-		PLH220038	-
6.	11-08-1-08-331 -k -00	0,53	BAGNO	-		PLH220038	-
7.	11-08-1-03-439 -f -00	0,40	BAGNO	-		PLH220038	-
8.	11-08-1-07-507 -d -00	3,05	JEZIORO	-		-	-
9.	11-08-1-06-532 -i -00	0,40	BAGNO	-		-	-
RAZEM		7,62					
nie wydzierżawiać do intensywnej hodowli ryb; nie udostępniać do wędkowania; nie odprowadzać wody z systemów odwadniających, zamknąć takie odprowadzenia, jeżeli istnieją.							

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
7110 – Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)							
1.	11-08-1-04-198 -b -00	0,47	BAGNO	-	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
2.	11-08-1-04-278 -f -00	0,36	BAGNO	-		-	-
3.	11-08-1-09-402 -k -00	1,21	E-PS	-		PLH220038	-
4.	11-08-1-03-443 -i -00	0,59	BAGNO	-		-	-
5.	11-08-1-03-459 -g -00	0,27	BAGNO	-		-	-
6.	11-08-1-07-517 -g -00	0,80	BAGNO	-		-	-
7.	11-08-1-07-517 -h -00	0,32	BAGNO	-		-	-
RAZEM		4,02					
<p>nie zalesiać; nie odwadniać, nie konserwować rowów odwadniających; rozważyć zablokowanie rowów odwadniających; nie planować zbiorników retencyjnych; nie wykonywać cięć zupełnych na 2 wysokości drzewostanu od krawędzi torfowiska.</p>							
7120 – Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji							
1.	11-08-1-05-147 -l -00	1,64	Ł	-	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-
2.	11-08-1-04-214 -j -00	0,33	BAGNO	-		-	-
3.	11-08-1-06-255 -l -00	3,64	BAGNO	-		-	-
4.	11-08-1-04-289 -c -00	0,32	BAGNO	-		PLH220041	-
5.	11-08-1-04-289 -d -00	0,33	BAGNO	-		PLH220041	-
6.	11-08-1-04-289 -f -00	0,27	BAGNO	-		PLH220041	-
7.	11-08-1-09-405 -g -00	0,31	BAGNO	-		-	-
8.	11-08-1-09-423 -t -00	0,49	BAGNO	-		-	-
RAZEM		7,33					
<p>nie zalesiać; nie odwadniać, nie konserwować rowów odwadniających; rozważyć zablokowanie rowów odwadniających; nie planować zbiorników retencyjnych; nie wykonywać cięć zupełnych na 2 wysokości drzewostanu od krawędzi torfowiska.</p>							
7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska							
1.	11-08-1-01-17 -c -00	1,00	BAGNO	-	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
2.	11-08-1-01-18 -g -00	0,26	BAGNO	-		-	-
3.	11-08-1-02-27 -i -00	0,54	BAGNO	-		PLH220038	-
4.	11-08-1-02-30A -h -00	2,58	Ł	-		-	-
5.	11-08-1-01-80 -b -00	1,50	BAGNO	-		-	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
6.	11-08-1-01-86 -g -00	0,64	BAGNO	-	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
7.	11-08-1-01-87 -f -00	0,28	BAGNO	-		-	-
8.	11-08-1-02-100 -d -00	0,52	BAGNO	-		PLH220038	-
9.	11-08-1-01-110 -g -00	0,64	BAGNO	-		-	-
10.	11-08-1-01-114 -j -00	0,73	BAGNO	-		-	-
11.	11-08-1-05-135 -c -00	0,63	BAGNO	-		-	-
12.	11-08-1-05-153 -h -00	1,65	BAGNO	-		-	-
13.	11-08-1-05-155 -a -00	0,25	BAGNO	-		PLH220038	-
14.	11-08-1-05-155 -k -00	0,59	BAGNO	-		PLH220038	-
15.	11-08-1-04-161 -p -00	2,97	E-N	-		-	-
16.	11-08-1-04-162 -c -00	0,77	BAGNO	-		-	-
17.	11-08-1-05-168 -j -00	1,05	BAGNO	-		-	-
18.	11-08-1-05-173 -d -00	0,25	BAGNO	-		-	-
19.	11-08-1-04-198 -i -00	0,33	BAGNO	-		-	-
20.	11-08-1-04-201 -g -00	1,03	BAGNO	-		-	-
21.	11-08-1-04-201 -h -00	0,26	BAGNO	-		-	-
22.	11-08-1-04-214 -g -00	0,35	BAGNO	-		-	-
23.	11-08-1-05-229 -d -00	0,42	BAGNO	-		-	-
24.	11-08-1-06-252 -m -00	0,39	BAGNO	-		-	-
25.	11-08-1-04-275 -k -00	0,42	BAGNO	-		-	-
26.	11-08-1-04-277 -f -00	0,41	BAGNO	-		-	-
27.	11-08-1-04-278 -m -00	0,37	BAGNO	-		-	-
28.	11-08-1-04-280 -c -00	0,68	BAGNO	-		PLH220041	-
29.	11-08-1-04-293 -m -00	0,38	BAGNO	-		PLH220041	-
30.	11-08-1-04-295 -d -00	0,40	BAGNO	-		PLH220041	-
31.	11-08-1-06-310 -f -00	0,40	BAGNO	-		-	-
32.	11-08-1-08-323 -h -00	1,20	BAGNO	-		-	-
33.	11-08-1-06-324 -m -00	1,27	BAGNO	-		-	-
34.	11-08-1-08-349 -b -00	0,32	BAGNO	-		PLH220038	-
35.	11-08-1-08-349 -c -00	0,38	BAGNO	-		PLH220038	-
36.	11-08-1-08-362 -c -00	0,42	BAGNO	-		-	-
37.	11-08-1-08-369A -f -00	0,96	BAGNO	-		PLH220038	-
38.	11-08-1-08-370 -g -00	1,93	BAGNO	-		-	-
39.	11-08-1-09-374 -j -00	0,25	BAGNO	-		-	-
40.	11-08-1-09-378 -g -00	0,54	BAGNO	-		-	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
41.	11-08-1-09-385 -f -00	0,85	BAGNO	-	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
42.	11-08-1-09-390 -a -00	5,81	BAGNO	-		PLH220038	-
43.	11-08-1-09-396 -d -00	0,30	BAGNO	-		PLH220038	-
44.	11-08-1-09-399 -a -00	1,52	BAGNO	-		-	-
45.	11-08-1-09-399 -c -00	0,96	BAGNO	-		-	-
46.	11-08-1-09-403A -b -00	1,52	BAGNO	-		PLH220038	-
47.	11-08-1-09-406 -c -00	0,31	BAGNO	-		-	-
48.	11-08-1-09-406 -i -00	1,54	BAGNO	-		-	-
49.	11-08-1-09-407 -b -00	0,27	BAGNO	-		-	-
50.	11-08-1-09-408 -k -00	2,00	E-PS	-		PLH220038	-
51.	11-08-1-09-409 -d -00	3,05	E-Ł	-		PLH220038	-
52.	11-08-1-09-410 -h -00	0,65	BAGNO	-		PLH220038	-
53.	11-08-1-09-410 -l -00	0,47	E-Ł	-		PLH220038	-
54.	11-08-1-09-410 -m -00	0,49	BAGNO	-		PLH220038	-
55.	11-08-1-09-410 -o -00	0,36	BAGNO	-		PLH220038	-
56.	11-08-1-09-411 -h -00	0,45	E-Ł	-		PLH220038	-
57.	11-08-1-09-415 -d -00	0,88	BAGNO	-		-	-
58.	11-08-1-09-415 -f -00	0,48	BAGNO	-		-	-
59.	11-08-1-09-419 -c -00	0,73	BAGNO	-		-	-
60.	11-08-1-09-419 -d -00	0,43	BAGNO	-		-	-
61.	11-08-1-09-419 -i -00	0,44	BAGNO	-		-	-
62.	11-08-1-09-419 -j -00	1,55	BAGNO	-		-	-
63.	11-08-1-09-420 -f -00	1,66	BAGNO	-		-	-
64.	11-08-1-09-420 -h -00	0,42	BAGNO	-		-	-
65.	11-08-1-09-420 -i -00	0,39	BAGNO	-		-	-
66.	11-08-1-09-420 -l -00	1,12	BAGNO	-		-	-
67.	11-08-1-09-421 -d -00	0,64	BAGNO	-		-	-
68.	11-08-1-09-422 -g -00	1,07	BAGNO	-		-	-
69.	11-08-1-09-423 -j -00	1,14	BAGNO	-		-	-
70.	11-08-1-09-423 -m -00	0,23	BAGNO	-		-	-
71.	11-08-1-03-441 -f -00	10,33	JEZIORO	-		PLH220038	-
72.	11-08-1-03-449 -b -00	0,40	BAGNO	-		-	-
73.	11-08-1-03-449 -j -00	1,00	BAGNO	-		-	-
74.	11-08-1-03-456 -b -00	1,03	BAGNO	-		-	-
75.	11-08-1-03-458 -g -00	0,39	BAGNO	-		-	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
76.	11-08-1-03-461 -f -00	0,28	BAGNO	-	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
77.	11-08-1-03-464 -i -00	0,32	BAGNO	-		-	-
78.	11-08-1-07-518 -f -00	0,66	BAGNO	-		-	-
79.	11-08-1-07-541 -d -00	0,74	BAGNO	-		-	-
RAZEM		76,84					
nie zalesiać; nie odwadniać, nie konserwować rowów odwadniających; rozważyć zablokowanie rowów odwadniających; nie planować zbiorników retencyjnych; nie wykonywać cięć zupełnych na 2 wysokości drzewostanu od krawędzi torfowiska.							
7230 – Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzowisk i mechowisk							
1.	11-08-1-02-39 -i -00	0,88	BAGNO	-	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-
2.	11-08-1-05-138 -j -00	6,00	BAGNO			-	-
3.	11-08-1-05-168 -f -00	1,24	BAGNO			-	-
4.	11-08-1-05-170 -b -00	2,78	BAGNO			-	-
5.	11-08-1-04-199 -f -00	1,39	BAGNO			-	-
6.	11-08-1-04-200 -c -00	0,82	BAGNO			-	-
7.	11-08-1-05-242 -j -00	0,32	BAGNO			-	-
8.	11-08-1-05-242 -l -00	0,44	BAGNO			-	-
9.	11-08-1-06-248 -j -00	0,77	BAGNO			-	-
10.	11-08-1-06-250 -m -00	3,58	BAGNO			-	-
11.	11-08-1-06-257 -b -00	0,39	BAGNO			-	-
12.	11-08-1-04-296 -i -00	1,16	BAGNO			PLH220041	-
13.	11-08-1-08-369 -f -00	1,16	E-PS			PLH220038	-
14.	11-08-1-08-369 -h -00	1,29	E-Ł			PLH220038	-
15.	11-08-1-09-393 -j -00	0,49	BAGNO			-	-
16.	11-08-1-09-393 -k -00	2,26	BAGNO			-	-
17.	11-08-1-09-394 -g -00	0,53	BAGNO			-	-
18.	11-08-1-09-394 -h -00	1,88	BAGNO			-	-
19.	11-08-1-09-394 -k -00	1,82	BAGNO			-	-
20.	11-08-1-09-400 -b -00	1,43	BAGNO			-	-
21.	11-08-1-09-400 -f -00	0,33	BAGNO			-	-
22.	11-08-1-09-403A -j -00	0,30	BAGNO			PLH220038	-
23.	11-08-1-09-407 -f -00	0,56	BAGNO			-	-
24.	11-08-1-09-410 -a -00	1,79	E-Ł			PLH220038	-
25.	11-08-1-09-410 -i -00	0,27	BAGNO			PLH220038	-
26.	11-08-1-09-413A -c -00	0,36	BAGNO			-	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
27.	11-08-1-09-420 -p -00	1,09	BAGNO		Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
28.	11-08-1-03-455 -c -00	1,29	BAGNO			-	-
RAZEM		36,62					
<p>nie odwadniać, nie konserwować rowów odwadniających; rozważyć zablokowanie rowów odwadniających; nie planować zbiorników retencyjnych; nie wykonywać cięć zupełnych na 2 wysokości drzewostanu od krawędzi torfowiska; nie podejmować działań ochronnych bez opinii specjalisty.</p>							
LEŚNE SIEDLISKA PRZYRODNICZE N2000							
9110 – Kwaśne buczyny							
1.	11-08-1-02-29 -a -00	4,92	D-STAN	IIAU	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-
2.	11-08-1-02-29 -b -00	1,64	D-STAN	TP		PLH220038	-
3.	11-08-1-02-29 -d -00	4,57	D-STAN	IIA		PLH220038	-
4.	11-08-1-02-29 -g -00	2,85	D-STAN	IVD		PLH220038	-
5.	11-08-1-02-30 -j -00	0,47	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
6.	11-08-1-02-30 -k -00	6,49	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
7.	11-08-1-02-39 -j -00	3,3	D-STAN	CP		PLH220038	-
8.	11-08-1-02-70 -f -00	5,65	D-STAN	IIAU		PLH220038	-
9.	11-08-1-02-71 -f -00	6,99	D-STAN	IIAU		PLH220038	-
10.	11-08-1-02-71 -g -00	3,54	D-STAN	IIA		PLH220038	-
11.	11-08-1-02-71 -h -00	3,77	D-STAN	IIA		PLH220038	-
12.	11-08-1-02-72 -g -00	3,63	D-STAN	IIA		PLH220038	-
13.	11-08-1-02-72 -h -00	10,46	D-STAN	IIA		PLH220038	-
14.	11-08-1-02-73 -d -00	4,81	D-STAN	IIA		PLH220038	-
15.	11-08-1-02-73 -f -00	5,96	D-STAN	IIA		PLH220038	-
16.	11-08-1-02-74 -b -00	10,23	D-STAN	IIAU		PLH220038	-
17.	11-08-1-02-74 -d -00	5,49	D-STAN	IIA		PLH220038	-
18.	11-08-1-02-74 -f -00	5,59	D-STAN	IIA		PLH220038	-
19.	11-08-1-02-75 -g -00	3,91	D-STAN	IIA		PLH220038	-
20.	11-08-1-02-75 -h -00	6,16	D-STAN	CP		PLH220038	-
21.	11-08-1-02-75 -i -00	2,76	D-STAN	TP		PLH220038	-
22.	11-08-1-02-77 -g -00	2,61	D-STAN	TP		PLH220038	-
23.	11-08-1-02-91 -d -00	4,99	D-STAN	IIA		PLH220038	-
24.	11-08-1-02-91 -g -00	1,87	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
25.	11-08-1-02-92 -b -00	1,65	D-STAN	IIAU		PLH220038	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
26.	11-08-1-02-92 -c -00	8,09	D-STAN	IIA	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-
27.	11-08-1-02-92 -f -00	3,78	D-STAN	IIA		PLH220038	-
28.	11-08-1-02-93 -c -00	8,88	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
29.	11-08-1-02-93 -d -00	5,44	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
30.	11-08-1-02-94 -b -00	2,05	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
31.	11-08-1-02-94 -c -00	0,58	D-STAN	TP		PLH220038	-
32.	11-08-1-02-94 -d -00	4,29	D-STAN	TW		PLH220038	-
33.	11-08-1-02-95 -a -00	2,56	D-STAN	IIA		PLH220038	-
34.	11-08-1-02-95 -b -00	4,68	D-STAN	IIA		PLH220038	-
35.	11-08-1-02-95 -c -00	2,58	D-STAN	IIA		PLH220038	-
36.	11-08-1-02-95 -o -00	1,76	D-STAN	TW		PLH220038	-
37.	11-08-1-02-96 -a -00	10,49	D-STAN	IIAU		PLH220038	-
38.	11-08-1-02-96 -d -00	2,1	D-STAN	TP		PLH220038	-
39.	11-08-1-02-96 -h -00	2,8	D-STAN	TP		PLH220038	-
40.	11-08-1-02-96 -m -00	0,73	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
41.	11-08-1-02-96 -n -00	1,36	D-STAN	IIB		PLH220038	-
42.	11-08-1-02-97 -c -00	1,65	D-STAN	IIA		PLH220038	-
43.	11-08-1-02-101 -g -00	1,82	D-STAN	IIA		PLH220038	-
44.	11-08-1-02-102 -d -00	4,77	D-STAN	IIA		PLH220038	-
45.	11-08-1-05-124 -h -00	3,47	D-STAN	BRAK WSK		-	-
46.	11-08-1-05-125 -c -00	1,49	D-STAN	BRAK WSK		-	-
47.	11-08-1-05-125 -g -00	2,03	D-STAN	BRAK WSK		-	-
48.	11-08-1-05-126 -a -00	1,78	D-STAN	BRAK WSK		-	-
49.	11-08-1-05-147 -a -00	1,87	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
50.	11-08-1-05-147 -m -00	0,21	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
51.	11-08-1-05-147 -n -00	3,29	D-STAN	IIIBU		PLH220038	-
52.	11-08-1-05-154 -a -00	4,35	D-STAN	IIAU		PLH220038	-
53.	11-08-1-05-154 -c -00	7,38	D-STAN	IIA		PLH220038	-
54.	11-08-1-05-154 -d -00	0,64	D-STAN	TP		PLH220038	-
55.	11-08-1-05-154 -f -00	7,53	D-STAN	IIA		PLH220038	-
56.	11-08-1-05-154 -h -00	3,06	D-STAN	IIAU		PLH220038	-
57.	11-08-1-05-155 -g -00	2,28	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
58.	11-08-1-04-159 -h -00	3,71	D-STAN	IIB		PLH220038	-
59.	11-08-1-04-214 -h -00	3,8	D-STAN	IIIB		-	-
60.	11-08-1-04-214 -i -00	4,03	D-STAN	IIA		-	-
61.	11-08-1-05-238 -c -00	2,86	D-STAN	TW		-	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
62.	11-08-1-05-242 -c -00	7,6	D-STAN	IIA	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
63.	11-08-1-06-248 -f -00	6,15	D-STAN	IVD		-	-
64.	11-08-1-06-253 -h -00	0,72	D-STAN	IIA		-	-
65.	11-08-1-06-257 -i -00	6,27	D-STAN	TP		-	-
66.	11-08-1-04-274 -f -00	1,95	D-STAN	TP		-	-
67.	11-08-1-04-275 -d -00	1,91	D-STAN	IIAU		-	-
68.	11-08-1-04-277 -c -00	4,91	D-STAN	TW		-	-
69.	11-08-1-04-277 -i -00	3,74	D-STAN	TP		PLH220041	-
70.	11-08-1-04-278 -a -00	1,1	D-STAN	TW		-	-
71.	11-08-1-04-278 -g -00	12,31	D-STAN	TW		-	-
72.	11-08-1-04-278 -i -00	1,83	D-STAN	TW		PLH220041	-
73.	11-08-1-04-280 -g -00	2,57	D-STAN	IIAU		PLH220041	-
74.	11-08-1-04-280 -k -00	1,49	D-STAN	BRAK WSK		PLH220041	-
75.	11-08-1-04-280 -m -00	2,69	D-STAN	BRAK WSK		PLH220041	-
76.	11-08-1-04-281 -b -00	3,81	D-STAN	IIAU		PLH220041	-
77.	11-08-1-04-281 -d -00	4,85	D-STAN	TW		PLH220041	-
78.	11-08-1-04-281 -h -00	3,81	D-STAN	BRAK WSK		PLH220041	-
79.	11-08-1-04-282 -a -00	3,35	D-STAN	TP		PLH220041	-
80.	11-08-1-04-282 -b -00	5,59	D-STAN	IIAU		PLH220041	-
81.	11-08-1-04-282 -c -00	3,11	D-STAN	TP		PLH220041	-
82.	11-08-1-04-282 -d -00	1,71	D-STAN	TW		PLH220041	-
83.	11-08-1-04-283 -a -00	2,81	D-STAN	TP		PLH220041	-
84.	11-08-1-04-283 -b -00	5,42	D-STAN	IIIBU		PLH220041	-
85.	11-08-1-04-283 -d -00	2,51	D-STAN	IIB		PLH220041	-
86.	11-08-1-04-283 -f -00	5,88	D-STAN	BRAK WSK		PLH220041	-
87.	11-08-1-04-284 -a -00	4,07	D-STAN	IIBU		PLH220041	-
88.	11-08-1-04-284 -b -00	9,29	D-STAN	TW		PLH220041	-
89.	11-08-1-04-284 -c -00	2,77	D-STAN	IIB		PLH220041	-
90.	11-08-1-04-284 -f -00	1,77	D-STAN	TW		PLH220041	-
91.	11-08-1-04-285 -b -00	5,87	D-STAN	IIAU		PLH220041	-
92.	11-08-1-04-285 -f -00	2,14	D-STAN	IIA		PLH220041	-
93.	11-08-1-04-286 -a -00	5,12	D-STAN	CP		PLH220041	-
94.	11-08-1-04-286 -d -00	5,59	D-STAN	TW		PLH220041	-
95.	11-08-1-04-286 -f -00	0,95	D-STAN	CP		PLH220041	-
96.	11-08-1-04-286 -i -00	0,56	D-STAN	IIB		PLH220041	-
97.	11-08-1-04-287 -b -00	2,14	D-STAN	IIAU		PLH220041	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
98.	11-08-1-04-287 -c -00	4,45	D-STAN	CP	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220041	-
99.	11-08-1-04-288 -b -00	5,53	D-STAN	IIAU		PLH220041	-
100.	11-08-1-04-288 -f -00	6,41	D-STAN	CP		PLH220041	-
101.	11-08-1-04-290 -a -00	15,23	D-STAN	CP		PLH220041	-
102.	11-08-1-04-290 -c -00	13,99	D-STAN	TW		PLH220041	-
103.	11-08-1-04-290 -f -00	0,98	D-STAN	IIBU		PLH220041	-
104.	11-08-1-04-292 -a -00	5,77	D-STAN	TW		PLH220041	-
105.	11-08-1-04-292 -d -00	1,26	D-STAN	CP		PLH220041	-
106.	11-08-1-04-292 -f -00	5,18	D-STAN	TW		PLH220041	-
107.	11-08-1-04-293 -a -00	4,42	D-STAN	TW		PLH220041	-
108.	11-08-1-04-293 -b -00	1,40	D-STAN	CP		PLH220041	-
109.	11-08-1-04-293 -c -00	0,63	D-STAN	CP		PLH220041	-
110.	11-08-1-04-293 -j -00	3,91	D-STAN	TW		PLH220041	-
111.	11-08-1-04-293 -k -00	1,44	D-STAN	CP		PLH220041	-
112.	11-08-1-04-293 -n -00	0,99	D-STAN	CP		PLH220041	-
113.	11-08-1-04-294 -a -00	1,91	D-STAN	TW		PLH220041	-
114.	11-08-1-04-295 -b -00	1,19	D-STAN	IIB		PLH220041	-
115.	11-08-1-09-374 -f -00	3,43	D-STAN	BRAK WSK		-	-
116.	11-08-1-09-375 -a -00	0,68	D-STAN	TP		-	-
117.	11-08-1-09-376 -c -00	6,23	D-STAN	IIB		-	-
118.	11-08-1-09-378 -b -00	6,48	D-STAN	BRAK WSK		-	-
119.	11-08-1-09-381 -c -00	3,31	D-STAN	IIA		-	-
120.	11-08-1-09-390 -f -00	2,53	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
121.	11-08-1-09-391 -h -00	2,82	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
122.	11-08-1-09-391 -l -00	2,85	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
123.	11-08-1-09-396 -b -00	15,87	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
124.	11-08-1-09-397 -a -00	1,45	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
125.	11-08-1-09-397 -b -00	2,68	D-STAN	TP		PLH220038	-
126.	11-08-1-09-397 -g -00	3,31	D-STAN	IIA		PLH220038	-
127.	11-08-1-09-397 -i -00	3,91	D-STAN	IIA		PLH220038	-
128.	11-08-1-09-397 -m -00	1,09	D-STAN	IIA		PLH220038	-
129.	11-08-1-09-400 -l -00	0,96	D-STAN	IIAU		-	-
130.	11-08-1-09-402 -f -00	6,88	D-STAN	IIA		PLH220038	-
131.	11-08-1-09-408 -g -00	5,52	D-STAN	IIA	PLH220038	-	
132.	11-08-1-09-409 -f -00	0,68	D-STAN	BRAK WSK	PLH220038	-	
133.	11-08-1-09-414 -b -00	0,86	D-STAN	BRAK WSK	-	-	

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
134.	11-08-1-09-414 -f -00	2,35	D-STAN	BRAK WSK	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
135.	11-08-1-09-414 -n -00	1,14	D-STAN	BRAK WSK		-	-
136.	11-08-1-09-419A -f -00	2,38	D-STAN	BRAK WSK		-	-
137.	11-08-1-03-426 -f -00	1,97	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
138.	11-08-1-03-427 -i -00	5,7	D-STAN	TW		PLH220038	-
139.	11-08-1-03-441 -b -00	1,49	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
RAZEM		538,12					

podczas wykonywania czyszczeń późnych i trzebieży popierać buka i dębu bezszypułkowego; w drzewostanach rębnych i starszych stosować rębnię częściową, gniazdową lub stopniową, w zależności od ilości i jakości buka zdolnego do odnowienia naturalnego; dopuszcza się uzupełnianie samosiewów bukowych w końcowej fazie cięć odslaniających oraz po cięciu uprzątającym poprzez wysadzanie buka w celu zwiększenia udziału tego gatunku w składzie drzewostanu; pozostawiać drewno martwe; należy zaznaczyć, że w buczynie pojedyncze, stare drzewa iglaste mogą mieć znaczenie dla populacji cennych gatunków ptaków (dziuple).

9130 – Żyzne buczyny

1.	11-08-1-05-239 -g -00	0,63	D-STAN	BRAK WSK	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
2.	11-08-1-05-239 -h -00	4,13	D-STAN	TW		-	-
3.	11-08-1-05-241 -i -00	1,82	D-STAN	BRAK WSK		-	-
4.	11-08-1-06-243 -f -00	1,55	D-STAN	IIAU		-	-
5.	11-08-1-06-248 -a -00	15,55	D-STAN	TP		-	-
6.	11-08-1-06-248 -d -00	10,53	D-STAN	TP		-	-
7.	11-08-1-06-249 -a -00	8,62	D-STAN	IIA		-	-
8.	11-08-1-06-251 -f -00	4,13	D-STAN	IIIB		-	-
9.	11-08-1-06-251 -h -00	2,84	D-STAN	IIA		-	-
10.	11-08-1-06-254 -b -00	10,80	D-STAN	TP		-	-
11.	11-08-1-06-255 -k -00	1,37	D-STAN	IIA		-	-
12.	11-08-1-06-256 -a -00	11,01	D-STAN	IIA		-	-
13.	11-08-1-06-261 -f -00	4,63	D-STAN	IIA		-	-
14.	11-08-1-06-262 -a -00	12,83	D-STAN	IIAU		-	-
15.	11-08-1-06-262 -d -00	9,05	D-STAN	IIA		-	-
16.	11-08-1-06-263 -b -00	2,91	D-STAN	TP		-	-
17.	11-08-1-06-264 -a -00	9,84	D-STAN	IIA		-	-
18.	11-08-1-06-265 -a -00	1,52	D-STAN	TP		-	-
19.	11-08-1-04-275 -p -00	1,80	D-STAN	IIAU		-	-
20.	11-08-1-04-276 -f -00	0,93	D-STAN	IIAU		-	-
21.	11-08-1-04-277 -a -00	1,28	D-STAN	TP		-	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
22.	11-08-1-04-277 -b -00	6,14	D-STAN	TW	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
23.	11-08-1-04-278 -c -00	3,70	D-STAN	TW		-	-
24.	11-08-1-04-279 -a -00	13,21	D-STAN	TP		-	-
25.	11-08-1-04-279 -f -00	3,15	D-STAN	TW		-	-
26.	11-08-1-04-279 -h -00	1,97	D-STAN	IIAU		-	-
27.	11-08-1-06-299 -b -00	5,54	D-STAN	IIAU		-	-
28.	11-08-1-06-300 -a -00	4,91	D-STAN	IIA		-	-
29.	11-08-1-06-300 -d -00	2,29	D-STAN	IIA		-	-
30.	11-08-1-06-300 -h -00	3,03	D-STAN	IIA		-	-
31.	11-08-1-06-301 -a -00	11,41	D-STAN	TP		-	-
32.	11-08-1-06-301 -c -00	5,65	D-STAN	TP		-	-
33.	11-08-1-06-303 -l -00	4,24	D-STAN	IIA		-	-
34.	11-08-1-06-306 -b -00	3,57	D-STAN	IIA		-	-
35.	11-08-1-06-306 -k -00	3,78	D-STAN	IIAU		-	-
36.	11-08-1-06-308 -b -00	7,53	D-STAN	IIA		-	-
37.	11-08-1-06-309 -d -00	2,99	D-STAN	CP		-	-
38.	11-08-1-06-310 -h -00	8,28	D-STAN	TW		-	-
39.	11-08-1-06-310 -i -00	4,08	D-STAN	IIA		-	-
40.	11-08-1-06-310 -k -00	0,83	D-STAN	CP		-	-
41.	11-08-1-09-404 -a -00	4,51	D-STAN	IIAU		PLH220038	-
42.	11-08-1-09-418 -a -00	1,93	D-STAN	BRAK WSK		-	-
43.	11-08-1-09-419 -a -00	4,34	D-STAN	IIAU		-	-
44.	11-08-1-09-419 -b -00	3,18	D-STAN	IIA		-	-
45.	11-08-1-09-419A -b -00	5,77	D-STAN	BRAK WSK		-	-
RAZEM		233,80					

podczas wykonywania czyszczeń późnych i trzebieży popierać buka;
jednostkowy udział gatunków iglastych można pozostawić, jeśli nie jest przeszkodą dla wzrostu młodego pokolenia buka i dębów (Dbs);
obecność substratów gliniastych i gleb brunatnych jest podstawą do nieco większego udziału Dbs niż udział jednostkowy;
dopuszcza się uzupełnianie samosiewów bukowych w końcowej fazie cięć odsłaniających oraz po cięciu uprzątającym poprzez wysadzenie buka w celu zwiększenia udziału tego gatunku w składzie drzewostanu;
w starszych klasach wieku protegowanie buka i dębu bezszypułkowego oraz szypułkowego, jeśli pojawiają się w sposób naturalny;
ewentualne luki – odnowić (jeśli konieczne, to poszerzyć) bukiem i dębem, z pozostawieniem części gatunków lekkonasiennych (jako osłona lub podgon, głównie dębu);
luki nie spełniające wymagań ekologicznych gatunków głównych i domieszkowych pozostawić do naturalnej sukcesji;
w drzewostanach rębnych i starszych stosować rębnie II, III lub IV, które stwarzają możliwości wykorzystania odnowień naturalnych, ich inicjowania i odnowień sztucznych;
pozostawiać drewno martwe.

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
9160 – Grądy subatlantyckie							
1.	11-08-1-02-9 -i -00	1,62	D-STAN	BRAK WSK	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-
2.	11-08-1-02-28 -b -00	4,64	D-STAN	IVD		PLH220038	-
3.	11-08-1-02-66 -f -00	2,40	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
4.	11-08-1-02-67 -a -00	3,07	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
5.	11-08-1-02-115 -i -00	0,65	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
6.	11-08-1-04-159 -j -00	0,74	SZCZ CHR	BRAK WSK		PLH220038	-
7.	11-08-1-05-174 -b -00	8,60	D-STAN	BRAK WSK		-	-
8.	11-08-1-08-328 -c -00	3,94	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
9.	11-08-1-08-332 -f -00	2,57	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
10.	11-08-1-08-359 -k -00	3,15	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
11.	11-08-1-08-366A -k -00	2,47	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
12.	11-08-1-08-369 -l -00	2,82	D-STAN	BRAK WSK		-	-
13.	11-08-1-09-414 -a -00	0,36	D-STAN	BRAK WSK		-	-
14.	11-08-1-03-427 -c -00	1,19	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
15.	11-08-1-07-556 -i -00	3,29	D-STAN	IIIB		-	-
RAZEM		41,51					
<p>dostosowanie składu gatunkowego grądów do panujących warunków siedliskowych, z racji silnych możliwości regeneracyjnych, należy przeprowadzać przy możliwie maksymalnym wykorzystaniu potencjału regeneracyjnego istniejących fitocenoz;</p> <p>przy pielęgnacji, jak i odnowieniu rębiami złożonymi, należy dążyć do tworzenia struktury wielopiętrowej i wielogeneracyjnej, przy szczególnej ochronie piętra grabowego;</p> <p>w drzewostanach podlegających użytkowaniu rębniemu należy zwrócić uwagę na możliwość wprowadzenia dębu szypułkowego; użytkować rębiami II, III, IV, z wprowadzeniem na gniazda i przestrzenie międzygniazdowe dębów;</p> <p>na powierzchni międzygniazdowej wykorzystać w sposób umiarkowany odnowienia naturalne buka;</p> <p>ściśle kontrolować udział graba, szczególnie na etapie uprawy i młodnika, aby nie zagłuszał odnowień dębu;</p> <p>grab wprowadzać w zmieszaniu grupowym lub drobnokępowym;</p> <p>do tworzenia drugiego piętra na siedliskach żyźniejszych nadaje się również lipa;</p> <p>pozostawiać drewno martwe.</p>							
9190 – Kwaśne dąbrowy							
1.	11-08-1-02-95 -d -00	7,76	D-STAN	IIIBU	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-
2.	11-08-1-02-95 -f -00	7,93	D-STAN	IIIB		PLH220038	-
3.	11-08-1-02-95 -j -00	1,29	D-STAN	IIIB		PLH220038	-
4.	11-08-1-02-96 -f -00	5,06	D-STAN	TP		PLH220038	-
5.	11-08-1-02-96 -l -00	0,77	D-STAN	TP		PLH220038	-
6.	11-08-1-02-102 -c -00	1,37	D-STAN	TP		PLH220038	-
7.	11-08-1-01-114 -l -00	1,47	D-STAN	TP		PLH220038	-
8.	11-08-1-06-324 -r -00	0,91	D-STAN	BRAK WSK		-	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urzędzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
9.	11-08-1-08-364 -g -00	1,34	D-STAN	BRAK WSK	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-
10.	11-08-1-08-365 -f -00	3,48	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
11.	11-08-1-08-367 -f -00	2,23	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
12.	11-08-1-08-369 -b -00	2,34	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
13.	11-08-1-09-377 -d -00	0,51	D-STAN	TP		PLH220038	-
14.	11-08-1-09-405 -b -00	1,45	D-STAN	BRAK WSK		-	-
15.	11-08-1-09-408 -a -00	1,66	D-STAN	BRAK WSK		-	-
16.	11-08-1-07-503 -g -00	0,95	D-STAN	BRAK WSK		-	-
RAZEM		40,52					

dostosowanie składu gatunkowego grądów do panujących warunków siedliskowych, z racji silnych możliwości regeneracyjnych, należy przeprowadzać przy możliwie maksymalnym wykorzystaniu potencjału regeneracyjnego istniejących fitocenoz;

przy pielęgnacji, jak i odnowieniu rębniami złożonymi, należy dążyć do tworzenia struktury wielopiętrowej i wielogeneracyjnej, przy szczególnej ochronie piętra grabowego;

w drzewostanach podlegających użytkowaniu rębniemu należy zwrócić uwagę na możliwość wprowadzenia dębu szypułkowego; użytkować rębniami II, III, IV, z wprowadzeniem na gniazda i przestrzenie międzygniazdowe dębów;

na powierzchni międzygniazdowej wykorzystać w sposób umiarkowany odnowienia naturalne buka;

ściśle kontrolować udział graba, szczególnie na etapie uprawy i młodnika, aby nie zagłuszał odnowień dębu;

grab wprowadzać w zmieszaniu grupowym lub drobnokępowym;

do tworzenia drugiego piętra na siedliskach żyźniejszych nadaje się również lipa;

pozostawiać drewno martwe.

91D0* – Bory i lasy bagienne

1.	11-08-1-02-39 -h -00	1,20	D-STAN	BRAK WSK	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-
2.	11-08-1-02-76 -b -00	1,35	D-STAN	BRAK WSK		-	-
3.	11-08-1-05-139 -c -00	1,00	D-STAN	BRAK WSK		-	-
4.	11-08-1-04-161 -c -00	1,66	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
5.	11-08-1-04-161 -s -00	1,02	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
6.	11-08-1-04-198 -h -00	0,43	D-STAN	BRAK WSK		-	-
7.	11-08-1-09-211 -h -00	0,77	D-STAN	BRAK WSK		-	-
8.	11-08-1-09-215 -b -00	2,10	D-STAN	BRAK WSK		-	-
9.	11-08-1-06-249 -b -00	0,69	D-STAN	BRAK WSK		-	-
10.	11-08-1-06-255 -h -00	1,25	D-STAN	BRAK WSK		-	-
11.	11-08-1-06-256 -b -00	1,20	D-STAN	BRAK WSK		-	-
12.	11-08-1-06-256 -c -00	1,04	D-STAN	BRAK WSK		-	-
13.	11-08-1-06-264 -b -00	3,54	D-STAN	BRAK WSK		-	-
14.	11-08-1-06-264 -f -00	3,12	D-STAN	BRAK WSK		-	-
15.	11-08-1-04-278 -d -00	0,90	D-STAN	BRAK WSK		-	-
16.	11-08-1-04-290 -d -00	2,57	D-STAN	BRAK WSK		PLH220041	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
17.	11-08-1-04-291 -d -00	3,17	D-STAN	BRAK WSK	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220041	-
18.	11-08-1-04-295 -a -00	1,07	D-STAN	BRAK WSK		PLH220041	-
19.	11-08-1-04-295 -g -00	0,53	D-STAN	TP		PLH220041	-
20.	11-08-1-04-296A -i -00	1,07	SUKCESJA	BRAK WSK		PLH220041	-
21.	11-08-1-06-302 -d -00	1,13	D-STAN	TW		-	-
22.	11-08-1-06-302 -f -00	0,63	D-STAN	BRAK WSK		-	-
23.	11-08-1-06-302 -k -00	0,63	D-STAN	BRAK WSK		-	-
24.	11-08-1-06-310 -b -00	1,39	D-STAN	BRAK WSK		-	-
25.	11-08-1-06-311 -g -00	1,06	D-STAN	BRAK WSK		-	-
26.	11-08-1-06-311 -h -00	1,92	D-STAN	BRAK WSK		-	-
27.	11-08-1-06-311 -l -00	1,50	D-STAN	BRAK WSK		-	-
28.	11-08-1-08-360 -i -00	0,73	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
29.	11-08-1-08-366A -d -00	2,02	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
30.	11-08-1-08-367 -d -00	0,57	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
31.	11-08-1-09-395 -j -00	0,76	D-STAN	BRAK WSK		-	-
32.	11-08-1-09-403A -h -00	0,93	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
33.	11-08-1-09-403A -i -00	4,29	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
34.	11-08-1-09-403A -l -00	15,96	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
35.	11-08-1-09-406 -g -00	0,82	D-STAN	BRAK WSK		-	-
36.	11-08-1-09-407 -d -00	1,62	D-STAN	BRAK WSK		-	-
37.	11-08-1-09-407 -h -00	2,67	D-STAN	BRAK WSK		-	-
38.	11-08-1-09-409 -i -00	0,69	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
39.	11-08-1-09-412 -g -00	0,86	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
40.	11-08-1-09-420 -d -00	2,25	D-STAN	BRAK WSK		-	-
41.	11-08-1-09-421 -f -00	1,50	D-STAN	BRAK WSK		-	-
42.	11-08-1-09-422 -i -00	0,88	D-STAN	BRAK WSK		-	-
43.	11-08-1-09-423 -a -00	4,79	D-STAN	BRAK WSK		-	-
44.	11-08-1-09-423 -b -00	9,87	D-STAN	BRAK WSK		-	-
45.	11-08-1-09-423 -s -00	2,61	D-STAN	BRAK WSK		-	-
46.	11-08-1-03-429 -j -00	0,74	SZCZ CHR	BRAK WSK		PLH220038	-
47.	11-08-1-03-429 -l -00	3,89	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
48.	11-08-1-03-430 -g -00	0,97	SZCZ CHR	BRAK WSK	PLH220038	-	
49.	11-08-1-03-451 -h -00	3,28	D-STAN	BRAK WSK	-	-	
50.	11-08-1-03-452 -t -00	0,77	D-STAN	BRAK WSK	PLH220038	-	
51.	11-08-1-07-530 -n -00	1,53	D-STAN	BRAK WSK	PLH220038	-	
RAZEM		102,94					

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urzędzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8

nie pogarszać stosunków wodnych;
 wyłączyć z użytkowania rębego;
 w fitocenozach ze znacznym udziałem sosny należy zredukować jej udział i preferować brzozę omszoną;
 w drzewostanach zniekształconych z panującym świerkiem należy zredukować jego udział do ilości jednostkowych;
 samorzutnie powstające biogrupy złożone z gatunków właściwych zbiorowisku, szczególnie młodego pokolenia, należy wspierać w trakcie czyszczeń i trzebieży;
 spontaniczne pojawianie się brzoź, rzadziej sosny, należy uznać za początek przyszłego składu botanicznego drzewostanu, a działania związane z przebudową należy prowadzić pod kątem protegowania tych gatunków;
 w przypadku wkraczania świerka do podszytu i drzewostanu należy go usuwać całkowicie lub utrzymać w ilości nie większej niż 20%;
 wskazane jest usuwanie lub ograniczanie świerka z bezpośredniego otoczenia brzezin, celem zapobieżenia jego samorzutnego rozprzestrzeniania się;
 należy pamiętać, że trudno uzyskać poprawę struktury i składu tego zbiorowiska zabiegami hodowlanymi, gdyż zmianie ulega trofia gleb;
 pozostawiać drewno martwe.

91E0* – Łęgi olszowe i jesionowe

1.	11-08-1-02-9 -g -00	2,86	D-STAN	BRAK WSK	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-
2.	11-08-1-02-10 -a -00	2,33	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
3.	11-08-1-02-10 -d -00	0,70	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
4.	11-08-1-02-11 -c -00	0,65	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
5.	11-08-1-02-13 -g -00	0,99	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
6.	11-08-1-02-27 -f -00	1,90	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
7.	11-08-1-02-27 -k -00	1,36	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
8.	11-08-1-02-28 -a -00	1,92	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
9.	11-08-1-02-29 -c -00	1,55	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
10.	11-08-1-02-29 -f -00	1,00	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
11.	11-08-1-02-29 -l -00	0,51	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
12.	11-08-1-02-30 -a -00	2,34	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
13.	11-08-1-02-30A -c -00	0,92	D-STAN	BRAK WSK		-	-
14.	11-08-1-02-30A -f -00	5,89	D-STAN	BRAK WSK		-	-
15.	11-08-1-02-36 -b -00	1,12	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
16.	11-08-1-02-37 -a -00	1,57	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
17.	11-08-1-02-47 -d -00	1,35	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
18.	11-08-1-02-116 -d -00	0,52	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
19.	11-08-1-05-146 -c -00	0,99	D-STAN	BRAK WSK		-	-
20.	11-08-1-05-147 -i -00	1,25	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
21.	11-08-1-04-159 -a -00	0,29	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
22.	11-08-1-05-170 -a -00	0,90	D-STAN	BRAK WSK		-	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
23.	11-08-1-08-351 -g -00	1,83	D-STAN	BRAK WSK	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	PLH220038	-
24.	11-08-1-08-359 -i -00	0,99	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
25.	11-08-1-08-359 -j -00	1,32	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
26.	11-08-1-08-360 -f -00	1,51	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
27.	11-08-1-08-366 -c -00	1,79	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
28.	11-08-1-08-366 -f -00	2,28	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
29.	11-08-1-08-366A -a -00	2,41	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
30.	11-08-1-08-366A -n -00	1,07	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
31.	11-08-1-08-369 -c -00	1,84	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
32.	11-08-1-08-369 -g -00	0,32	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
33.	11-08-1-08-369A -d -00	3,82	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
34.	11-08-1-08-371 -d -00	0,61	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
35.	11-08-1-09-374 -k -00	0,75	SZCZ CHR	BRAK WSK		PLH220038	-
36.	11-08-1-09-374 -l -00	1,19	D-STAN	BRAK WSK		-	-
37.	11-08-1-09-397 -j -00	0,88	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
38.	11-08-1-03-425 -i -00	0,63	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
39.	11-08-1-03-428 -a -00	1,38	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
40.	11-08-1-03-428 -b -00	0,53	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
41.	11-08-1-03-428 -g -00	0,88	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
42.	11-08-1-03-430 -h -00	1,10	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
43.	11-08-1-03-430 -m -00	0,09	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
44.	11-08-1-03-431 -a -00	2,15	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
45.	11-08-1-03-431 -f -00	0,02	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
46.	11-08-1-03-432 -a -00	0,84	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
47.	11-08-1-03-437 -b -00	0,46	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
48.	11-08-1-03-438 -a -00	0,57	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
49.	11-08-1-03-439 -a -00	1,83	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
50.	11-08-1-03-441 -a -00	0,86	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
51.	11-08-1-03-443 -d -00	0,67	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
52.	11-08-1-03-452 -m -00	0,66	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
53.	11-08-1-03-452 -s -00	0,44	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
54.	11-08-1-03-453 -o -00	4,82	D-STAN	BRAK WSK		-	-
55.	11-08-1-03-453 -p -00	0,61	D-STAN	BRAK WSK		-	-
56.	11-08-1-03-464 -d -00	1,55	D-STAN	BRAK WSK		-	-
57.	11-08-1-03-465 -a -00	0,76	D-STAN	BRAK WSK		-	-
58.	11-08-1-07-518 -h -00	1,41	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Ogólna charakterystyka	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Specjalny obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO)	Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)
				zadania wg planu urządzenia lasu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)		
1	2	3	4	5	6	7	8
59.	11-08-1-07-518 -i -00	1,49	D-STAN	BRAK WSK	Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	-	-
60.	11-08-1-07-519 -a -00	2,35	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
61.	11-08-1-07-519 -b -00	0,86	D-STAN	BRAK WSK		-	-
62.	11-08-1-07-528 -d -00	1,18	D-STAN	BRAK WSK		-	-
63.	11-08-1-07-530 -b -00	0,84	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
64.	11-08-1-07-530 -l -00	2,55	D-STAN	BRAK WSK		PLH220038	-
RAZEM		87,05					
<p>podtyp „źródłiskowe lasy olszowe” należy wyłączyć z użytkowania rębnego; łęg jesionowo-olszowy – zapobiegać przesuszeniu siedliska oraz stagnacji wody; pozostawiać drewno martwe.</p>							

**12.2. Zestawienie pododdziałów cennych ekosystemów
wymagających wyłączenia z gospodarki leśnej (BIO) w
Nadleśnictwie Dretyń**

Lp.	Adres	BIO	Pow.	Obszar Natura 2000
1.	11-08-1-02-10 -b -00	BIO-W	2,93	PLH220038
2.	11-08-1-01-21 -a -00	BIO-W	0,46	PLH220038
3.	11-08-1-01-21 -i -00	BIO-W	0,54	
4.	11-08-1-02-30 -h -00	BIO-Z	1,51	PLH220038
5.	11-08-1-02-30 -n -00	BIO-T	0,70	PLH220038
6.	11-08-1-02-39 -h -00	BIO-B	1,20	PLH220038
7.	11-08-1-02-51 -d -00	BIO-B	10,11	
8.	11-08-1-01-58 -a -00	BIO-G	0,48	
9.	11-08-1-02-76 -b -00	BIO-D	1,35	
10.	11-08-1-02-76 -c -00	BIO-D	1,79	
11.	11-08-1-02-99 -c -00	BIO-T	1,94	PLH220038
12.	11-08-1-01-109 -l -00	BIO-T	1,59	
13.	11-08-1-05-124 -h -00	BIO-Z	3,47	
14.	11-08-1-05-125 -c -00	BIO-Z	1,49	
15.	11-08-1-05-126 -a -00	BIO-Z	1,78	
16.	11-08-1-05-126 -b -00	BIO-T	1,46	
17.	11-08-1-05-137 -j -00	BIO-W	1,26	
18.	11-08-1-05-139 -c -00	BIO-B	1,00	
19.	11-08-1-05-147 -i -00	BIO-W	1,25	PLH220038
20.	11-08-1-05-150 -d -00	BIO-W	1,62	
21.	11-08-1-05-153 -g -00	BIO-W	1,31	
22.	11-08-1-05-153 -l -00	BIO-B	0,81	
23.	11-08-1-05-153 -n -00	BIO-T	0,66	
24.	11-08-1-05-155 -j -00	BIO-W	2,09	PLH220038
25.	11-08-1-04-159 -j -00	BIO-G	0,74	PLH220038
26.	11-08-1-04-161 -c -00	BIO-B	1,66	PLH220038
27.	11-08-1-05-165 -h -00	BIO-Z	1,66	
28.	11-08-1-05-171 -a -00	BIO-W	0,60	
29.	11-08-1-05-173 -a -00	BIO-D	0,79	
30.	11-08-1-05-174 -b -00	BIO-Z	8,60	
31.	11-08-1-05-175 -a -00	BIO-Z	2,53	
32.	11-08-1-04-198 -h -00	BIO-B	0,43	
33.	11-08-1-09-211 -h -00	BIO-B	0,77	
34.	11-08-1-04-214A -c -00	BIO-B	3,13	
35.	11-08-1-04-214A -i -00	BIO-B	6,12	
36.	11-08-1-09-215 -b -00	BIO-B	2,10	
37.	11-08-1-05-231 -c -00	BIO-W	0,95	
38.	11-08-1-05-242 -i -00	BIO-W	3,66	

Lp.	Adres	BIO	Pow.	Obszar Natura 2000
39.	11-08-1-06-249 -b -00	BIO-B	0,69	
40.	11-08-1-06-256 -b -00	BIO-B	1,20	
41.	11-08-1-06-256 -c -00	BIO-B	1,04	
42.	11-08-1-06-264 -b -00	BIO-B	3,54	
43.	11-08-1-04-269 -d -00	BIO-T	1,52	PLH220041
44.	11-08-1-04-278 -n -00	BIO-B	1,36	
45.	11-08-1-04-291 -d -00	BIO-B	3,17	PLH220041
46.	11-08-1-04-294 -d -00	BIO-B	7,30	PLH220041
47.	11-08-1-04-294 -h -00	BIO-B	2,83	PLH220041
48.	11-08-1-04-294A -h -00	BIO-B	1,06	
49.	11-08-1-04-295 -a -00	BIO-B	1,07	PLH220041
50.	11-08-1-04-296A -i -00	BIO-B	1,07	PLH220041
51.	11-08-1-06-302 -f -00	BIO-B	0,63	
52.	11-08-1-06-302 -k -00	BIO-B	0,63	
53.	11-08-1-06-310 -b -00	BIO-B	1,39	
54.	11-08-1-06-311 -h -00	BIO-B	1,92	
55.	11-08-1-08-319 -a -00	BIO-Z	1,38	
56.	11-08-1-08-319 -g -00	BIO-T	0,60	
57.	11-08-1-08-328 -c -00	BIO-Z	3,94	PLH220038
58.	11-08-1-08-332 -f -00	BIO-Z	2,57	PLH220038
59.	11-08-1-08-351 -g -00	BIO-Z	1,83	PLH220038
60.	11-08-1-08-359 -i -00	BIO-T	0,99	PLH220038
61.	11-08-1-08-359 -j -00	BIO-Z	1,32	PLH220038
62.	11-08-1-08-360 -d -00	BIO-B	0,94	PLH220038
63.	11-08-1-08-360 -f -00	BIO-Z	1,51	PLH220038
64.	11-08-1-08-360 -i -00	BIO-B	0,73	PLH220038
65.	11-08-1-08-364 -g -00	BIO-D	1,34	PLH220038
66.	11-08-1-08-366 -b -00	BIO-T	7,46	PLH220038
67.	11-08-1-08-366 -c -00	BIO-Z	1,79	PLH220038
68.	11-08-1-08-366 -f -00	BIO-Z	2,28	PLH220038
69.	11-08-1-08-366A -a -00	BIO-Z	2,41	PLH220038
70.	11-08-1-08-366A -d -00	BIO-B	2,02	PLH220038
71.	11-08-1-08-366A -k -00	BIO-T	2,47	PLH220038
72.	11-08-1-08-366A -n -00	BIO-Z	1,07	PLH220038
73.	11-08-1-08-367 -d -00	BIO-T	0,57	PLH220038
74.	11-08-1-08-367 -f -00	BIO-T	2,23	PLH220038
75.	11-08-1-08-369 -b -00	BIO-T	2,34	PLH220038
76.	11-08-1-08-369 -l -00	BIO-T	2,82	
77.	11-08-1-08-369A -d -00	BIO-Z	3,82	PLH220038
78.	11-08-1-08-369A -i -00	BIO-T	0,44	PLH220038
79.	11-08-1-08-371 -d -00	BIO-Z	0,61	PLH220038
80.	11-08-1-09-403A -h -00	BIO-B	0,93	PLH220038
81.	11-08-1-09-403A -i -00	BIO-B	4,29	PLH220038
82.	11-08-1-09-403A -l -00	BIO-B	15,96	PLH220038

Lp.	Adres	BIO	Pow.	Obszar Natura 2000
83.	11-08-1-09-406 -g -00	BIO-B	0,82	
84.	11-08-1-09-407 -h -00	BIO-B	2,67	
85.	11-08-1-09-407 -j -00	BIO-B	0,29	
86.	11-08-1-09-414 -a -00	BIO-Z	0,36	
87.	11-08-1-09-414 -b -00	BIO-Z	0,86	
88.	11-08-1-09-420 -a -00	BIO-T	2,53	
89.	11-08-1-09-420 -b -00	BIO-T	3,65	
90.	11-08-1-09-420 -d -00	BIO-B	2,25	
91.	11-08-1-09-420 -k -00	BIO-B	1,87	
92.	11-08-1-09-420 -r -00	BIO-B	2,71	
93.	11-08-1-09-421 -f -00	BIO-B	1,50	
94.	11-08-1-09-422 -h -00	BIO-B	2,23	
95.	11-08-1-09-422 -i -00	BIO-B	0,88	
96.	11-08-1-09-423 -a -00	BIO-B	4,79	
97.	11-08-1-09-423 -b -00	BIO-B	9,87	
98.	11-08-1-09-423 -s -00	BIO-B	2,61	
99.	11-08-1-03-426 -f -00	BIO-T	1,97	PLH220038
100.	11-08-1-03-426 -i -00	BIO-A	9,08	PLH220038
101.	11-08-1-03-429 -g -00	BIO-B	1,08	PLH220038
102.	11-08-1-03-429 -l -00	BIO-B	3,89	PLH220038
103.	11-08-1-03-430 -d -00	BIO-B	2,48	PLH220038
104.	11-08-1-03-430 -h -00	BIO-T	1,10	PLH220038
105.	11-08-1-03-431 -a -00	BIO-T	2,15	PLH220038
106.	11-08-1-03-434 -a -00	BIO-A	5,19	PLH220038
107.	11-08-1-03-435 -a -00	BIO-A,	15,87	PLH220038
108.	11-08-1-03-435 -b -00	BIO-B	0,78	PLH220038
109.	11-08-1-03-438 -f -00	BIO-B	0,65	PLH220038
110.	11-08-1-03-439 -a -00	BIO-T	1,83	PLH220038
111.	11-08-1-03-441 -a -00	BIO-T	0,86	PLH220038
112.	11-08-1-03-441 -b -00	BIO-T	1,49	PLH220038
113.	11-08-1-03-443 -c -00	BIO-T	0,66	PLH220038
114.	11-08-1-03-451 -h -00	BIO-B	3,28	
115.	11-08-1-03-452 -t -00	BIO-B	0,77	PLH220038
116.	11-08-1-03-462 -c -00	BIO-T	4,00	PLH220038
117.	11-08-1-03-463 -c -00	BIO-B	0,51	
118.	11-08-1-03-463 -g -00	BIO-B	2,53	
119.	11-08-1-03-464 -d -00	BIO-T	1,55	
120.	11-08-1-03-465 -a -00	BIO-T	0,76	
121.	11-08-1-03-471 -i -00	BIO-T	2,96	PLH220038
122.	11-08-1-03-471 -j -00	BIO-W	1,45	PLH220038
123.	11-08-1-07-514 -c -00	BIO-A	18,06	
124.	11-08-1-07-515 -a -00	BIO-A	18,82	
125.	11-08-1-07-518 -h -00	BIO-T	1,41	PLH220038
126.	11-08-1-07-518 -i -00	BIO-T	1,49	

Lp.	Adres	BIO	Pow.	Obszar Natura 2000
127.	11-08-1-07-519 -a -00	BIO-T	2,35	PLH220038
128.	11-08-1-07-519 -b -00	BIO-T	0,86	
129.	11-08-1-07-519 -i -00	BIO-B	1,14	PLH220038
130.	11-08-1-07-519 -l -00	BIO-T	2,99	PLH220038
131.	11-08-1-07-528 -d -00	BIO-Z	1,18	
132.	11-08-1-07-530 -b -00	BIO-Z	0,84	PLH220038
133.	11-08-1-07-530 -l -00	BIO-Z	2,55	PLH220038
134.	11-08-1-07-530 -n -00	BIO-B	1,53	PLH220038
135.	11-08-1-07-530 -o -00	BIO-T	2,27	PLH220038
136.	11-08-1-07-541 -h -00	BIO-T	0,93	PLH220038
RAZEM			340,82	

12.3. Zestawienie pododdziałów zaliczonych do HCVF w Nadleśnictwie Dretyń

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-02-9 -g -00	2,86		x				PLH220038
11-08-1-02-9 -i -00	1,62			x			PLH220038
11-08-1-02-10 -a -00	2,33		x		x		PLH220038
11-08-1-02-10 -b -00	2,93				x		PLH220038
11-08-1-02-10 -d -00	0,70		x		x		PLH220038
11-08-1-02-11 -c -00	0,65				x		PLH220038
11-08-1-02-12 -f -00	1,98				x		PLH220038
11-08-1-02-13 -g -00	0,99		x		x		PLH220038
11-08-1-01-21 -a -00	0,46				x		PLH220038
11-08-1-01-21 -i -00	0,54				x		
11-08-1-02-27 -f -00	1,90		x				PLH220038
11-08-1-02-27 -k -00	1,36		x				PLH220038
11-08-1-02-28 -a -00	1,92		x				PLH220038
11-08-1-02-28 -b -00	4,64			x			PLH220038
11-08-1-02-29 -a -00	4,92			x			PLH220038
11-08-1-02-29 -b -00	1,64			x			PLH220038
11-08-1-02-29 -c -00	1,55		x				PLH220038
11-08-1-02-29 -d -00	4,57			x			PLH220038
11-08-1-02-29 -f -00	1,00		x				PLH220038
11-08-1-02-29 -g -00	2,85			x			PLH220038
11-08-1-02-30 -a -00	2,34		x				PLH220038
11-08-1-02-30 -j -00	0,47			x			PLH220038
11-08-1-02-30 -k -00	6,49			x			PLH220038
11-08-1-02-30A -c -00	0,92		x				
11-08-1-02-30A -f -00	5,89		x				
11-08-1-02-36 -b -00	1,12		x				PLH220038
11-08-1-02-37 -a -00	1,57		x				PLH220038
11-08-1-02-39 -h -00	1,20		x				PLH220038
11-08-1-01-40 -a -00	3,35				x		PLH220038
11-08-1-01-47 -d -00	1,35						PLH220038
11-08-1-02-66 -f -00	2,40			x			PLH220038
11-08-1-02-67 -a -00	3,07			x			PLH220038
11-08-1-02-70 -f -00	5,65			x			PLH220038
11-08-1-02-71 -f -00	6,99			x			PLH220038
11-08-1-02-71 -g -00	3,54			x			PLH220038
11-08-1-02-71 -h -00	3,77			x			PLH220038
11-08-1-02-72 -g -00	3,63			x			PLH220038
11-08-1-02-72 -h -00	10,46			x			PLH220038
11-08-1-02-73 -d -00	4,81			x			PLH220038

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-02-73 -f -00	5,96			x			PLH220038
11-08-1-02-74 -b -00	10,23			x			PLH220038
11-08-1-02-74 -d -00	5,49			x			PLH220038
11-08-1-02-74 -f -00	5,59			x			PLH220038
11-08-1-02-75 -g -00	3,91			x			PLH220038
11-08-1-02-75 -i -00	2,76			x			PLH220038
11-08-1-02-76 -b -00	1,35		x				
11-08-1-02-77 -g -00	2,61			x			PLH220038
11-08-1-02-91 -d -00	4,99			x			PLH220038
11-08-1-02-91 -g -00	1,87			x			PLH220038
11-08-1-02-92 -b -00	1,65			x			PLH220038
11-08-1-02-92 -c -00	8,09			x			PLH220038
11-08-1-02-92 -f -00	3,78			x			PLH220038
11-08-1-02-93 -c -00	8,88			x			PLH220038
11-08-1-02-93 -d -00	5,44			x			PLH220038
11-08-1-02-94 -b -00	2,05			x			PLH220038
11-08-1-02-94 -c -00	0,58			x			PLH220038
11-08-1-02-95 -a -00	2,56			x			PLH220038
11-08-1-02-95 -b -00	4,68			x			PLH220038
11-08-1-02-95 -c -00	2,58			x			PLH220038
11-08-1-02-95 -d -00	7,76			x			PLH220038
11-08-1-02-95 -f -00	7,93			x			PLH220038
11-08-1-02-95 -j -00	1,29			x			PLH220038
11-08-1-02-96 -a -00	10,49			x	x		PLH220038
11-08-1-02-96 -b -00	2,60				x		PLH220038
11-08-1-02-96 -c -00	3,19				x		PLH220038
11-08-1-02-96 -d -00	2,10			x	x		PLH220038
11-08-1-02-96 -f -00	5,06			x	x		PLH220038
11-08-1-02-96 -h -00	2,80			x	x		PLH220038
11-08-1-02-96 -i -00	1,13				x		PLH220038
11-08-1-02-96 -j -00	1,02				x		PLH220038
11-08-1-02-96 -l -00	0,77			x	x		PLH220038
11-08-1-02-96 -m -00	0,73			x	x		PLH220038
11-08-1-02-96 -n -00	1,36			x	x		PLH220038
11-08-1-02-97 -c -00	1,65			x			PLH220038
11-08-1-02-101 -g -00	1,82			x			PLH220038
11-08-1-02-102 -c -00	1,37			x			PLH220038
11-08-1-02-102 -d -00	4,77			x			PLH220038
11-08-1-01-114 -l -00	1,47			x			PLH220038
11-08-1-02-115 -i -00	0,65			x			PLH220038
11-08-1-02-116 -d -00	0,52		x				PLH220038
11-08-1-05-124 -h -00	3,47			x			
11-08-1-05-125 -c -00	1,49			x		x	

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-05-125 -g -00	2,03			x		x	
11-08-1-05-126 -a -00	1,78			x		x	
11-08-1-05-126 -b -00	1,46					x	
11-08-1-05-137 -j -00	1,26				x		
11-08-1-05-138 -i -00	1,57				x		
11-08-1-05-147 -a -00	1,87			x	x		PLH220038
11-08-1-05-147 -i -00	1,25		x		x		PLH220038
11-08-1-05-147 -j -00	1,15				x		PLH220038
11-08-1-05-147 -m -00	0,21			x	x		PLH220038
11-08-1-05-147 -n -00	3,29			x	x		PLH220038
11-08-1-05-147 -o -00	4,77				x		PLH220038
11-08-1-05-153 -l -00	0,81				x		
11-08-1-05-154 -a -00	4,35			x	x		PLH220038
11-08-1-05-154 -b -00	1,59				x		PLH220038
11-08-1-05-154 -c -00	7,38			x	x		PLH220038
11-08-1-05-154 -d -00	0,64			x	x		PLH220038
11-08-1-05-154 -f -00	7,53			x	x		PLH220038
11-08-1-05-154 -g -00	2,05				x		PLH220038
11-08-1-05-154 -h -00	3,06			x	x		PLH220038
11-08-1-05-155 -g -00	2,28			x			PLH220038
11-08-1-04-159 -a -00	0,29		x		x		PLH220038
11-08-1-04-159 -b -00	2,02				x		PLH220038
11-08-1-04-159 -f -00	3,69				x		PLH220038
11-08-1-04-159 -g -00	1,02				x		PLH220038
11-08-1-04-159 -h -00	3,71			x	x		PLH220038
11-08-1-04-159 -i -00	1,12				x		PLH220038
11-08-1-04-159 -j -00	0,74				x		PLH220038
11-08-1-04-159 -k -00	3,42				x		PLH220038
11-08-1-04-160 -b -00	1,15				x		PLH220038
11-08-1-04-160 -c -00	1,26				x		PLH220038
11-08-1-04-160 -m -00	0,63				x		PLH220038
11-08-1-04-161 -c -00	1,66		x				PLH220038
11-08-1-04-161 -s -00	1,02		x				PLH220038
11-08-1-05-169 -a -00	1,50				x		
11-08-1-05-170 -a -00	0,90		x		x		
11-08-1-05-171 -a -00	0,60				x		
11-08-1-05-174 -b -00	8,60			x			
11-08-1-04-180 -a -00	1,64				x		PLH220038
11-08-1-04-180 -c -00	0,12				x		PLH220038
11-08-1-04-180 -g -00	5,64				x		PLH220038
11-08-1-04-181 -a -00	0,90				x		PLH220038
11-08-1-04-181 -d -00	0,57				x		PLH220038
11-08-1-09-183 -a -00	1,33				x		PLH220038

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-09-183 -b -00	2,93				x		PLH220038
11-08-1-09-197 -b -00	1,64				x		PLH220038
11-08-1-04-198 -h -00	0,43		x				
11-08-1-09-211 -h -00	0,77		x				
11-08-1-04-214 -h -00	3,80			x			
11-08-1-04-214 -i -00	4,03			x			
11-08-1-09-215 -b -00	2,10		x				
11-08-1-05-239 -g -00	0,63			x			
11-08-1-05-241 -i -00	1,82			x			
11-08-1-05-242 -c -00	7,60			x			
11-08-1-06-243 -f -00	1,55			x			
11-08-1-06-248 -a -00	15,55			x			
11-08-1-06-248 -d -00	10,53			x			
11-08-1-06-248 -f -00	6,15			x			
11-08-1-06-249 -a -00	8,62			x			
11-08-1-06-249 -b -00	0,69		x				
11-08-1-06-251 -f -00	4,13			x			
11-08-1-06-251 -h -00	2,84			x			
11-08-1-06-253 -h -00	0,72			x			
11-08-1-06-254 -b -00	10,80			x			
11-08-1-06-255 -h -00	1,25		x				
11-08-1-06-255 -k -00	1,37			x			
11-08-1-06-256 -a -00	11,01			x			
11-08-1-06-256 -b -00	1,20		x				
11-08-1-06-256 -c -00	1,04		x				
11-08-1-06-257 -i -00	6,27			x			
11-08-1-06-261 -f -00	4,63			x			
11-08-1-06-262 -a -00	12,83			x			
11-08-1-06-262 -d -00	9,05			x			
11-08-1-06-263 -b -00	2,91			x			
11-08-1-06-264 -a -00	9,84			x			
11-08-1-06-264 -b -00	3,54		x				
11-08-1-06-264 -f -00	3,12		x				
11-08-1-06-265 -a -00	1,52			x			
11-08-1-04-274 -f -00	1,95			x			
11-08-1-04-275 -d -00	1,91			x			
11-08-1-04-275 -p -00	1,80			x			
11-08-1-04-276 -f -00	0,93			x			
11-08-1-04-277 -a -00	1,28			x			
11-08-1-04-277 -b -00	6,14			x			
11-08-1-04-277 -i -00	3,74			x			PLH220041
11-08-1-04-278 -a -00	1,10			x			
11-08-1-04-278 -c -00	3,70			x			

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-04-278 -d -00	0,90		x				
11-08-1-04-278 -g -00	12,31						
11-08-1-04-278 -i -00	1,83			x			PLH220041
11-08-1-04-279 -a -00	13,21			x			
11-08-1-04-279 -h -00	1,97			x			
11-08-1-04-280 -g -00	2,57			x			PLH220041
11-08-1-04-280 -i -00	3,61				x		PLH220041
11-08-1-04-280 -j -00	0,93				x		PLH220041
11-08-1-04-280 -k -00	1,49			x	x		PLH220041
11-08-1-04-280 -l -00	2,03				x		PLH220041
11-08-1-04-280 -m -00	2,69			x	x		PLH220041
11-08-1-04-281 -a -00	1,19				x		PLH220041
11-08-1-04-281 -b -00	3,81			x	x		PLH220041
11-08-1-04-281 -d -00	4,85			x	x		PLH220041
11-08-1-04-281 -f -00	2,71				x		PLH220041
11-08-1-04-281 -g -00	0,98				x		PLH220041
11-08-1-04-281 -h -00	3,81			x	x		PLH220041
11-08-1-04-282 -a -00	3,35			x	x		PLH220041
11-08-1-04-282 -b -00	5,59			x	x		PLH220041
11-08-1-04-282 -c -00	3,11			x	x		PLH220041
11-08-1-04-282 -d -00	1,71				x		PLH220041
11-08-1-04-283 -a -00	2,81			x	x		PLH220041
11-08-1-04-283 -b -00	5,42			x	x		PLH220041
11-08-1-04-283 -c -00	1,63				x		PLH220041
11-08-1-04-283 -d -00	2,51			x	x		PLH220041
11-08-1-04-283 -f -00	5,88			x	x		PLH220041
11-08-1-04-284 -a -00	4,07			x	x		PLH220041
11-08-1-04-284 -b -00	9,29			x	x		PLH220041
11-08-1-04-284 -c -00	2,77			x	x		PLH220041
11-08-1-04-284 -d -00	1,09				x		PLH220041
11-08-1-04-284 -f -00	1,77			x	x		PLH220041
11-08-1-04-285 -a -00	1,84				x		PLH220041
11-08-1-04-285 -b -00	5,87			x	x		PLH220041
11-08-1-04-285 -c -00	1,92				x		PLH220041
11-08-1-04-285 -d -00	8,56				x		PLH220041
11-08-1-04-285 -f -00	2,14			x	x		PLH220041
11-08-1-04-285 -g -00	1,74				x		PLH220041
11-08-1-04-286 -a -00	5,12				x		PLH220041
11-08-1-04-286 -b -00	2,49				x		PLH220041
11-08-1-04-286 -c -00	2,03				x		PLH220041
11-08-1-04-286 -d -00	5,59			x	x		PLH220041
11-08-1-04-286 -f -00	0,95				x		PLH220041
11-08-1-04-286 -h -00	1,95				x		PLH220041

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-04-286 -i -00	0,56			x	x		PLH220041
11-08-1-04-286 -j -00	4,57				x		PLH220041
11-08-1-04-287 -a -00	3,27				x		PLH220041
11-08-1-04-287 -b -00	2,14			x	x		PLH220041
11-08-1-04-287 -c -00	4,45				x		PLH220041
11-08-1-04-288 -b -00	5,53			x			PLH220041
11-08-1-04-289 -a -00	2,39				x		PLH220041
11-08-1-04-289 -b -00	6,95				x		PLH220041
11-08-1-04-289 -g -00	2,34				x		PLH220041
11-08-1-04-289 -h -00	1,24				x		PLH220041
11-08-1-04-290 -a -00	15,23				x		PLH220041
11-08-1-04-290 -b -00	1,23				x		PLH220041
11-08-1-04-290 -c -00	13,99			x	x		PLH220041
11-08-1-04-290 -d -00	2,57				x		PLH220041
11-08-1-04-290 -f -00	0,98			x	x		PLH220041
11-08-1-04-290 -g -00	1,18				x		PLH220041
11-08-1-04-291 -d -00	3,17		x				
11-08-1-04-292 -a -00	5,77			x			PLH220041
11-08-1-04-292 -f -00	5,18			x			PLH220041
11-08-1-04-293 -a -00	4,42			x	x		PLH220041
11-08-1-04-293 -b -00	1,40				x		PLH220041
11-08-1-04-293 -c -00	0,63				x		PLH220041
11-08-1-04-293 -d -00	0,39				x		PLH220041
11-08-1-04-293 -i -00	3,50				x		PLH220041
11-08-1-04-293 -j -00	3,91			x	x		PLH220041
11-08-1-04-293 -k -00	1,44				x		PLH220041
11-08-1-04-293 -l -00	1,47				x		PLH220041
11-08-1-04-293 -n -00	0,99				x		PLH220041
11-08-1-04-294 -a -00	1,91			x	x		PLH220041
11-08-1-04-294 -b -00	2,28				x		PLH220041
11-08-1-04-294 -c -00	1,56				x		PLH220041
11-08-1-04-294 -d -00	7,30				x		PLH220041
11-08-1-04-294 -f -00	4,70				x		PLH220041
11-08-1-04-294 -g -00	1,29				x		PLH220041
11-08-1-04-294 -h -00	2,83				x		PLH220041
11-08-1-04-294 -k -00	1,46				x		PLH220041
11-08-1-04-294A -b -00	1,21				x		PLH220041
11-08-1-04-294A -c -00	0,74				x		
11-08-1-04-294A -f -00	0,83				x		
11-08-1-04-294A -h -00	1,06				x		
11-08-1-04-294A -i -00	1,44				x		
11-08-1-04-294A -n -00	4,09				x		PLH220041
11-08-1-04-294A -o -00	0,35				x		PLH220041

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-04-294A -t -00	1,44				x		
11-08-1-04-294A -w -00	1,55				x		
11-08-1-04-294A -x -00	1,86				x		
11-08-1-04-294A -ax -00	2,47				x		
11-08-1-04-294A -cx -00	4,77				x		PLH220041
11-08-1-04-294A -hx -00	1,88				x		PLH220041
11-08-1-04-295 -a -00	1,07		x		x		PLH220041
11-08-1-04-295 -b -00	1,19			x	x		PLH220041
11-08-1-04-295 -c -00	2,09				x		PLH220041
11-08-1-04-295 -f -00	1,98				x		PLH220041
11-08-1-04-295 -g -00	0,53		x		x		PLH220041
11-08-1-04-295 -h -00	5,82				x		PLH220041
11-08-1-04-295 -i -00	4,21				x		PLH220041
11-08-1-04-295 -j -00	9,30				x		PLH220041
11-08-1-04-295 -k -00	3,04				x		PLH220041
11-08-1-04-295 -l -00	1,17				x		PLH220041
11-08-1-04-295 -o -00	0,11				x		PLH220041
11-08-1-04-295 -r -00	0,11				x		PLH220041
11-08-1-04-296 -a -00	1,09				x		PLH220041
11-08-1-04-296 -b -00	0,63				x		PLH220041
11-08-1-04-296 -c -00	5,03				x		PLH220041
11-08-1-04-296 -d -00	5,31				x		PLH220041
11-08-1-04-296 -f -00	0,52				x		PLH220041
11-08-1-04-296 -g -00	1,56				x		PLH220041
11-08-1-04-296 -h -00	0,71				x		PLH220041
11-08-1-04-296A -a -00	1,71				x		PLH220041
11-08-1-04-296A -b -00	0,83				x		PLH220041
11-08-1-04-296A -c -00	2,52				x		PLH220041
11-08-1-04-296A -f -00	5,85				x		PLH220041
11-08-1-04-296A -g -00	1,91				x		PLH220041
11-08-1-04-296A -i -00	1,07				x		PLH220041
11-08-1-04-296A -k -00	0,96				x		PLH220041
11-08-1-04-296A -n -00	1,62				x		PLH220041
11-08-1-04-296A -p -00	4,63				x		PLH220041
11-08-1-04-296A -r -00	0,37				x		PLH220041
11-08-1-04-296A -t -00	1,20				x		PLH220041
11-08-1-06-299 -b -00	5,54			x			
11-08-1-06-300 -a -00	4,91			x			
11-08-1-06-300 -d -00	2,29			x			
11-08-1-06-300 -h -00	3,03			x			
11-08-1-06-301 -a -00	11,41			x			
11-08-1-06-301 -c -00	5,65			x			
11-08-1-06-302 -d -00	1,13		x				

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-06-302 -f -00	0,63		x				
11-08-1-06-302 -k -00	0,63		x				
11-08-1-06-303 -l -00	4,24			x			
11-08-1-06-306 -b -00	3,57			x			
11-08-1-06-306 -k -00	3,78			x			
11-08-1-06-308 -b -00	7,53			x			
11-08-1-06-310 -b -00	1,39		x				
11-08-1-06-310 -i -00	4,08			x			
11-08-1-06-311 -g -00	1,06		x				
11-08-1-06-311 -h -00	1,92		x				
11-08-1-06-311 -l -00	1,50		x				
11-08-1-06-324 -r -00	0,91			x			
11-08-1-08-328 -c -00	3,94			x			PLH220038
11-08-1-08-332 -f -00	2,57			x	x		PLH220038
11-08-1-08-351 -g -00	1,83		x				PLH220038
11-08-1-08-359 -i -00	0,99		x				PLH220038
11-08-1-08-359 -j -00	1,32		x				PLH220038
11-08-1-08-359 -k -00	3,15			x			PLH220038
11-08-1-08-360 -d -00	0,94				x		PLH220038
11-08-1-08-360 -f -00	1,51		x		x		PLH220038
11-08-1-08-360 -i -00	0,73		x		x		PLH220038
11-08-1-08-364 -g -00	1,34			x			PLH220038
11-08-1-08-365 -f -00	3,48			x			PLH220038
11-08-1-08-366 -c -00	1,79		x				PLH220038
11-08-1-08-366 -f -00	2,28		x				PLH220038
11-08-1-08-366A -a -00	2,41		x		x		PLH220038
11-08-1-08-366A -d -00	2,02		x		x		PLH220038
11-08-1-08-366A -k -00	2,47			x	x		PLH220038
11-08-1-08-366A -n -00	1,07		x		x		PLH220038
11-08-1-08-367 -d -00	0,57		x		x		PLH220038
11-08-1-08-367 -f -00	2,23			x	x		PLH220038
11-08-1-08-369 -b -00	2,34			x			PLH220038
11-08-1-08-369 -c -00	1,84		x				PLH220038
11-08-1-08-369 -g -00	0,32		x				PLH220038
11-08-1-08-369 -l -00	2,82			x			
11-08-1-08-369A -d -00	3,82		x		x		PLH220038
11-08-1-08-369A -i -00	0,44				x		PLH220038
11-08-1-08-371 -d -00	0,61		x		x		PLH220038
11-08-1-08-372 -f -00	0,20				x		
11-08-1-08-372 -i -00	0,28				x		PLH220038
11-08-1-09-373 -a -00	1,40				x		PLH220038
11-08-1-09-373 -b -00	0,89				x		PLH220038
11-08-1-09-373 -c -00	1,09				x		PLH220038

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-09-373 -d -00	4,76				x		PLH220038
11-08-1-09-373 -f -00	2,16				x		
11-08-1-09-374 -f -00	3,43			x	x		
11-08-1-09-374 -i -00	0,32				x		
11-08-1-09-374 -k -00	0,75				x		PLH220038
11-08-1-09-374 -l -00	1,19		x		x		
11-08-1-09-374 -m -00	5,61				x		
11-08-1-09-375 -a -00	0,68			x	x		
11-08-1-09-376 -c -00	6,23			x			
11-08-1-09-377 -d -00	0,51			x			PLH220038
11-08-1-09-378 -b -00	6,48			x	x		
11-08-1-09-378 -c -00	1,99				x		
11-08-1-09-378 -k -00	1,03				x		
11-08-1-09-379 -a -00	3,83				x		
11-08-1-09-379 -b -00	8,18				x		
11-08-1-09-379 -c -00	3,52				x		
11-08-1-09-381 -c -00	3,31			x			
11-08-1-09-386 -g -00	3,14				x		
11-08-1-09-386 -h -00	1,08				x		
11-08-1-09-387 -b -00	3,59				x		
11-08-1-09-387 -f -00	0,94				x		
11-08-1-09-390 -f -00	2,53			x			PLH220038
11-08-1-09-391 -h -00	2,82			x			PLH220038
11-08-1-09-391 -l -00	2,85			x			PLH220038
11-08-1-09-395 -j -00	0,76		x				
11-08-1-09-396 -b -00	15,87			x			PLH220038
11-08-1-09-397 -a -00	1,45			x			PLH220038
11-08-1-09-397 -b -00	2,68			x			PLH220038
11-08-1-09-397 -g -00	3,31			x			PLH220038
11-08-1-09-397 -i -00	3,91			x			PLH220038
11-08-1-09-397 -j -00	0,88		x				PLH220038
11-08-1-09-397 -m -00	1,09			x			PLH220038
11-08-1-09-400 -l -00	0,96			x			
11-08-1-09-402 -f -00	6,88			x			PLH220038
11-08-1-09-403A -h -00	0,93		x				PLH220038
11-08-1-09-403A -i -00	4,29		x				PLH220038
11-08-1-09-403A -l -00	15,96		x				PLH220038
11-08-1-09-404 -a -00	4,51			x			PLH220038
11-08-1-09-405 -b -00	1,45			x			
11-08-1-09-406 -g -00	0,82		x				
11-08-1-09-407 -d -00	1,62		x				
11-08-1-09-407 -h -00	2,67		x				
11-08-1-09-408 -a -00	1,66			x			

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-09-408 -g -00	5,52			x			PLH220038
11-08-1-09-409 -f -00	0,68			x			PLH220038
11-08-1-09-409 -i -00	0,69		x				PLH220038
11-08-1-09-412 -g -00	0,86		x				PLH220038
11-08-1-09-414 -a -00	0,36			x			
11-08-1-09-414 -b -00	0,86			x			
11-08-1-09-414 -f -00	2,35			x			
11-08-1-09-414 -n -00	1,14			x			
11-08-1-09-418 -a -00	1,93			x			
11-08-1-09-419 -a -00	4,34			x			
11-08-1-09-419 -b -00	3,18			x			
11-08-1-09-419A -b -00	5,77			x			
11-08-1-09-419A -f -00	2,38			x			
11-08-1-09-420 -a -00	2,53				x		
11-08-1-09-420 -b -00	3,65				x		
11-08-1-09-420 -d -00	2,25		x		x		
11-08-1-09-420 -k -00	1,87				x		
11-08-1-09-420 -m -00	3,53				x		
11-08-1-09-420 -n -00	3,77				x		
11-08-1-09-420 -o -00	0,54				x		
11-08-1-09-420 -r -00	2,71				x		
11-08-1-09-420 -s -00	0,38				x		
11-08-1-09-421 -a -00	18,82				x		
11-08-1-09-421 -f -00	1,50		x		x		
11-08-1-09-422 -b -00	1,10				x		
11-08-1-09-422 -d -00	1,13				x		
11-08-1-09-422 -f -00	2,02				x		
11-08-1-09-422 -h -00	2,23				x		
11-08-1-09-422 -i -00	0,88		x		x		
11-08-1-09-422 -j -00	3,46				x		
11-08-1-09-422 -k -00	1,03				x		
11-08-1-09-423 -a -00	4,79		x		x		
11-08-1-09-423 -b -00	9,87		x		x		
11-08-1-09-423 -c -00	1,73				x		
11-08-1-09-423 -d -00	5,00				x		
11-08-1-09-423 -f -00	2,32				x		
11-08-1-09-423 -k -00	5,34				x		
11-08-1-09-423 -n -00	1,16				x		
11-08-1-09-423 -s -00	2,61		x		x		
11-08-1-03-425 -a -00	0,40				x		PLH220038
11-08-1-03-425 -f -00	5,02				x		PLH220038
11-08-1-03-425 -i -00	0,63		x		x		PLH220038
11-08-1-03-425 -m -00	2,60				x		PLH220038

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-03-425 -n -00	2,75				x		PLH220038
11-08-1-03-425 -o -00	0,83				x		PLH220038
11-08-1-03-426 -f -00	1,97	x		x	x		PLH220038
11-08-1-03-426 -j -00	2,19	x			x		PLH220038
11-08-1-03-426 -l -00	0,71	x			x		PLH220038
11-08-1-03-427 -a -00	4,22	x					PLH220038
11-08-1-03-427 -b -00	4,36				x		PLH220038
11-08-1-03-427 -c -00	1,19			x	x		PLH220038
11-08-1-03-427 -d -00	0,40				x		PLH220038
11-08-1-03-427 -f -00	0,78				x		PLH220038
11-08-1-03-427 -g -00	1,65	x					PLH220038
11-08-1-03-427 -h -00	1,04				x		PLH220038
11-08-1-03-427 -i -00	5,70	x		x	x		PLH220038
11-08-1-03-427 -j -00	2,05	x					PLH220038
11-08-1-03-427 -k -00	1,51	x					PLH220038
11-08-1-03-427 -l -00	2,72	x					PLH220038
11-08-1-03-428 -a -00	1,38		x		x		PLH220038
11-08-1-03-428 -b -00	0,53		x		x		PLH220038
11-08-1-03-428 -d -00	8,64	x					PLH220038
11-08-1-03-428 -g -00	0,88		x		x		PLH220038
11-08-1-03-428 -h -00	4,28	x					PLH220038
11-08-1-03-429 -a -00	1,52				x		PLH220038
11-08-1-03-429 -c -00	1,53	x			x		PLH220038
11-08-1-03-429 -f -00	1,37	x					PLH220038
11-08-1-03-429 -g -00	1,08	x			x		PLH220038
11-08-1-03-429 -h -00	7,45	x					PLH220038
11-08-1-03-429 -i -00	1,25	x			x		PLH220038
11-08-1-03-429 -j -00	0,74	x					PLH220038
11-08-1-03-429 -k -00	7,06	x					PLH220038
11-08-1-03-429 -l -00	3,89	x	x		x		PLH220038
11-08-1-03-430 -a -00	1,25	x					PLH220038
11-08-1-03-430 -b -00	1,92	x					PLH220038
11-08-1-03-430 -c -00	3,73	x			x		PLH220038
11-08-1-03-430 -d -00	2,48	x			x		PLH220038
11-08-1-03-430 -f -00	7,30	x					PLH220038
11-08-1-03-430 -g -00	0,97	x			x		PLH220038
11-08-1-03-430 -h -00	1,10		x		x		PLH220038
11-08-1-03-430 -i -00	5,10	x					PLH220038
11-08-1-03-430 -j -00	4,47	x			x		PLH220038
11-08-1-03-430 -k -00	3,89	x					PLH220038
11-08-1-03-430 -m -00	0,09		x		x		PLH220038
11-08-1-03-431 -a -00	2,15		x		x		PLH220038
11-08-1-03-431 -f -00	0,02		x		x		PLH220038

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-03-432 -a -00	0,84		x		x		PLH220038
11-08-1-03-432 -d -00	0,97				x		PLH220038
11-08-1-03-433 -b -00	3,24	x					PLH220038
11-08-1-03-433 -d -00	2,91	x			x		PLH220038
11-08-1-03-434 -a -00	5,19	x					PLH220038
11-08-1-03-434 -c -00	1,65	x			x		PLH220038
11-08-1-03-434 -d -00	0,63	x			x		PLH220038
11-08-1-03-434 -f -00	6,93	x					PLH220038
11-08-1-03-435 -a -00	15,87	x					PLH220038
11-08-1-03-435 -b -00	0,78	x			x		PLH220038
11-08-1-03-435 -c -00	0,86				x		PLH220038
11-08-1-03-435 -d -00	0,82				x		PLH220038
11-08-1-03-437 -b -00	0,46		x		x		PLH220038
11-08-1-03-438 -a -00	0,57		x		x		PLH220038
11-08-1-03-438 -c -00	1,28				x		PLH220038
11-08-1-03-438 -f -00	0,65				x		PLH220038
11-08-1-03-439 -a -00	1,83		x		x		PLH220038
11-08-1-03-440 -a -00	2,35	x					PLH220038
11-08-1-03-440 -b -00	2,30	x					PLH220038
11-08-1-03-440 -c -00	1,00	x					PLH220038
11-08-1-03-440 -d -00	1,32	x					
11-08-1-03-440 -f -00	0,38	x			x		PLH220038
11-08-1-03-440 -g -00	7,42	x					
11-08-1-03-441 -a -00	0,86	x	x		x		PLH220038
11-08-1-03-441 -b -00	1,49	x		x	x		PLH220038
11-08-1-03-441 -c -00	7,13	x					PLH220038
11-08-1-03-441 -d -00	0,84	x					PLH220038
11-08-1-03-441 -g -00	2,60	x					PLH220038
11-08-1-03-441 -i -00	0,47	x			x		
11-08-1-03-443 -d -00	0,67		x				PLH220038
11-08-1-03-445 -b -00	1,22	x					
11-08-1-03-447 -a -00	2,58	x					
11-08-1-03-447 -b -00	2,93	x					
11-08-1-03-447 -c -00	2,26	x					
11-08-1-03-447 -d -00	4,24	x					
11-08-1-03-448 -a -00	1,33	x					
11-08-1-03-448 -c -00	1,71	x					
11-08-1-03-448 -d -00	2,60	x					
11-08-1-03-448 -f -00	4,23	x					
11-08-1-03-451 -h -00	3,28		x				
11-08-1-03-452 -b -00	1,72				x		PLH220038
11-08-1-03-452 -m -00	0,66				x		PLH220038
11-08-1-03-452 -s -00	0,44		x		x		PLH220038

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-03-452 -t -00	0,77		x		x		PLH220038
11-08-1-03-452 -x -00	0,81				x		PLH220038
11-08-1-03-452 -y -00	1,23				x		PLH220038
11-08-1-03-453 -h -00	1,15	x					
11-08-1-03-453 -i -00	1,82	x					
11-08-1-03-453 -k -00	0,61	x					
11-08-1-03-453 -o -00	4,82	x	x				
11-08-1-03-453 -p -00	0,61	x	x				
11-08-1-03-454 -g -00	1,88	x					
11-08-1-03-454 -h -00	1,20	x					
11-08-1-03-463 -a -00	3,66	x					
11-08-1-03-463 -b -00	2,41	x					
11-08-1-03-463 -c -00	0,51	x					
11-08-1-03-463 -d -00	5,04	x					
11-08-1-03-463 -f -00	2,88	x					
11-08-1-03-464 -d -00	1,55		x				
11-08-1-03-465 -a -00	0,76		x				
11-08-1-03-472 -a -00	1,01	x					
11-08-1-03-472 -b -00	1,76	x					
11-08-1-03-472 -c -00	3,68	x					
11-08-1-07-503 -g -00	0,95			x			
11-08-1-07-503 -i -00	6,35	x					
11-08-1-07-504 -d -00	1,40	x					
11-08-1-07-504 -f -00	1,16	x					
11-08-1-07-504 -g -00	2,80	x					
11-08-1-07-513 -b -00	1,91	x					
11-08-1-07-513 -f -00	0,70	x					
11-08-1-07-513 -g -00	10,55	x					
11-08-1-07-514 -a -00	1,56	x					
11-08-1-07-514 -b -00	3,28	x					
11-08-1-07-514 -c -00	18,06	x					
11-08-1-07-515 -a -00	18,82	x					
11-08-1-07-516 -a -00	6,40	x					
11-08-1-07-518 -h -00	1,41		x		x		PLH220038
11-08-1-07-518 -i -00	1,49		x		x		
11-08-1-07-519 -a -00	2,35		x		x		PLH220038
11-08-1-07-519 -b -00	0,86		x		x		
11-08-1-07-519 -d -00	0,93				x		PLH220038
11-08-1-07-519 -i -00	1,14				x		PLH220038
11-08-1-07-525 -c -00	3,35	x					
11-08-1-07-526 -a -00	3,81	x					
11-08-1-07-527 -a -00	1,03	x					
11-08-1-07-527 -b -00	4,26	x					

Adres	Pow.	HCVF12	HCVF31	HCVF32	HCVF41	HCVF42	Obszar Natura 2000
11-08-1-07-528 -d -00	1,18		x				
11-08-1-07-530 -b -00	0,84		x		x		PLH220038
11-08-1-07-530 -l -00	2,55		x		x		PLH220038
11-08-1-07-530 -m -00	1,35				x		PLH220038
11-08-1-07-530 -n -00	1,53		x		x		PLH220038
11-08-1-07-530 -o -00	2,27				x		PLH220038
11-08-1-07-556 -i -00	3,29			x			
RAZEM	2874,09						